

List

LETO XVIII
ŠT. 6,7
11. JULIJ 2011
1,60 EUR

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

Poština
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

OBČINA ŠOŠTANJ

KOMISIJA ZA PRIZNANJA
Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, telefon: (03) 89 84 300
fax: (03) 89 84 333

Občina Šoštanj, Komisija za priznanja na podlagi Odloka o priznanjih Občine Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 7/2011) objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŠOŠTANJ V LETU 2011

1.

Javni razpis je objavljen za zbiranje predlogov za podelitev priznanj Občine Šoštanj v letu 2011. Podeliti je mogoče največ:

- eno priznanje Častni občan Občine Šoštanj,
- tri Priznanja Občine Šoštanj,
- tri Plakete Občine Šoštanj.

2.

Predloge za podelitev priznanj Občine Šoštanj v letu 2011 lahko podajo:

- občani in združenja občanov iz Občine Šoštanj,
- zavodi, politične stranke, gospodarske družbe in druge pravne osebe s sedežem ali organizacijsko enoto v Občini Šoštanj ter
- subjekti lokalne skupnosti.

Posamezni predlagatelj lahko poda največ:

- en predlog za podelitev priznanja Častni občan Občine Šoštanj,
- tri predloge za podelitev Priznanja Občine Šoštanj in
- tri predloge za podelitev Plakete Občine Šoštanj.

Predlagatelj ne more za prejem priznanja predlagati sebe.

3.

KRITERIJI ZA PODELITEV PRIZNANJ

Častni občan Občine Šoštanj

Priznanje Častni občan Občine Šoštanj lahko prejme posameznik, ki je s svojim delovanjem, dosežkom ali uspehom doprinesel izjemni prispevek h kvaliteti življenja in dela občanov Šoštanja, k razvoju v Občini Šoštanj ali k uveljavitvi in ugledu Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge

dejavnosti na državni ali mednarodni ravni.

Priznanje Občine Šoštanj

Priznanje Občine Šoštanj lahko prejmejo posamezniki, skupine ali združenja posameznikov, društva, organizacije, skupnosti, zavodi, podjetja in druge pravne osebe. Podeli se za takšna dejanja, delovanje, dosežke ali uspehe, ki so opazno izboljšali kvaliteto življenja ali dela občanov ali so opazno povečali razvoj v Občini Šoštanj ali ugled Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti.

Plaketa Občine Šoštanj

Plaketo Občine Šoštanj lahko prejmejo posamezniki, skupine ali združenja posameznikov, društva, organizacije, skupnosti, zavodi, podjetja in druge pravne osebe. Podeli se za dejanja, delovanje, dosežke ali uspehe, ki so kakorkoli pozitivno učinkovali na kvaliteto življenja ali delo občanov, na razvoj v Občini Šoštanj ali na ugled Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti.

4.

Predlog za podelitev priznanj mora vsebovati:

- podatke o predlagatelju (ime in priimek oziroma naziv, naslov stalnega prebivališča oziroma sedeža pravne osebe ali organizacijske enote),
- ime, priimek, datum in kraj rojstva ter naslov stalnega prebivališča, lahko pa tudi druge opredelilne oznake predlaganega prejemnika priznanja, če gre za posameznika ali skupino posameznikov,
- firmo oziroma registriran ali drug uradni naziv, sedež in organizacijsko enoto, lahko pa tudi druge opredelilne oznake

predlaganega prejemnika priznanja, če gre za združenje posameznikov, politično stranko ali drugo pravno osebo,

- navedbo predlaganega priznanja,
- navedbo dejanja, delovanja, dosežka ali uspeha, zaradi katerega je predlog podan in utemeljitev predloga,
- listine, katere izkazujejo dejanje, delovanje, dosežek ali uspeh ter izpolnitev kriterijev za
- priznanje po predlogu, če obstajajo.

5.

Prejemnike priznanj Občine Šoštanj določi s sklepom Občinski svet Občine Šoštanj.

Podelitev priznanj Občine Šoštanj opravi župan praviloma na svečani seji Občinskega sveta Občine Šoštanj ob prazniku občine, ali ob drugi primerni priložnosti, kot je kulturna prireditev, športna prireditev ali druga javna prireditev, katere narava je skladna s priznanjem, ki se bo podelilo.

6.

Predlagatelji naj predlog za podelitev priznanj podajo na obrazcu, katerega dobijo pri občinski upravi in na spletni strani Občine Šoštanj in vložijo ali pošljejo na naslov Občina Šoštanj, Komisija za priznanja, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, **od ponedeljka, 20.06.2011. do vključno srede, 24.08.2011. do 12.ure.**

Predlog mora biti oddan v zaprti kuverti z oznako »JAVNI RAZPIS ZA PRIZNANJA«.

Prepozno predložene predloge in predloge, ki jih niso podali upravičeni predlagatelji, bo komisija izločila iz nadaljnje obravnave.

*Predsednik Komisije za priznanje
pri Svetu Občine Šoštanj
Drago Kotnik*

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko
Menih, župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejc
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje

Tomaž Smolčnik, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 8 (avgust 2011), pošljete najkasneje do 15. avgusta 2011 na elektronski naslov: list.revija@gmail.com

Avtor znaka »100 let mesta Šoštanj«: Marinšek in Marinšek

Foto: Jože Miklavc

100 let mesta Šoštanj	5
UE Velenje	22
Župnijska obvestila	23
Naša občina	24
Sporočila za javnost	27
Dogodki in ljudje	28
Napovednik prireditev	32
Intervju	34
Podoba kulture	38
Iz/beremo	40
Zapisani (v) glasbi	42
Starine iz Šaleške doline	44
Iz prejšnjega stoletja	45
Šolski list	46
Vrtec	50
Ponosni nase!	52
Skok čez kožo 2011	54
Sporočilo za javnost PV	56
Kuhanje oglja na Pristavi - fotoreportaža	57
Iz prejšnjega stoletja	58
Šport in rekreacija	60
Šport - fotoreportaža	62

Foto: Franjo Mašek

5. SREČANJE PRESELJENIH Z OBMOČJA RUDARJENJA PREMGOVNIKA VELENJE

Že tradicionalno srečanje preseljenih z območja rudarjenja Premogovnika Velenje v Gaberkah bomo letošnje leto pripravili pri obnovljeni cerkve Sv. Urha v Gaberkah.

Srečanje prebivalcev nekdanjega spodnjega dela Gaberk, Družmirja, Šoštanja, Prelog, Metleč in Pesja, ki so se morali zaradi posledic rudarjenja preseliti v druge kraje, bo tokrat v nedeljo, 21. avgusta 2011 ob 15. uri. Po maši se bo srečanje nadaljevalo pri kozolcu na lokaciji bivšega gasilskega doma v Gaberkah.

Kulturnica Gaberke

100

Let Mesta Šoštanj

1911-2011

Lepo je biti Šoštanjčan!

Šoštanj – mesto svetlobe je bil v juniju tudi Šoštanj – mesto zabave. Skoraj ni bilo dneva, ko ne bi bilo prireditve, posvečene praznovanju 100. obletnice dodelitve mestnih pravic. Pripravili sta jih skupaj Občina Šoštanj in Krajevna skupnost Šoštanj v sodelovanju z Zavodom za kulturo, društvi in drugimi organizacijami. Ponudba je bila izredno pestra, bogata in zanimiva, organizatorjem pa je še v posebno veselje, da so bile prireditve tudi dobro obiskane.

Skupno je bilo v juniju kar dvajset prireditev, tako da je res vsakdo našel kaj zase. Za začetek so se v Mestni galeriji predstavili domači likovniki z razstavo **Likovni poklon mestu Šoštanj – Šoštanj skozi oči domačih likovnikov**. Za zgodovinsko izobraževalne prireditve so poskrbeli Miran Aplinc s predavanjem z naslovom **Demografija z migracijami prebivalstva skozi stoletje**, dr. Jonatan Vinkler, ki je predaval na temo **Josip in Mihael Vošnjak v času pomladi slovenskega naroda**, in dr. Tone Ravnikar, ki je pripravil razstavo **Šoštanj – 100 let mestnih pravic**. Ob tej razstavi je izšel tudi razstavni katalog, ki je prava zakladnica podatkov. Razstava v podstrešnih prostorih vile Mayer bo na ogled vse do konca oktobra. Tudi učenci in učitelji **Osnovne šole Šoštanj** so na svoji prireditvi pokazali marsikaj zanimivega, predstavili so namreč šolstvo v Šoštanju v šolskem letu 1910/1911 in v šolskem letu, ki se je pravkar končalo – 2010/2011.

Okrogla miza **Šoštanj danes – Šoštanj jutri** je bila prijetno in poučno druženje ljudi s področja gospodarstva, politike, mladih, študentov... Dva izvrstna koncerta so pripravili člani **Mešanega pevskega zbora Svoboda**, posebej prisrčno prireditev so Šoštanju podarili otroci **Vrtca Šoštanj** skupaj z vzgojiteljicami, s promenade koncertom pa so navdušili člani **Pihalnega orkestra Zarja Šoštanj**.

Praznični junij se je zaključil s tridnevno zabavo pod šotorom na Trgu svobode v Šoštanju. Najprej je Občina Šoštanj otrokom vrtca in prve

triade šole poklonila nastop **Čarovnika Grega**, sledila je energična **Alya** za nekaj starejše osnovnošolce. V Kajuhovem parku so odkrili **spominsko obeležje** veteranom vojne za Slovenijo, Turistično društvo Skorno je tokrat v Šoštanju pripravilo **svečanost ob dnevu državnosti**, sledilo pa je druženje pozno v noč z ansamblom Petra Finka.

Sobota je bila povsem **športno obarvana**. Dopoldan so se v Športni dvorani Šoštanj pomerili v rokometu, košarki in nogometu, na kegljišču so seveda kegljali, šotor pa je bil rezerviran za miselne igre – šah in bridge. Igralci različnih generacij so prikazali dobre predstave, predvsem pa so obujali spomine in se družili.

Popoldan so člani Mladinskega kulturnega centra pripravili **Šoštanj rola**. Mlado in staro je rolalo po šoštanjkih ulicah – nekateri bolj za zabavo, čeprav je šlo za povsem resno tekmovanje z lepimi nagradami.

Po **svečani seji** občinskega sveta in sveta Krajevne skupnosti Šoštanj je sledila zabava s skupino Fešta band ter Slon in sadež.

Nedelja se je začela s **sveto mašo** na Trgu bratov Mravljakov v Šoštanju, ki je bila prav posebno doživetje, **svečani mimohod** društev pa je bil uvod v **veliko zabavo** in druženje Šoštanjčanov s štirimi domačimi skupinami in nato še Kingstoni.

Bilo je pestro, zabavno in sproščeno. Spletle so se nove vezi in prijateljstva, obnovila so se nekatera stara. Na plesišču so se uničili kakšni čevlji, Šoštanj je dišal po bograču in čevapčičih... Vsi so se strinjali, da je res lepo biti meščan tega stoletnega mesta. Malo za šalo malo za res so si nekateri ob koncu tridnevnega 'žura' kar oddahnili, da je vikenda konec in so se v ponedeljek v službi lahko nekoliko odpočili.

Posebno čast je s svojim obiskom Šoštanju izkazal **dr. Gregor Woschnagg**, potomec znanih šoštanjkih usnarjev, sicer avstrijski diplomat, veleposlanik, stalni avstrijski predstavnik v Evropskem parlamentu, ki je tudi pomagal Sloveniji pri vstopu v Evropsko unijo. Z njim je z Dunaja prišla **dr. Lotti Kliment**. Njeni predniki so bili v začetku stoletja glavni finančniki Vošnjakov v Šoštanju, zato so jim Vošnjaki zgradili vilo, ki jo starejši Šoštanjčani še danes poznajo kot Klimentovo vilo, vsi pa stavbo poznamo kot 'glavni' šoštanjki vrtec. Lotti Kliment je delala na inštitutu za atomsko energijo pri Združenih narodih.

Za pripravo praznovanj ob 100. obletnici mesta Šoštanj je bil imenovan organizacijski odbor. Prav vsak je dodal svoj kamenček v mozaiku praznovanj, dela je bilo precej, nagrada zanj pa je zadovoljstvo obiskovalcev. Zasluga, da so prireditve uspele, pa gre predvsem Šoštanjčanom, ki so pokazali, da imajo radi svoje mesto.

Tjaša Rehar

Foto: Tomaž Sinigajda

Vrtec Šoštanj prisrčno voščil Šoštanju za 100. rojstni dan

Pet skupin Vrtca Šoštanj je v torek popoldan pripravilo prisrčno voščilo svojemu mestu Šoštanj za 100. rojstni dan. Otroci so na svojevrsten način skupaj z vzgojitelji pripravili odlično prireditev, v kateri ni manjkalo plesa, glasbe, želja in humorja.

Otroci enot Brina in Barbka so skupaj s svojimi vzgojitelji odlično uredili tudi sceno – izdelali so čisto svoj Šoštanj: Pusti grad, Termoelektrarno Šoštanj (dimnik, hladilnik), vrtec, šolo...

Vsaka skupina se je predstavila s svojo točko, nastopili pa sta tudi folklorni skupini in pevski zbor. Obiskovalci v polni dvorani šoštanjskega Kulturnega doma pa so se najbolj zabavali ob ogledu posnetkov, na katerih so otroci povedali, kaj jim je v Šoštanju najbolj všeč (elektrarna, Osmica, ker tam dela moj ati, vrtec...), Šoštanju so ob rojstnem dnevu kaj zaželeli (da bi imel tri Tresimirjeve parke...)... S svojo iskrenostjo, odprtostjo, prisrčnostjo in neposrednostjo so otroci ponovno navdušili. Pozdravila jih je njihova ravnateljica mag. Milena Brusnjak, ob njihovih nastopih pa je bil nasmejan in vesel tudi župan občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Darko Menih.

Foto: arhiv vrtca

Za konec so otroci skupaj z Janijem Napotnikom zapeli pesem Šoštanju. Otroci praviloma pripravijo odlične prireditve, samo njihove vzgojiteljice pa pravzaprav vedo, koliko dela se v resnici skriva v teh prisrčnih nastopih. V avli Kulturnega doma pa so postavili še odlično razstavo o Šoštanju.

Tjaša Rehar

Foto: arhiv vrtca

»Naše mesto – Šoštanj«

Šoštanjčani smo lahko ponosni na naše mesto in na vse, kar nam v svoji barvitosti in raznolikosti ponuja. V vrtcu Barbka, oddelku 3–4 let smo se skupaj odločili, da bomo naše mesto поблиže spoznali. Že v začetku meseca maja smo skupaj s starši v besedi in sliki spoznali Vilo Mayer, kjer smo preživeli lepe pravljичne popoldanske urice. Dan za dnem je po našem vrtcu odmevala melodija skladbe »Šoštanj, Šoštanj mesto svetlobe«, ki nam jo je z veseljem odstopil Jani Napotnik. Otroci so večkrat izrazili željo za ogled DVD zgoščenke z naslovom »Štirje letni časi v mestu Šoštanj«, kjer so izvedeli zelo veliko o sami zgodovini, o vseh znamenitostih, kulturnih prireditvah in se o vsem tem tudi navdušeno pogovarjali. Prelevili so se v gradbenike in iz več materialov gradili svoje mesto, ga slikali in risali z različnimi tehnikami, prebirali knjige, ki so jih skupaj s starši poiskali doma in jih z veseljem prinesli v vrtec.

Imeli smo možnost spoznati tudi našega umetnika – rezbarja in kiparja Franca Ravnjaka, ki nam je поблиže predstavil svoje delo in nas povabil na ogled svoje razstave. Pot nas je popeljala v šoštanjsko galerijo, temo pa bomo zaključili v Muzeju usnarstva, kjer bomo imeli s starši zaključek šolskega leta.

Kadar se z otroki sprehajate po našem mestu, jih le povprašajte o našem pesniku ... in kdo ve, kaj zanimivega vam bodo povedali.

Zahvaljujemo se vsem, ki so pomagali in se z veseljem odzvali na našo prošnjo. Zaključujemo pa z mislijo enega naših otrok: »Mesto Šoštanj je mesto svobode ... Lepo je!«

Vzgojiteljici Mateja Grabner in Andreja Komar

Ob 100-letnici mesta Šoštanj

Stara modra misel nas uči, da šolstvo ni vse, je pa začetek vsega. Naj nas ta ugotovitev spremlja tudi pri našem prebiranju nastale brošure ob 100-letnici mesta Šoštanj in primerjalno šolskih let 1910–1911 in 2010–2011, kot smo jih začutili učitelji in učenci ob tem jubileju. Strnili smo misli, pokukali v šolski arhiv in pripravili program. Nastala je razstava, poslušali smo predavanje, izdali brošuro in pripravili prireditve.

Z roko v roki se je pisala zgodovina mestu in šoli in obe inštituciji sta dajali žlahtnost.

Šola kot kraj znanja in vzgojnih vrednot nudi posamezniku pogoje za intelektualno delo in ustvarjanje, spodbuja druženje generacij in oblikuje družbene vrednote.

Mesto je prostor, v katerem lahko posameznik udejanja svoje načrte: delo, življenje, družino, napredek, ...

mag. Majda Zaveršnik Puc

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Prisluhnili smo zgodovinarju dr. Tonetu Ravnikarju

V sredo, 1. 6. 2011, smo učenci sedmih, osmih in devetih razredov prisluhnili predavanju dr. Toneta Ravnikarja na temo stoletnice mesta Šoštanj. Iz vsakega razreda je prišlo po pet predstavnikov z namenom, da bi izvedeli kakšne informacije o preteklosti Šoštanja in nastanku mesta. Nekateri smo si podatke zapisovali, drugi pa so bolj pozorno poslušali. Izvedeli smo, da se je mesto začelo razvijati, ko je Šoštanj dobil trške pravice. Na razvoj mesta sta vplivala še rudarstvo in dejavnost usnjarstva, ki je delovalo pod vodstvom Vošnjakov. Dr. Tone Ravnikar je povedal, da so se do danes ohranile naslednje zgodovinske znamenitosti in stavbe: Mornova zijalka, Pusti grad, Vila Široko, Vila Mayer, ... Vse takratne napredne gospodarske panoge so trg povzdignile v mesto in nastalo je mesto Šoštanj. Učenci smo na predavanju dobili še nalogo, da o vsebini predavanja poročamo svojim sošolcem oz. vrstnikom, da bi tudi drugi izvedeli še kaj več o zgodovini Šoštanja. Namreč sto let mesta ni kar tako.

Klara Geršak, 7. a

Šola pred 100 leti

Pred vojno je bilo mesto Šoštanj zelo pestro in razgibano. Čeprav ni bilo veliko, je bilo v njem vse, kar imajo velika mesta: sodišče, več trgovin z blagom na metre, z mešanim blagom, trgovine z živili, pekarna, mesnica. Bilo je več gostiln in veliko obrtnikov vseh strok. Za zdravje sta skrbela dva zdravnika, bil je tudi zobozdravnik. V mestu sta delovali dve šoli (osnovna in meščanska).

Kako pa je bilo tiste čase v šoli?

V začetku 20. stol. so se učenci bistveno drugače obnašali kot danes. Stari zapis pravi:

»Ko je bilo šolski zvonec slišati, bog obvarji, da niso šolarji ino šolarice v kloph lesenih tiho stali. Odprle so se duri ino vstopili so šolmošter. Najprej so posebno molitev opravili. Nato so učenik rekli, da morajo šolarji pri pouku pokoj dati ino roke na hrbtu imeti ter le tedaj govoriti, ko jih kaj vprašajo.«

V razredu so bile table, krede, vsak učenec pa je imel samo en zvezek. Pozimi šole niso ogrevali, zato je bilo zelo mrzlo. Učitelji so bili zelo strogi in včasih uporabljali palico. Pouk so imeli tudi ob sobotah. V razredu je bilo 32 učencev.

Pa še nekaj o kaznovanju učencev v tistem času

Disciplina v šolah je bila dosti stroga. Kdor je motil pouk in bil nemiren ter odvrčal pozornost od učiteljeve razlage, je bil opomnjen, če to ni zaleglo, je bil kaznovan. Kazni so bile različne, odvisno od presoje učitelja. Med blažje se je štela klofuta, drugi so morali stati v kotu – to je: ves čas pouka s hrbtom obrnjeni proti razredu. Drugi so morali klečati. Hujši kršitelji so bili kaznovani s palico. Učitelj z udarci ni štedil. Bil je slučaj, da je učitelj zlomil palico, ko je tepel učenca, ki je večkrat povzročil nemir v razredu. No, taki slučajji niso bili pogosti; večinoma so bili učenci pridni in disciplinirani ter sledili učiteljevi razlagi.

Tisti, ki je bil tepen, si doma po navadi ni upal povedati, ker so starši skoraj vedno dali prav učitelju. Sicer pa so bili učitelji v tistih časih zelo cenjene in spoštovane osebe, zlasti v manjših krajih in na podeželju, kjer so bili skupaj z župnikom edini nosilci znanja in kulture.

(Po pripovedovanju matere in po knjigi F. Hribernika Mesto Šoštanj ter Glasilo OŠ KDK 2005 zapisala Jožica Razbornik Kukovičič)

Kaj pravi šolska kronika iz leta 1910/11?

Začetek šolskega leta ob 8. uri s sv. službo božjo. Potem vpisovanje otrok. Stanje otrok ob začetku šolskega leta po krajih:

Šoštanj	62 + 64 obiskujočih
Družmirje	23 + 25 obiskujočih
Ravne	21 + 24 obiskujočih
Lokovica	55 + 48 obiskujočih
Sv. Florjan	9 + 6 obiskujočih
Skorno	9 + 8 obiskujočih
Topolšica	13 + 12 obiskujočih
Iz drugih okolišev	3 + 3 obiskujočih

224 + 221

Nekaj zanimivosti iz šolske kronike

17/XII

Od tukaj se predloži 17/12 10 števec: 117 prošnja za paralelko k II. razredu in stavbeni načrt za razširjanje šolskega posloplja.

3/VIII

Okr. šol. svet 1/8 števec. 590/II v zadevi vročinskih počitnic. Ako je ob 11. uri 20 stopinj toplote, odpade popoldanski pouk.

7/X

Šola ostane zaradi epidemično razširjene bolezni – griža do 20. 11. 1911 zaprta.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Učenci so ob tej priložnosti izvedli nekaj intervjujev s starejšimi občani, pisali pa so tudi pesemska in prozna besedila na to temo.

INTERVJU

V intervjuju sem se pogovarjala z gospo Milko Jarnovič, bivšo učiteljico na osnovni šoli Bibe Röcka v Šoštanju. Zanimalo me je, kakšen je bil pouk v tistem času in kakšno je bilo življenje v preteklosti.

Kako to, da ste se odločili za poklic učiteljice?

Na začetku sem želela biti šivilja, ker sem rada nosila lepe obleke. Kasneje trgovka zato, ker sem mislila, da če bom trgovka, bom lahko pojedla toliko bonbonov, kolikor bom hotela. Saj je bilo v tistem času zelo težko dobiti bonbone. V osnovni šoli sem se odločila za poklic učiteljice, mogoče zato, ker sem imela rada vse osnovnošolske učiteljice in najbrž tudi one mene. Malo pa mogoče tudi zato, ker nisem marala kmečkega dela, saj sem bila doma s kmetov. Navdih pa sem dobila tudi, ko sem dobila priznanje za lepo vedenje, in sicer knjižico Skok Cmok in Jokica.

Ali se je šola, na splošno šolstvo, zelo spremenilo, odkar ste začeli in končali s poučevanjem?

Spremembe so zagotovo bile. Leta 1948 sem bila premeščena v Šoštanj v nižjo gimnazijo, ki se je pozneje preimenovala v osnovno šolo, nato v 8-letko in nekaj let je bila na osnovni šoli Bibe Röcka celodnevna osnovna šola. V tistem času so bile učilnice enako razporejene kot dandanes. Ko so bili otroci poredni, smo jih malo za lase pocukali. Drugače pa se spominjam samo pridnih otrok. Na koncu leta smo morali v matične liste napisati svoje mnenje o vsakem učencu. Nerada sem to delal, a saj nisem vedela, kaj napisati o kom, da ne bi bilo kaj narobe.

Kakšno se vam zdi današnje šolstvo v primerjavi s takratnim, ko ste vi poučevali? Boljše ali slabše? Zakaj?

Poučevanje v mojem času je bilo lažje, se mi zdi, zato ker so bili otroci večinoma s podeželja. Bili so skromni, delavni, pridni ... Bili so poredni in pridni otroci, tako je bilo in bo.

Kdaj je bilo življenje bolj prijetno, danes ali nekoč? Zakaj?

Prej lepše, ljudje so se več družili. V Šoštanju je bilo kulturno-posvetno društvo. Tudi sama sem sodelovala v njem, in sicer sem igrala v gledališču (igre: Sveti plamen, Dva ducata rdečih rož ...). Še danes se spominim stavka iz Svetega plamena: »Jaz sem mu življenje dala, jaz sem mu življenje vzela.«

Organizirala pa sem tudi šolske proslave, na katerih je sodeloval recitacijski krožek. Izven šole sem delovala na kulturnem področju in prejela Kajuhovo nagrado. Bila sem tudi poverjenica za mladinski tisk.

Kako so si ljudje včasih služili denar?

Z delom, tako kot danes. Delali so tovarni, elektrarni in premogovniku v Velenju. V okoliških vaseh pa je bil kmečki življ. Iz manjših kmetij pa so hodili tudi delat v tovarne.

Kaj so mladi cenili v tistem času?

Delo je bila veliko večja vrednota kot danes, tudi pri mladih. Na veselicah s plesom ni bilo toliko alkohola, zabave so bile bolj »nedolžne«.

Kateri prazniki so se takrat praznovali? In kako?

Državni praznik, dan OF, 1. maj, 29. november (največji državni praznik), 8. oktober (občinski praznik), pust in novo leto.

Za praznike smo imeli kulturne prireditve z recitacijami, petjem, govorom in veselicami. To se je dogajalo v Sokolskem domu in hotelu Kajuh.

Zakaj vam je Šoštanj všeč?

Šoštanj mi je všeč zato, ker je zame ravno prav velik in imam vse na dosegu rok. Kot kraj pa zato, ker je mesto obdano z zelenjem, Pusti grad pa me spominja na Turjaški grad, ki je oddaljen 30 minut od mojega kraja.

Zakaj vam je bil tisti čas všeč?

Tisti čas je bil že zato lep, ker sem bila mlada in ker sem živela v srečni družini, okrog mene pa so bili prijazni in dobri ljudje.

Eva Kučič, 8. d

Naša šola v mestecu Šoštanj sedi,
čaka nas učence, ki pridni smo vse dni.
Modro-rumena lepotica je naša šola,
kjer od znanja se nam rola.

Amela Eskić, 9. a

Šola modra in rumena,
vedno zelo urejena.
Učencev v njej je veliko,
za eno gromozansko sliko.

Osnovna šola je zabavna,
v prihodnosti obetavna.
V njej se učimo in
naše možgane krepimo.

Romana Rezončnik, 9. a

Naša šola sredi Šoštanja,
ena hiša, sto čudes,
v šoli nas je nekaj sto,
... to pa res ni kar takó.

Andraž Roškar, 9. b

O Šoštanju pa je nastala še tale pesem:

Šoštanj je Mesto svetlobe,
Šoštanj je poln vseh luči.
Cvetje krasi ga in drevje,
v njem vse lepo zeleni.

Venec planin ga obkroža,
jezero ga krasi,
stari grad ga varuje,
Paka mu polja poji.

Rada hodim po mestu,
kjer stare hiše stoje.
Ko srečam prijazne Šoštanjčane,
srečno je moje srce.

Da bi zadovoljno živeli
v miru in sreči vse dni,
v našem mestecu malem
ta si vsakdo želi.

Nadja Janežič, 6. c

Prireditve za najmlajše

Otroci Vrtca in Osnovne šole Šoštanj s svojimi točkami popestrijo prenekatero občinsko prireditiv. V okviru 100. obletnice mesta Šoštanj je bil primeren trenutek, da se jim občina oddolži s posebno prireditvijo – namenjeno zgolj njim.

Tako smo v petek, 24. junija, v goste povabili Čarovnika Grega, ki je nastopil za otroke vrtca in prve triade šole. S svojimi (ne)uspešnimi čarovnijami je otroke dodobra nasmejaj, vključil jih je k aktivnemu sodelovanju in navdušil z nekaj zanimivimi in zabavnimi pevskimi točkami. Po koncu enournega nastopa so bili zadovoljni tako otroci kot tudi njihovi vzgojitelji in učitelji.

Simpatičnemu pevsko-čarovniškemu nastopu je sledil nastop popularne pevke Alye za višje razrede osnovne šole. Njen nastop so sprejeli z navdušenjem – eni z aktivnim plesanjem in petjem, drugi bolj zadržani v ozadju prireditvenega prostora pod šotorom na Trgu svobode v Šoštanju.

Oboje je pozdravil tudi župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, ki jim je čestital ob koncu šolskega leta, se jim zahvalil za številne prireditve, ki jih pripravljajo in jim predvsem želel lepe počitnice.

Tjaša Rehar

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Foto: Tomaz Šinigajda

Foto
reportaža:

Šoštanj rola

Odkritje obeležja veteranom vojne za Slovenijo

Od lanskega septembra v Šoštanju deluje Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo (OZVVS). V petek, v okviru praznovanj ob 100. obletnici mesta Šoštanj, predvsem pa ob 20. obletnici samostojnosti Republike Slovenije, so v Kajuhovem parku v Šoštanju odkrili spominsko obeležje. To obeležje bo pomnik v spomin in opomin vsem generacijam, da svoboda in neodvisnost nista samo po sebi umevni in da ju je treba izboriti in ubraniti.

Zbrane je na prireditvi pozdravil župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije Darko Menih: »Veteranstvo je pomembna sestavina v vsaki civilni družbi. Pravi veterani tudi nikoli niso ideološko opredeljeni, temveč si vedno prizadevajo za preseganje sovraštva. Veterani vojne za Slovenijo ste leta 1991 storili enkratno dejanje, zato se z veliko žalostjo spominjamo tudi tistih, ki so padli ali pa nosijo trajne posledice. Zavedati se moramo, da je braniti domovino dolžnost vsakega državljana in kdor to tudi naredi, si zasluži spoštovanje vsake družbe. Če želimo, da bo naša prihodnost lepa, moramo vedno poudarjati in se spominjati dogodkov iz preteklosti, ki so omogočili našo osamosvojitvev.«

Župan je še dodal, da je postavitve tega obeležja v Kajuhovem parku simbolnega pomena, saj to obeležje in Kajuhov spomenik oba predstavljata dva simbola velike enotnosti Slovenije.

Osrednji govornik na prireditvi pa je bil častni predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Srečko Lisjak, med drugim tudi nosilec častnega znaka svobode Republike Slovenije in častnega vojnega znaka, dveh znakov bojne akcije, reda Generala Maistra 3. stopnje z meči... Med drugim je

Foto: Tomaž Sinigajda

poudaril, da so bili veterani vojne za Slovenijo aktivni pri rojstvu naše države in še dodal, da se domovina ne brani samo s krvjo, temveč tudi s pogumom, voljo, ponosom in dostojanstvom. »Tega smo se mi zavedali,« je dejal Lisjak, ki je nato tudi sodeloval pri odkritju obeležja. Predsednik OZVVS Šoštanj Leon Stropnik in predsednik društva SEVER za celjsko območje – odbor Velenje Dejan Potočnik sta nato odkrila spomenik in zloženo zastavo predala županu Darko Menihu kot varuhu zastave in spomenika. Občina Šoštanj je bila tudi pokrovitelj postavitve spomenika in petkove svečane slovesnosti, ki jo je nekoliko skalilo slabo vreme, a se je v Kajuhovem parku kljub temu zbralo veliko število

Foto: Tjaša Rehar

Foto: Tomaž Sinigajda

ljudi. Med njimi so bili tudi predstavniki tistih, ki so pred dvajsetimi leti v svojih domovih skrili orožje, ki ga v osamosvojitveni vojni predstavniki Teritorialne obrambe niso želeli predati na ukaz JLA. Za kulturni program na prireditvi pa so poskrbeli člani pevskega zbora Skorno, Brane Franc Gradišnik in Pihalni orkester Zarja Šoštanj.

Župan je prisrčen sprejem za predstavnike OZVVS Šoštanj in častne goste pred svečanim odkritjem spomenika pripravil na Občini Šoštanj.

Tjaša Rehar

Foto: Tomaž Sinigajda

Foto: Tomaž Sinigajda

Demografija z migracijami prebivalstva v Muzeju usnjarstva na Slovenskem

V četrtek 9. junija je bilo v Muzeju usnjarstva na Slovenskem predavanje na temo Demografija z migracijami prebivalstva. Obiskovalci so z zanimanjem prisluhnili predavatelju Miranu Aplincu, ki je na zanimiv način predstavil, kako se je gibalo število prebivalcev v župniji sv. Mihaela. Omenimo le nekaj zanimivih podatkov, ki jih je navedel Aplinc. Trg Šoštanj je imel leta 1822 le 424 prebivalcev, več jih je bilo v Topolšici (453 in tudi Ravnah 546). Ti podatki so se nato z razvojem industrije spreminjali, tako da je bilo po drugi svetovni vojni – leta 1948 v Šoštanju že kar 1977 prebivalcev (danes jih je 2880).

Predavanje je sodilo v okvir prireditve ob 100. obletnici mesta Šoštanj, udeležilo pa so se predvsem 'stari' Šoštanjčani.

Prireditve so skupaj organizirali Muzej usnjarstva na Slovenskem Šaleško muzejsko zgodovinsko društvo in Krajevna skupnost Šoštanj. Zbrane sta pozdravila Danilo Čebul in predsednica KS Šoštanj Vilma Fece, ki se je med drugim zahvalila vsem, ki prihajajo na prireditve, saj da s tem dokazujejo, da imajo Šoštanj radi.

Tjaša Rehar

Foto: arhiv

Dela domačih ustvarjalcev napolnila šoštanjsko galerijo

Od 9. junija je v šoštanjski galeriji razstava del domačih umetnikov – kiparjev, fotografov in slikarjev. Gre za razstavo, ki so jo ob 100. obletnici mesta Šoštanj pripravili skupaj člani Krajevne skupnosti Šoštanj in Zavod za kulturo Šoštanj.

»Krajevna skupnost Šoštanj je želela s to likovno razstavo obeležiti praznovanje in dati možnost domačim avtorjem, da se predstavijo in mogoče tudi spoznajo. Tako smo tudi organizatorji ob tem spoznali več stvari, med njimi najprej to, da se avtorji zavedajo lepote domačega kraja in da imamo v svojem okolju čudovite, celo odlične ustvarjalce, ki da jih premalo cenimo,« je med drugim dejala povezovalka programa ob otvoritvi razstave Milojka Komprej.

O sami postavitvi razstave je spregovoril Franc Klanfer, ki je med drugim povedal, da so avtorji dali še več del za to razstavo, da pa žal vseh niso mogli vključiti. Že tako je sama postavitve predstavljala nemalo težav zaradi pestrosti avtorjev in seveda raznolikosti njihovih del. Na razstavi pa sodeluje 24 avtorjev.

V imenu avtorjev je spregovoril Jože Svetina, avtor, ki je v našem okolju nepogrešljiv in je tudi sam Šoštanj že velikokrat upodobil. Dejal je, da se avtorji razstave med seboj slabo poznajo, svojim kolegom pa je namenil veliko hvale in jih spodbudil k nadaljnjemu ustvarjanju.

Predsednica Krajevne skupnosti Šoštanj mag. Vilma Fece pa je med drugim poudarila, da morajo biti Šoštanjčani ponosni ne samo na svojo bogato zgodovino in gospodarstvo, temveč tudi na svojo kulturo, kar dokazuje tudi tokratna razstava v Mestni galeriji Šoštanj.

Avtorje in postavljalce razstave je ob koncu izjemno pohvalil še župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije Darko Menih, ki je razstavo odprl. V svojem kratkem nagovoru je poudaril nekaj najpomembnejših dejstev iz preteklosti, ki so vplivala na to, da je Šoštanj danes takšen, kot je: podelitev trških pravic, izgradnja Tovarne usnja, nato Termoelektrarne in nazadovanje zaradi predvidenega izkopavanja premoega pod mestom. Pred stotimi leti pa seveda podelitev mestnih pravic, ki jih je Šoštanju dodelil takratni cesar Franc Jožef I.. Temu častitljivemu jubileju je namenjena tudi tokratna razstava.

Tjaša Rehar

Foto: Tjaša Rehar

Film o Šoštanju ni nikogar pustil ravnodušnega

Občina Šoštanj in Krajevna skupnost Šoštanj sta skupaj pripravili svečano sejo občinskega in krajevnega sveta ob 100. obletnici dodelitve mestnih pravic Šoštanju. Zbrane je pozdravila predsednica Krajevne skupnosti Šoštanj mag. Vilma Fece, ki je izrazila prepričanje, da je Šoštanj v vzponu, pozvala obiskovalce, naj imajo radi Šoštanj in apelirala na Šoštanjčane, naj si priskrbijo brošuro 100 let mesta Šoštanj, ker je v njej ogromno koristnih in zanimivih podatkov za poznavanje šoštanjske zgodovine. Sledil je film o Šoštanju v zadnjem stoletju, ki sta ga zasnovala Danilo Čebul in Miran Aplinc, režiral Kajetan Čop, izdelal pa Studio Mozaik. V filmu se na zanimiv način prepletajo informacije bogate šoštanjske zgodovine, prav nihče v dvorani ob koncu filma ni ostal ravnodušen.

Osrednji govornik na svečani seji je bil Darko Menih, župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije. V svojem nagovoru je med drugim povedal:

»Vemo, da je preteklost vedno povezana

s sedanostjo, in na občinski upravi si prizadevamo ohranjati in spoštovati zgodovino, hkrati pa omogočiti mestu razvoj, ki ga zasluži. Sedaj je že 17 let Šoštanj spet samostojna občina in upam si trditi, da so se vsi dosedanji župani trudili, da bi mestu vrnili ugled, ki ga je nekoč imelo. V vsakem njihovem mandatu so se dogajale spremembe in bil bi krivičen, če bi rekel, da niso bile dobre, saj morajo biti vse odločitve v skladu z veljavno zakonodajo in v okviru finančnih zmožnosti, odločitve, ki dajo rezultate v dobro vseh meščank in meščanov in so rezultat dogovarjanja in usklajevanja.

Veliko je bilo v mestu storjenega na infrastrukturi in kulturni dediščini, sedaj so na vrsti enoten vrtec, športni park, Muzej usnarstva na Slovenskem II. faza, večja knjižnica, tržnica, prizidek h glasbeni šoli, ureditev vseh treh trgov – pa še bi se kaj našlo.

Zahvaljujem se vsem, ki so s svojim bogatim znanjem in dobro voljo pripomogli, da bo

Foto: Dejan Tonkli

Foto: Dejan Tonkli

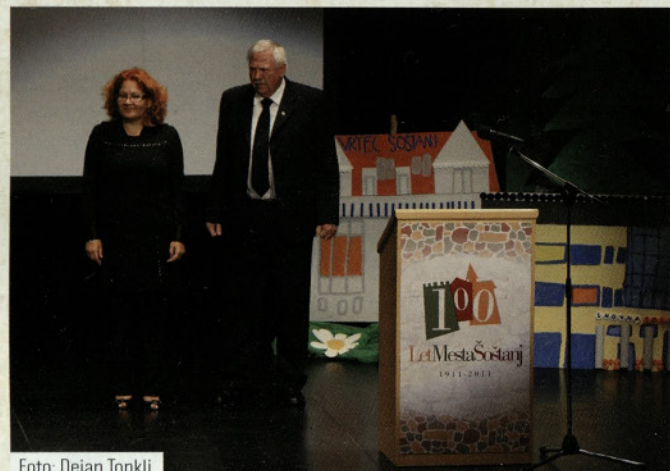

Foto: Dejan Tonkli

Foto: Dejan Tonkli

tako v pisnem in ustnem izročilu ohranjena dediščina mesta. Moramo pa se zavedati, da predstavitve preteklosti vedno odpira veliko novih vprašanj in spoznanj.«

Nadalje se je v svojem nagovoru še povedal, da je občina v Kajuhovem parku postavila spominsko obeležje veteranom vojne za Slovenijo in dodal: »Kajuhov spomenik in spominsko obeležje simbolizirata dva odločilna dogodka slovenske zgodovine, dokaz, da Slovenci v težkih trenutkih znamo združiti moči in premagati ideološka nasprotja, kar v današnjem času pogrešamo.

Danski pregovor pravi: »Če oblasti nimajo ušes, da bi slišale podložnike, tedaj tudi nimajo glave, da bi jih vodile,« je zaključil župan.

Svoboda Šoštanju

Svoj letošnji letni koncert je Mešani pevski zbor Svoboda podaril prebivalcem mesta Šoštanj, ki v teh dneh praznuje 100. obletnico pridobitve mestnih pravic. Zgodilo se je v petek, 10. junija, izvedli smo dva koncerta, ob 18. in 20. uri, in obakrat povsem napolnili dvorano Kulturnega doma v Šoštanju.

Zborovodkinja Anka Jazbec je izbrala zanimive pesmi, njen pa je bil tudi scenarij za koncert, s katerim je želela čim bolj izvirno proslaviti visoki jubilej mesta. Pevci smo med petjem uživali, peli smo s srcem in zelo različne pesmi odlično odpeli. Za to priložnost je pevka Andreja Brglez napisala himno Čez šoštanjski most, ki jo je zbor zapel na znano melodijo ob prihodu na oder in ob koncu koncerta. Marsikdo od poslušalcev si jo je še doma veselo brundal: »Čez šoštanjski most, čez šoštanjski most, 100 let minilo je, odkar so krstili te, si spomin nam in ponos, ko gremo čez most.«

V čas pred sto leti, ko je mesto živelo s svojo »fabriko«, sta poslušalce na šaljiv način popeljala vajenec Jure (Matevž Jazbec) in pomočnik Miha (Denis Golavšek), ki sta v pristnem šoštanjskem narečju predstavila

Ob koncu so Šoštanju ob 100. obletnici dodelitve mestnih pravic čestitali predstavniki gasilcev iz Löhneja, ki že več kot 30 let gojijo prijateljske vezi s šoštanjskimi gasilci. Županu so izročili tudi darilo župana njihovega mesta in prebrali njegove pozdrave.

Za sceno na odru so poskrbeli otroci in vzgojiteljice Vrtca Šoštanj, ki so 'zgradili' čisto pravi Šoštanj, program je povezovala Milojka Kompelj, za kulturni program pa so poskrbeli člani okteta Premogovnika Velenje, ki so ob koncu presenetili in tudi navdušili s pesmijo Šoštanju.

Tjaša Rehar

življenje v mestu in v fabriki. Lik usnjarskega vajenca Jureta že poznamo iz knjige Roka Polesa, pomočnika Miha pa je na novo oblikovala gospa Slavica Pečnik, pri čemer je poleg svoje domišljije uporabila tudi gradivo iz Usnjarskega muzeja v Šoštanju, da sta bila fanta bolj prepričljiva. Uspelo ji je, saj so ob njunem pripovedovanju starejši v dvorani kimali, češ, res je bilo tako, se še spomnimo.

Zanimiva je bila tudi scena, delo pevke Urške Slivnik, različni stari predmeti na odru in ob njem pa so bili večinoma iz zbirke pevca Franca Jazbeca. Plakate, koncertne liste in vstopnice je v starem slogu oblikoval predsednik zbora Peter Anželak, vsak od pevcev pa je po svojih močeh prispeval k čim boljši izvedbi koncertov. Plačilo za trud je bilo zadovoljno občinstvo pa tudi pohvala župana Darka Meniha, da sta bila koncerta tematsko odlično usklajena s praznovanjem stoletnice mesta.

Koncerta sta tako ponovno dokaz, da zbor živi s Šoštanjem in da mu nikoli ne zmanjka novih idej, s katerimi že dolga leta navdušuje prijatelje lepega petja.

Zvanka Sevšek

Foto: arhiv

Šoštanj – 100 let mestnih pravic

V podstrešnih prostorih vile Mayer v Šoštanju je na ogled postavljena razstava z naslovom Šoštanj – 100 let mestnih pravic. Gre za še en dogodek več, ki sodi v okvir praznovanja 100. obletnice dodelitve mestnih pravic, predsednica KS Vilma Fece pa jo je označila kot vrhunec praznovanj.

O sami razstavi je spregovoril njen avtor dr. Tone Ravnikar, na njej pa so na ogled postavljene številne listine in navedeni podatki iz bogate šoštanjske zgodovine. Razstava bo na ogled v vili Mayer predvidoma do konca oktobra.

Ob razstavi je Krajevna skupnost Šoštanj izdala tudi katalog, ki bo prispeval k trajni ohranitvi razstavljenih listin, fotografij in drugih eksponatov ter podatkov.

Tjaša Rehar

Foto: Tjaša Rehar

Avtor o razstavi

Razstava je nastala ob 100. obletnici mesta Šoštanj, na ogled pa bo od junija do septembra. Ob njej je bil izdan katalog, v katerem je povzetek razstavljenega materiala. Gre za projekt, ki je za Šoštanj velikega zgodovinskega pomena, saj gre za strnjen pregled življenja na tem področju od prazgodovine dalje.

Dr. Tone Ravnikar, 16. junija smo bili priča izjemnemu dogodku, odprtju razstave in izdaji kataloga 100 let mesta Šoštanj, ki pa se ne omejuje na letnico, ampak predstavlja verodostojen zapis od prazgodovinskega obdobja Šaleške doline do obdobja Šoštanja po drugi svetovni vojni. Kako je prišlo do razstave in seveda sploh ideje?

Ideja je nastala znotraj Krajevne skupnosti Šoštanj dve leti nazaj. Takrat so se člani sveta, ne bi mogel reči točno kdo, obrnili name in na Mirana Aplinca z idejo o razstavi v letu 2011, ko praznujemo 100 let mestnih pravic. Ideja je bila sicer malo drugačna, kot je končna realizacija, a smo vendarle prišli do skupnega scenarija, to je pregled ključnih korakov v zgodovini Šoštanja, s poudarkom na dogajanju, ki je pripeljalo do formaliziranja mestnih pravic. V obdobju nastajanja je bil moj sogovornik, skupaj z Vilmo Fece, Danilo Čebul.

In kateri so ključni dogodki?

Kot že rečeno, smiselno se mi je zdelo poudariti, da Šoštanj ni nastal leta 1911 in da je ta dogodek junija oziroma maja samo krona predhodnih dogodkov. Koncept je bil v bistvu najtežji del, kajti ta izbor je seveda subjektivne narave, nekdo drug bi ga drugače zastavil in bi bilo seveda ravno tako v redu.

Te ključne dogodke sem razdelil na prazgodovinsko obdobje na zahodu Šaleške doline, čas antike, rojstvo imena Šoštanj, začetki naselbine in podelitev trških pravic, leto 1788, ko se združita dve usnjarski delavnici, prizadevanje za pridobitev mestnih pravic in sama razglasitev ter dogajanje v času med obema vojnama in na kratko tudi o Šoštanju po drugi svetovni vojni.

Odkritja?

Kar se tiče predšoštanjske zgodovine Šoštanja, malo ledenodobnih najdb in antike, ki je tudi pomanjkljivo pokrita, in nadalje nekaj ogromnih lukenj, za katere nimamo nobenih podatkov.

Namreč, problem te doline je, da doline ni več oziroma tistega dela doline, ki je bil najbolj zanimiv. To je del Škal, Stare vasi, Družmirja in tudi Gaberk, ki se zdaj pogrezajo. Vse to je del prve trase, ki je bila že

nekdanj naseljena in rodovitna. Kot vemo, je Paka včasih obvladovala večje površine kot sedaj, ko je ujeta v korito (razvidno iz vojaškega zemljevida iz 18. stoletja) in je bila možnost bivanja šele na višjem delu doline, kar se še lepo vidi na križišču pri Mehu v Velenju.

Tudi naselbina Družmirje, za katero ne morem reči, kdaj točno je nastala, je bila na tej trasi. Gotovo pa je, da je Družmirje nastalo pred Šoštanjem, na kar kaže več dejstev.

Katerih?

Razdelitev zemlje, ki je značilna za čas po drugi polovici 10. stoletja. Prvič je kraj omenjen kot dorf Tresimir. Naselbina je gotovo dobila ime po vaškem veljaku ali celo knezu, ni pa to bil kak Praslovan. V Družmirju je bila razdelitev zemlje izvedena tako, da je vsak dobil nekaj dobre, nekaj slabše in nekaj najslabše zemlje. To pomeni, da je šlo pri nastanku vasi za načrtno vodeno naselitev, ki se je praviloma zgodila pri nas po porazu Madžarov leta 955 in ponovni reorganizaciji življenja, se pravi od konca 10. stoletja dalje. A naj se vrnem v čas antike.

Dolina se je takrat raztezala od Stare vasi do Družmirja. V Škalah je ohranjena lokacija z imenom Groblje. Z imenom groblje so praviloma novi naseljenci poimenovali predel, kjer so naleteli na delno ali povsem zasute ostanke naselbine, ki si jih niso znali razložiti (po navadi gre za kakšne prekritke ruševine in ni nujno, da so to grobovi). V predelu Družmirja, ki se mu reče Falkov kloster, proti Gaberkam sva našla z Danijelo Brišnik, arheologinjo, ogromno poznoantične keramike, podobno tudi pri cerkvi sv. Marije in Urha v Gaberkah, kjer so bili v zadnjem letu odkriti ostanki antične stavbe.

Je ta predel nekaj novega na področju izkopanin v Šaleški dolini?

Žal ni prišlo ob obnovi cerkve v Gaberkah do detajlnejših raziskovanj, nad čimer sem zelo, zelo razočaran. Ob obnovi cerkve se je namreč odkrilo, da celotna stoji na antičnih ruševinah. Ampak kot rečeno, Premogovnik Velenje ni prisluhnil pobudi, da se to razišče. Zdi se, da bi morali vedeti, kaj je prav in da bo to področje, kot kaže, kmalu za vedno izgubljeno, saj se pogreza. Danijela se je kot arheologinja potegovala, da so naredili nekaj raziskav, našli so temelje stavb in veliko drobnega gradiva, a so to preprosto zasuli. Kot rečeno, zna se zgoditi, da nam bo ogromen del zgodovine za vedno ušel, pa ne bi bilo potrebno velikih sredstev. Ponovno smo se znašli v situaciji, ko nekdo varčuje pri drobižu in pri tem zavestno spregleda vse ostalo.

Foto: Tjaša Rehar

Točka, na katero ste oprli svojo razstavo, je tudi, od kot ime Šoštanj.

Ime se pojavi v 12. stoletju. Bavarska plemiška družina je pridobivala posesti proti jugu. Najdemo jih na Salzburškem, Koroškem in nato tu. Kot kaže, so na našem ozemlju postavili dva gradova, Kacenštajn in pa grad Šoštanj, ki so ga imenovali po svojem družinskem središču, gradu Schoensteinu na JV Bavarske. Naslednji korak je bil izgradnja trga. Kajti v začetku je bila matična vas gradu Družmirje, trga oz. Šoštanja še ni bilo. Takšno stanje je bilo vsaj do leta 1318. Trg Šoštanj se prvič omenja v letu 1355 kot »marcht Schoenstein«. Leta 1436 pa je Friderik Celjski potrdil trgu njegove privilegije. Ni pa to datum, ko je trg dobil privilegije – ti so seveda starejši. Kasneje so se te pravice/privilegiji obnavljali, tako je bilo do 19. stoletja.

V razstavi in v katalogu je omenjena letnica 1788. Kaj se je zgodilo takrat?

To leto sta se združili dve usnjarski delavnici in dogodek sploh ne bi imel nobene teže, če ne bi iz te združitve tekom let nastala tovarna usnja. Tako dejansko ta datum predstavlja začetek industrije v kraju. Tu naletimo na znano družino Vošnjak, o kateri je na razstavi kar nekaj besede.

Seveda, saj je bil ravno Hans Woschnagg, šoštanjski župan, ki je podpisan pod pobudo za podelitev mestnih pravic Šoštanju.

Leta 1908 je občinska uprava s prej omenjenim naslovila na cesarja Franca Jožefa prošnjo za povzdig trga v mesto. Ta prošnja je romala na preizkus na več naslovov, med njimi tudi na deželni odbor v Graz. Notranje ministrstvo na Dunaju se je strinjalo s podelitvijo mestnih pravic s pomislekom, če ne bi to morda povzročilo še večjih napetosti med Nemci in Slovenci v Šoštanju. Ko je okraj zavrnil ta pomislek, je cesar 27. maja 1911 podpisal akt o povzdigu trga v mesto, ki so ga svečano razglasili 28. junija istega leta.

ŠOŠTANJ V ČASU MED OBEMA VOJNAMA

Najbrž so bile priprave na razstavo povezane z dolgotrajnimi raziskavami. Kje ste črpali podatke?

Iskal sem od Ljubljane, Maribora, Graza in Dunaja. Žal, temeljne listine o razglasitvi mesta s podpisom Franca Jožefa nisem našel. Skoraj sem že mislil, da se mi je nasmehnila sreča, ko so z Dunaja javili, da so jo našli, a je šlo za drugo mesto (Schönau). Moram se zahvaliti kolegom in arhivarjem iz prej omenjenih mest, gre za kilometre listin, ki bi jih sam ne mogel prebrskati. Žal pa, kot rečeno, temeljne listine, ki bi napravila piko na I, (še) nismo našli.

Kljub temu da manjka pika na I, gre za izredno delo. Kakšni so občutki ob postavitvi in odprtju?

Malo mešani, razstava mi je všeč, oblikovala jo je OPA celica in mi je všeč, kako so zastavili.

Se vam je ob zaključku porodila kakšna misel v zvezi s Šoštanjem?

Vse, kar sem razbral iz gradiva, je, da je dogajanje v prvem desetletju 20. stoletja odraz velike samozavesti šoštanjskega meščanstva, ki se je zavedalo, da ima pravico zahtevati, kar jim gre. Napačno bi bilo, če bi se pustili ujeti v takratne nemško-slovenske odnose, ker so bila ta nacionalna trenja zelo kratka epizoda v zgodovini Šoštanja. Dejanje samo je bilo narejeno za zanamce, instinktivno, da je tako prav. To nam velikokrat manjka. Da sprejmemo nekaj, kar je dobro, čeprav je predlagal nekdo drug. Po drugi svetovni vojni je Šoštanj utrpel veliko škodo. Njegov problem je bil, da se je ob njem noro hitro razvijalo Velenje, drug problem pa je bil ta, da je Šoštanj veljal za nemškutarsko in »meščansko« gnezdo, veliko meščanstva se je izselilo in Šoštanj ni mogel vzdržati v tistem negativnem okolju.

Milojka B. Komprej

Okrogla miza Šoštanj danes – Šoštanj jutri

Predsednica Krajevne skupnosti Šoštanj mag. Vilma Fece je na okroglo mizo z naslovom Šoštanj danes – Šoštanj jutri povabila devet gostov: župana Občine Šoštanj in poslanca v Državnem zboru Republike Slovenije profesorja **Darka Meniha**, dr. **Cvetko Tinauer**, publicistko **Mojco Drevenšek**, študentko **Mojco Andrejc**, predsednika Mladinskega kulturnega centra **Naceta Serdinška**, zgodovinarja dr. **Jonatana Vinklerja** in predstavnike treh največjih podjetij v dolini: za Premogovnik Velenje direktorja dr. **Milana Medveda**, za Termoelektrarno Šoštanj mag. **Branka Debeljaka**, Gorenje pa je zastopal **Branko Apat**.

Gostje so na kratko predstavili svoje otroštvo in mladost v Šoštanju, obiskovalci v dvorani pa so izvedeli še veliko zanimivega, predvsem v delu, ko so gostje spregovorili o področju dela, ki ga sedaj opravljajo.

Tjaša Rehar

Foto: Tomaž Sinigajda

ALI BODO POD ŠOŠTANJEM KOPALI? (komentar o »okrogli mizi«)

Prvi poletni dan, 21. junij 2011, okrogla miza: Šoštanj danes – Šoštanj jutri. Kraj: Kulturni dom Šoštanj, kjer je pred nekaj tedni nastopilo šoštanjsko amatersko gledališče Agledaš. Na tem mestu je bilo danes zbranih nekaj govorcev, ki naj bi bili kompetentni razpravljati o pogledu na sedanost in prihodnost našega mesta. Izbira povabljenecv je bila raznovrstna, manjkali pa so zagotovo urbanisti in arhitekti. Ker jih ni bilo, se je že na začetku dalo slutiti, kar se je na koncu izkazalo: Šoštanj je danes in v prihodnosti v težkem položaju, ima pa svojevrstno stoletno klenost, ki je lepota sama po sebi.

V dvorani se je zbralo kar precej občanov, ki se takšnih okroglih miz po navadi v večjem številu ne udeležujejo, saj je že vnaprej jasno, da so stvari bolj kot ne »zabetonirane«. Če potegnemo vzporednico amaterskemu gledališču, se lahko simbolno izrazimo, da so se na odru tokrat pojavili malce bolj profesionalni igralci, ki igrajo dosti bolj pomembne igre in vloge, kot si lahko predstavljamo – vsaj kar se amaterizma tiče. Kljub temu so politiki domače scene, kot je za Šoštanj že tradicionalno, delovali v slogu amaterizma. Konstantno in značilno za Šoštanj je, da je politika precej kontaminirana s splošnimi političnimi smernicami, medtem ko sta lastna zavest in razmišljanje postavljena na stranski tir.

Predsednica KS Šoštanj, ki je prevzela povezovalno vlogo in mikrofon, je naredila napako. Center pozornosti je bil napačno usmerjen, dve vlogi hkrati, povezovalna in vloga predstavnice KS pa sta botrovali temu, da je trajanje dogodka ušlo izpod nadzora. Ljudje v dvorani, ki jim je v nekem smislu poleg drugega bila okrogla miza tudi posvečena, so enostavno izpadli iz igre. Pravzaprav so ostali samo nemi gledalci in opazovalci – odrska uprizoritev, o kateri si lahko vsak ustvari svoje mnenje, čustva in zavedanje.

Foto: Tomaž Sinigajda

Po predstavi lahko vsak svobodno izmenjuje mnenja, s komer želi, ali pa ostane v mislih sam s seboj. Morda bi potrebovali več časa ali pa bi bilo potrebno tisto preteklost skrajšati in dati poudarek sedanosti. Sedanost je edina odločilna, kajti samo iz sedanosti lahko pride prihodnost, če sploh kje kakšna je. Vsaj velikega govora o prihodnosti tukaj ni bilo, kar je čisto v redu, ker se je iz slišane o sedanosti dalo razbrati, da ostaja Šoštanj status quo. Cvetka Tinauer ne preseneča, pove tisto, kar ve in misli, ima veliko podatkov in znanja ter seveda izdelano sliko o našem prostoru. Gospodarstvo je velik problem, vsaj tisto, ki ni pod roko države, iz povedanega pa lahko ugotovimo, da ne smemo preveč poudarjati TEŠ, saj igrajo precejšno vlogo tudi kovinsko predelovalna industrija in podjetniki, ki pa so seveda zapostavljeni. Da je stvar resna in skoraj brezizhodna, pove brez dlake na jeziku predstavnik Gorenja Brane Apat. Država brez cilja in pravih rešitev obremenjuje domačo gospodarsko sceno, za kar bo potrebno proizvodnjo seliti v druge države, da se preživi. Tako bo šoštanjsko Gorenje po vsej verjetnosti ostalo brez mnogih delovnih mest, za nekatere delavce pa se bo morda našla prerazporeditev.

Foto: Tomaž Sinigajda

Župan Darko Menih je povedal, da so obvoznice in tretja os v pogovorih in obstajajo variantne oblike, da pa je bilo iz občinskega proračuna veliko narejenega – okrog 11 milijonov za Šoštanj. V razpravi z Jonatanom Vinklerjem, ki ga je župan »narobe razumel«, se je vnela iskra o rentah. Vemo, da Šoštanj malo dobi od tega, kar bi lahko dobil, a tega zaradi lastnega zanikovanja nikoli ni dobil in je tudi vprašanje, če kdaj bo. Da bi se kakšni evri kanalizirali v Topolšico, o tem seveda ni govora, zatrjuje župan.

Foto: Tomaž Sinigajda

Osrednji figuri, kar se tiče najbolj vroče teme našega prostora in TEŠ 6, sta bila seveda direktor Premogovnika Velenje Milan Medved in Branko Debeljak. Ob opazovanju gospoda Debeljaka se je dalo razbrati, da so stvari okrog TEŠ 6 zelo, zelo napete, pa ne samo to, skregane z zdravo pametjo. Iz njegovega govora pa se je zrcalilo prepričanje, da se bo dalo in da upa, da bo njegovo delo in delo mnogih obrodilo sadove. Milan Medved je tako kot Brane Apat v genih ukoreninjen v Družmirju, zato tako njemu kot Branetu ni vseeno za domači prostor. Oba sta bila deležna velikih premikov, selitev in vesta, kaj to čustveno pomeni. Kar sta povedala, sta iskreno in jima gre verjeti, obstaja pa velika nevarnost, da se čustvena pripadnost razblini kot milni mehurček, vsaj v primeru direktorja premogovnika.

Foto: Tomaž Sinigajda

Pa tu ne mislim na Milana Medveda, ki je spregovoril in zagotovil, da se pod Šoštanjem ne bo kopal, ampak na koga drugega. Ni dolgo tega, ko so politične lovke odstranile Uroša Rotnika z direktorskega stolčka TEŠ in je v naš gigant s pomočjo policije vstopil Simon Tot kot novi direktor TEŠ. Vemo, da še ni vse jasno okrog izgradnje novega bloka, čeprav se že gradi. Od tam, kjer naj bi bilo vse jasno, to pa je iz države, se še nič ne ve, čeprav se že sliši o nekem načrtu strategije energetike. Tega do sedaj zaradi

političnih razprtij ni bilo. Nasprotno pa je v Šaleški dolini že dolgo vsem jasno in samoumevno, da naj bi se gradilo in kopal, ker da je to edina in zveličavna rešitev. Kar se Šoštanja tiče, so ljudje vsi ZA izgradnjo Bloka 6, čeprav domači politiki niso o tem nikoli nikogar vprašali. Kakor koli že, zmeda postaja čedalje večja in upajmo, da nas ne čaka še kak referendum. Referendumi so plod političnih laži in kapitalskih pohlepkih strategij. Zaradi tega se pošteni nameni in zdrava čustva porazgubijo v mešanici političnih zdrah. Kaj hitro se nam lahko zgodi, da bodo na premogovniku na enak način kot so v TEŠ-u, drzno in strateško namestili politično figuro, ne glede na strokovnost, in potem si lahko mislimo, kar si hočemo. Obstajata dve različici, da bodo rudnik počasi izčrpavali in zapirali, TEŠ delno rekonstruirali in ga ukinjali. Obstajajo seveda tudi možnosti za izgradnjo Bloka 6, kajti apetiti domačih politikov so veliki.

Foto: Tomaž Sinigajda

Zagotovo ne bi prišlo do izgradnje, če ne bi bilo toliko investicijskega denarja že pokurjenega. Slišano je, da je rentabilnost investicije na meji, okoljska problematika, novi trendi v energetiki in seveda nova vlada pa bodo dokončno odločali o izgradnji. Če se bo Blok 6 vendarle gradil, se bo premog še naprej kopal. Z Milanom Medvedom, ki je dal besedo, ostaja upanje za Šoštanj, da vsaj fizično obstane. V primeru, ki pa je značilen za današnjo neizprosno kapitalsko izčrpavanje, bo taktirko premogovnika prevzel tisti, ki čustveno ni vezan na prostor in ga bo zanimala cena in kvaliteta. Ta pa je pod našimi nogami, pod mestom Šoštanj, kjer se v globinah nahaja kruh. Kaj hitro se nam lahko zgodi: hoteli ste Blok 6, pa ga imejte. V takšnem razslu države in vodenja le-te se nikoli nič ne ve, imamo izkušnje z zamenjavo direktorja TEŠ. Kaj pravzaprav lahko naredimo domačini, občani, ki nam ne dajo besede niti na okrogli mizi, kaj šele drugje na kakšni višji utrdbi. NIČ. Samo zavedanje je dovolj, zavedanje o tem, da je lahko človek previden pri svojih odločitvah. Ko te kdo vpraša, si ZA ali PROTI, vedi, da je posredi že politika, kapital in laž. Če so politiki v Velenju vsi ZA, ni potrebe, da je domača politična srenja tudi ZA. Velenje in Šoštanj že od nekdaj nista ENO in ISTO. Potrebna je velika previdnost, te pa ni zaznati, kajti politika v Šoštanju je od nekdaj naivna. Iz te naivnosti konstantno izhaja negotova usoda domačega prostora. Kako je Šoštanj prepuščen samemu sebi, se je dalo prepoznati na svečani seji ob 100. obletnici mesta, kjer ni bilo nikogar od sosednjih občin, ki bi Šoštanju ob visokem jubileju čestital. To je še en oster opomin, da se morajo Šoštanjčani, če želijo preživeti, opreti na lastne sile in pokazati resnično samozavest. Šoštanj je danes star sto let, lahko ga pokopljemo ali pa ga reinkarniramo. Odločitev je v naših rokah.

Foto: Tomaž Sinigajda

Zdaj so vsi ZA, ampak zakaj? Za Blok 6 ali za izkopavanje pod Šoštanjem ali še za eno novo naivnost? Strinjam se z Branetom Apatom, ki ve, da se ne zavedamo dovolj apetitov iz vseh smeri, in strinjam se s Cvetko Tinauer, ki slutiti, da se je potrebno zavedati ustvarjalne in gospodarske širine. Ni potrebno vse staviti na eno karto, včasih so ji rekli »kolnkarta«. Zdaj ko je kapital in pohlep prevzel vajeti v svoje roke, je nevarno kar koli predvideti. Zdrava pamet, sonce, voda, narava, veter in še kaj bodo še vedno uhajali iz naših jader, če bomo vsi ZA. Človek, nikoli ne bodi PROTI, pretehtaj in bodi previden!

Človek, ki je previden in zavesten, ni ne za in ne proti. Ne pristaja na laž in politične intrige in kapitalske invazije. Zakaj okrogla miza? Morda zaradi praznika, stoletnice Šoštanja, morda zaradi same promocije, morda zaradi izkazovanja naivnosti. Mogoče pa se končno prebuja zavest domače politike. Spoznali so, da so ljudje v Šoštanju že od nekdaj tihi in modri, in ni nobene potrebe po pogovoru z njimi. Šoštanjčani v tišini molka praznujejo edino resničnost sedanjega trenutka.

Zen Aj

Šoštanj skozi oči zgodovinarjev

V letošnjem letu Šoštanj praznuje 100 let mestnih pravic. KS Šoštanj in Občina Šoštanj sta nas prijazno vabili na prireditve, posvečene temu pomembnemu jubileju. V prazničnem mesecu juniju izpostavljam tri zgodovinsko obarvane prireditve, ki jih povezuje Šoštanj skozi oči zgodovinarjev.

Prva prireditev, 9. junija, je potekala v Muzeju usnjarstva v organizaciji KS Šoštanj, Občine Šoštanj in Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva. V imenu KS Šoštanj sta obiskovalce nagovorila Danilo Čebul in mag. Vilma Fece. V nadaljevanju je predavanje z naslovom **Demografija z migracijami prebivalstva skozi stoletje** imel kustos v Muzeju usnjarstva Miran Aplinc. Vodilna tema predavanja je bila obravnava historično demografskih sprememb v župniji sv. Mihaela od začetka 19. stoletja do leta 1948. Šaleško dolino namreč že od začetkov industrializacije spremljajo spremembe, ki se kažejo v urbanizaciji naselij in dotoku delovne sile s širšega področja. Gospodarske spremembe so pospremili tudi družbeni in kulturni premiki, ki so vidni v stanovanjski, prehranski in oblačilni kulturi novo nastalega kroga meščanstva, delavstva in okoliškega kmečkega prebivalstva. V predavanju so bili navedeni številni statistični podatki o gibanju prebivalstva, rasti števila hiš, rodnosti in smrtnosti itn. S tem drugačnim pogledom na preteklost Šoštanja je mogoče lažje razumeti zaključno misel, zakaj smo takšni, kot smo.

Foto: T. R.

Druga prireditev, 14. junija, je potekala v Mayerjevi vili v organizaciji KS Šoštanj in Občine Šoštanj. V imenu KS Šoštanj je spregovoril Danilo Čebul in predstavil gosta večera dr. Jonatana Vinklerja. Gost je izčrpno predstavil temo **Josip in Mihael Vošnjak v času pomladi slovenskega naroda**. Pomembna Šoštanjska rojaka izhajata iz usnjarke družine Vošnjak, ki je vse od druge polovice 19. stoletja pomembno zaznamovala Šoštanj na mnogih področjih. Oba brata sta delovala na področju posojilništva, ki je bilo za Slovence tega časa zelo pomembno. Vinkler je izpostavil pomen njegovega narodno buditeljskega delovanja, ki je prišlo do izraza v času oblikovanja narodne zavesti Slovencev. Narodna pripadnost in nasprotovanje nemške narodne strani sta bili stalnici v življenju meščanstva trgov in mest, pa tudi podeželja na Slovenskem. Želje in cilji so bili usmerjeni v narodovo osvoboditev. Delovanje bratov Vošnjak je v slovenskem političnem in gospodarskem prostoru pustilo izjemen pečat, čeravno je bilo vse od druge svetovne vojne v mnogočem prezrto. Za današnjo rabo je gost izpostavil vprašanje razumevanja odgovornosti in smisla delovanja v dobro naroda. Zaradi zaslug so Vošnjaki v svojem času uživali izjemen ugled, ki se je kasneje odrazil v nazivu častni občan Josipa Vošnjaka in poimenovanju ulic v Šoštanju in drugih slovenskih mestih. S preimenovanjem ulic in trgov so z letom 1953 sledovi pomembnih Šoštanjčanov iz Šoštanja izginili.

Tretja prav tako zgodovinsko obarvana prireditev se je zgodila v četrtek, 16. junija, v Mayerjevi vili v organizaciji KS Šoštanj in Občine Šoštanj. Predstavitev razstave **100 let mesta Šoštanj** je potekala v salonu Mayerjeve vile. V imenu KS Šoštanj je spregovorila mag. Vima Fece in obiskovalcem predstavila zgodovinarja dr. Toneta Ravnikarja, ki je razstavo postavil. Tone Ravnikar je poslušalstvu predstavil razstavo, ki zajema znano zgodovino teh krajev vse od prazgodovine, antike, v srednji vek, ko se prvič pojavi poimenovanje trga Šoštanj. Orisal je razvoj gospodarstva od obrti do industrije tega dela Šaleške doline.

Foto: M. A.

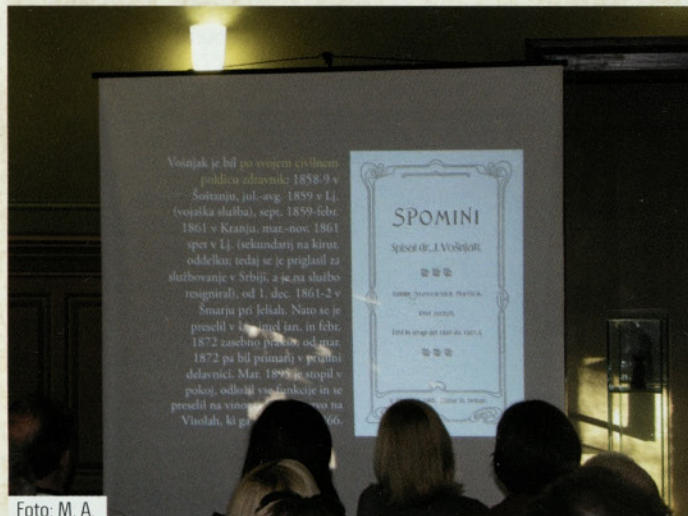

Foto: M. A.

Kot stebri slovenstva in nemštva v Šoštanju so imeli Vošnjaki na začetku 20. stoletja pomembno vlogo pri oblikovanju kulturnih in nacionalnih razmer v trgu. V nadaljevanju je govorec predstavil prizadevanja za pridobitev mestnih pravic Šoštanja. Prvi namen razstave je vsekakor bil razjasniti okoliščine, ki so pripeljale do tega dejanja. Listina, s katero je avstro-ogrski cesar Franz Jožef podelil mestne pravice, je bila namreč v preteklosti izgubljena, zaradi tega jo je dr. Ravnikar skušal poiskati glede na pristojne institucije tistega časa. Čeravno listine ni bilo najti, pa danes poznamo postopek »preverjanja upravičenosti prošnje za vzdig Šoštanja v status mesta.« Kot zanimivost je predstavil tudi takrat novo podobo grba mesta Šoštanj, ki ga je s potrditvijo mestnih pravic Šoštanj smel uporabljati. V nadaljevanju je govorec predstavil odzive prebivalstva in Šoštanj v času po razpadu avstro-ogrške monarhije. Po predstavitvi razstave pa je poslušalce popeljal v podstrešne prostore Vile Mayer in razstavo odprl. Všečno oblikovano razstavo in zanimivo instalacijo »lepih kamnov« je pospremil tudi zanimiv razstavni katalog.

Miran Aplinc

Na obisk v Šoštanj ob 100. obletnici mestnih pravic

V sklopu prireditev ob 100-letnici podelitve mestnih pravic Šoštanja je bila nedelja, 26. junija 2011, prav gotovo eden od najbolj svečanih dni, čemur je pripomoglo tudi vreme. Nedelja se je začela s sveto mašo pri obeležju Marije na Trgu bratov Mravljakov, dan pa se je dobro začel tudi zaradi napovedanega obiska Woschnagov v Šoštanju.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Gostje so prišli na povabilo župana Občine Šoštanj Darka Meniha in najprej obiskali naš in njihov Muzej usnarstva, saj je v njem zbran dobršen del zgodbe o Vošnjakih, na katero so zelo ponosni.

Dr. Gregor Woschnagg, rojen leta 1939 v Bernu v Švici kot sin Dorli in Walterja Woschnagga, industrialca v Šoštanju. Zgodnjo mladost je do januarja 1946 preživel v Šoštanju, ko je moral s starši rodni kraj zapustiti. V Zagrebu je z mamo Dorli živel do leta 1947, nakar so zaradi razmer morali oditi v tujino. Dr. Gregor Woschnagg je po poklicu diplomat. Od leta 1960 je študiral pravo na Dunaju in v Grenoblu ter na Trinity College v Cambridgeu. Podiplomsko je študiral evropsko pravo in ekonomijo na Collège d'Europe v Bruggeu v Belgiji. Z letom 1966 je začel delati na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Avstrije. V letih 1968–1973 je bil stalni predstavnik Avstrije pri OZN v New Yorku, od 1973 do 1975 je bil avstrijski veleposlanik v Kairu in od 1981–1986 v Nairobiju v Keniji. V letih od 1987 do 1996 je bil namestnik direktorja Oddelka za gospodarske in politične integracije pri Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Avstrije. Od 1997 do 1999 pa je bil tudi direktor omenjenega oddelka na Ministrstvu za zunanje zadeve. Od leta 1999 do marca 2007 je bil stalni predstavnik Republike Avstrije pri EU v Bruslju in aktivno pomagal pri približevanju Slovenije Evropski integraciji. Potem se je upokojil, vendar aktivno deluje kot svetovalec Avstrijskega združenja industrialcev v evropskih zadevah. Dr. Gregor Woschnagg je objavil več publikacij o gospodarskih in zunanjepolitičnih vprašanjih EU in knjigo o Keniji. Od aprila 2010 pa je predsednik častnega odbora Španske jahalne šole v dunajskem Hofburgu.

Druga gostja je bila **dr. Liselotte Kliment**, ki je po rodu tudi iz Šoštanja. Družini Woschnagg in Kliment sta na prav poseben način povezani s Šoštanjem in tovarno usnja. Za osvežitev spomina naj povemo, da sta bili obe družini po nacionalizaciji družinskega premoženja leta 1946 izgnani v sosednjo Avstrijo. Življenje so nadaljevali na Dunaju in se le občasno vračali v Zavodnje, kjer je postavljena njihova družinska grobnica. Po osamosvojitvi Slovenije in uvedbi procesa denacionalizacije je njihove interese pri

Foto: arhiv

nas zastopala dr. Liselotte Kliment, hči dr. Wolfganga Klimenta, ki je bil pred drugo svetovno vojno prokurist v tovarni Franz Woschnagg in sinovi d. d. v Šoštanju. Klimenti so stanovali v vili, ki jo je Woschnagg dal postaviti v zahvalo za svetovanje o finančnih vprašanjih v času svetovne gospodarske krize, zaradi katere je podjetje skoraj propadlo. Po vojni so morali skupaj z Woschnaggi oditi iz novonastale FLRJ. Dr. Liselotte Kliment danes živi na Dunaju, v preteklosti pa je kot ekonomistka delala v Mednarodni agenciji za atomsko energijo (IAEA) na Dunaju. V zadnjih letih pa je po pooblastilu bila v nadzornem odboru IUUV. Danes je v pokoju in ker med drugim dobro govori slovensko, aktivno deluje v združenju Avstrijsko-slovenskega prijateljstva, ustanovljenem leta 1991. Srečanja se je prijazno udeležila njihova prijateljica iz mladosti, Erika Cverlin, in pomagala pri prevajanju.

Foto: arhiv

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je omenjene goste in predstavnike prijateljskega **gasilskega društva iz Lönneja iz Nemčije**, ki so v Šoštanj prispeli že dan prej, sprejel na Vili Široko. Po uvodni predstavitvi je župan gostom podaril novi ponatis knjige *Pozdrav iz Šoštanja*, avtorja dr. Toneta Ravnikarja, in jim zaželel prijetno bivanje v Šoštanju. Miran Aplinc, kustos v Muzeju usnarstva, pa je gostoma z Dunaja podaril osebni darili. Po sprejemu so se gostje pridružili svečanemu mimohodu društev Občine Šoštanj in ostalih gostov mimo tribune na Trgu bratov Mravljakov do prireditvenega prostora na Trgu svobode. Po uvodni predstavitvi je besedo dobil dr. Gregor Woschnagg, ki je pozdravil 100 let mlado mesto Šoštanj in pohvalil Šoštanjčane, ki tako složno delujejo

Foto: arhiv

za mesto in počastitev tega častitljivega jubileja. Pri tem je v šali obljubil, da se znova srečamo ob naslednjem okroglem jubileju.

Za konec je morda umestno poudariti, da Woschnaggi s pozornostjo in veliko naklonjenostjo spremljajo dogajanja v Šoštanju. Zaradi osebnih vezi in prijateljstev v Šoštanju pa so se odzvali in obiskali Šoštanj ob velikem praznovanju. Pozdravljajo naš interes, odkrivanje in poudarjanje korenin Šoštanja.

Miran Aplino

Sklepna prireditev

Mimohod sedemdesetih društev, ki delujejo v občini Šoštanj, je bil množičen, pester in zabaven. S preletom letal so ga odprli člani Aerokluba Gorenje, sledila je konjenica, otroci vrtca in učenci Osnovne šole Šoštanj, Pihalni orkester Zarja, za njimi pa so se zvrstila številna ostala društva. Najprej društva z bogato tradicijo – to so vsa štiri gasilska društva: PGD Šoštanj – mesto, PGD Lokovica, PGD Gaberke in PGD Topolšica, sledila so turistična društva na čelu s TOD Šoštanj, pa taborniki in skavti, mladinska društva. Nastopili so člani Folklornega društva Oglarji, z motorji so prišli člani avto moto društev, množično so se predstavila športna in kulturna društva, med njimi seveda tudi košarkarji Elektre, odbojkarji Šoštanja Topolšice in nogometaši. Prišli so tudi člani amaterskega gledališča, ki deluje v okviru Zavoda za kulturo Agledaš...

Vsak se je predstavil po svoje – nekateri z nastopom, drugi z rekviziti, tretji z majicami ali kapami, četrti z maskami, pa prapori..., prav vsi udeleženci mimohoda pa so dobili v spomin majico in skodelico z znakom 100 let.

Za zaključek so pevci MePZ Svoboda zapeli pesem Čez šoštanjski most. Mimohod je bil uvod v zabavo pod šotorom, kjer je zbrane najprej pozdravil dr. Gregor Woschnagg, dobro zabavo sta jim zaželela tudi župan in poslanec Darko Menih in Danilo Čebul.

Župan se je društvom zahvalil, da so se odzvala povabilu, saj so s tem izrazila poklon Šoštanju in tudi organizatorjem za njihov trud.

Sledila je veselica, za uvod so se predstavile štiri šoštanjske skupine. Najprej so bili na vrsti Tapravi faloti, sledil je ansambel Spomini pa skupina Hooruk in kvintet Hey. Pri pripravi in izvedbi so bili aktivni tudi člani Prostovoljnega gasilskega društva Šoštanj mesto, nato pa je »cel trg nato norel« do poznih nočnih ur skupaj s Kingstoni, ki so pripravili odlično zabavo, ki je Šoštanjčani še dolgo ne bodo pozabili.

Tjaša Rehar

Fotoreportaža

Foto: Tomaž Sinigajda

UE Velenje krajevni urad Šoštanj

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o društvih

Spoštovani,

dne 25. 5. 2011 je bil v Uradnem listu Republike Slovenije objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o društvih, ki je stopil v veljavo dne 9. 6. 2011. Novosti, spremenjenega zakona so predvsem sledeče:

- Društvo lahko v temeljnem aktu določi pogoje za delovanje v društvu, ki bi jih moral izpolnjevati član društva. Ti pogoji ne smejo biti diskriminatorni.
- V temeljnem aktu lahko društvo določi dva zastopnika za zastopanje društva, pri čemer pa je potrebno določiti način zastopanja (skupno ali samostojno) ter meje pooblastil za zastopanje (neomejeno ali omejeno). Ker društvo kot pravna oseba skladno z določili zakona, ki ureja splošni upravni postopek, opravlja dejanja v postopku po zakonitem zastopniku, ki ga določa zakon oziroma splošni akt pravne osebe v skladu z zakonom, bo društvo v temeljnem aktu moralo opredeliti vsaj enega zastopnika, ki bo društvo zastopal neomejeno.
- Društvo bo moralo pridobitno dejavnost v temeljnem aktu opredeliti v skladu s predpisi, ki urejajo standardno klasifikacijo

dejavnosti. Novela zakona zavezuje vsa društva, ki so že registrirana do uveljavitve tega zakona, da ob prvi spremembi temeljnega akta po uveljavitvi zakona, uskladijo pridobitno dejavnost s predpisi, ki urejajo standardno klasifikacijo dejavnosti.

- Društvo lahko v delu imena poleg besed "društvo", "združenje" ali "klub", kot je bilo določeno že do sedaj, uporablja tudi besedo "družina".
- Društvo lahko v pravnem prometu uporablja tudi skrajšano ime, ki ga mora opredeliti v temeljnem aktu. Skrajšano ime se vpiše v register društev. Za skrajšano ime veljajo vse določbe zakona, ki se nanašajo na ime društva, kar pomeni, da mora biti tudi skrajšano ime v slovenščini oziroma v jezikih narodnosti, razlikovati se mora od imen in skrajšanih imen drugih društev, ne sme biti zavajajoče in žaljivo ter mora vsebovati besedo: društvo, združenje, družina ali klub, saj se le tako omogoči razlikovanje med drugimi pravnimi subjekti. Za skrajšano ime, vpisano v register društev, veljajo vse določbe, ki urejajo varstvo imena, ne velja pa določba zakona, na podlagi katere mora ime vsebovati označbo, ki nakazuje na dejavnost društva.
- Društvo bo lahko imelo podružnice, če bo to opredelilo v temeljnem aktu. Ime podružnice mora poleg imena društva vsebovati tudi besedo podružnica. Podružnice društva niso samostojne pravne osebe, temveč so zgolj oblika notranje organiziranosti društva.

*Brigita MERNIK, univ. dipl. prav.
Vodja oddelka za upravne notranje zadeve*

Občankam in občanom Šoštanja
čestitamo ob 100. obletnici
pridobitve mestnih pravic.

Skupina **hse** Moč energije!

Župnijska obvestila

Bogoslužna oznanila v Šoštanju

SVETE MAŠE NA 14. NEDELJO MED LETOM, 3. JULIJA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 (skupni krst)
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Zavodnje ob 10. uri s telovsko procesijo
- Topolšica ob 10. uri

SVETE MAŠE NA 15. NEDELJO MED LETOM, 10. JULIJA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 lepa nedelja, sv. maša tudi ob 19. uri
- Bele Vode ob 10.30
- Zavodnje ob 10. uri

SVETE MAŠE NA 16. NEDELJO MED LETOM, 17. JULIJA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica ob 10. uri
- Sv. Križ – lepa nedelja ob 10.30

SVETE MAŠE NA 17. NEDELJO MED LETOM, 24. JULIJA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode ob 10.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica – lepa nedelja ob 10. uri

SVETE MAŠE NA 18. NEDELJO MED LETOM, 31. JULIJA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica ob 10. uri
- Sv. Križ – Anina nedelja ob 10.30

SVETE MAŠE NA 19. NEDELJO MED LETOM, 7. AVGUSTA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode ob 10.30
- Zavodnje ob 10. uri
- Sv. Anton – lepa nedelja ob 11.15

LEPA NEDELJA

Nedelje po telovem se imenujejo »lepe«. Do konca avgusta bomo imeli vsako nedeljo (razen 31. julija) neke telovske procesije. S tem ko gremo z Najsvetejšim iz cerkve in poslušamo Božjo besedo ter molimo prošnje, pokažemo, da se zavedamo Božje navzočnosti med nami. Zato se radi udeležujemo lepih nedelj.

DUHOVNE VAJE ZA BODOČE BIRMANCE

Za tiste birmance, ki bodo k zakramentu sv. birme pristopili v letu 2012, bodo v času poletnih počitnic potekale duhovne vaje. Prvi termin bo od četrтка, 14., do sobote, 16. julija, drugi pa od četrтка, 25., do sobote, 27. avgusta. Bodoči birmanci bodo v skupine razdeljeni v dogovoru s kaplanom. Duhovne vaje se obakrat začnejo pri Sv. Križu ob 18. uri zvečer in končajo s kosilom, ki bo predvidoma ob 13. uri.

DUHOVNE VAJE ZA MINISTRANTE

Do konca šolskega leta se lahko ministrantje prijavite na ministrantske duhovne vaje, ki bodo pri Sv. Križu od nedelje, 3., do torka, 5. julija. Naše duhovno druženje se začne ob 18. uri, zadnji dan pa konča s kosilom.

DUHOVNE VAJE ZA MLADE

Srednješolci in študentje ste v času počitnic povabljeni na duhovne vaje, ki bodo pri Sv. Križu nad Belimi Vodami od srede, 6. julija, do sobote, 9. julija. Mladi, lepo vabljeni!

ŽUPNIJSKO ROMANJE

Naše letošnje župnijsko romanje bo v soboto, 6. avgusta.

VEROUČNO LETO JE ZA NAMI

V tednu, ko se je mesec maj prevesil v junij, nismo zaključili le s šmarnicami, temveč tudi z veroučnim letom. 584 otrok je iz rok katehetov prejelo svoja spričevala, zaslužni pa tudi priznanja za opravljeno Slomškovo bralno priznanje (SBP). Verouk je v pastoralnem letu solidarnosti v naši župniji poučevalo sedem katehetov, največ v Mihaelovem domu nasproti Osnovne šole Šoštanj, po ena katehistinja pa tudi v Podružnični šoli Ravne in Topolšica. V tem letu smo imeli v knjižnici Mihaelovega doma gospo, ki nam je pomagala kot knjižničarka in je storila veliko dobrega – SBP je to leto opravilo trikrat več otrok kot prejšnja leta! Od lanskega septembra dalje so vsi katehetje sodelovali, se srečevali med seboj, pa tudi s starši – ob začetku leta na sestankih, med letom pa so jih vsak mesec pričakovali na govorilnih urah. Vse to, da bi uspeli oznaniti Jezusov nauk; ne samo pri rednih veroučnih urah, ampak predvsem pri skupnem druženju ob evharistični mizi. Obisk sv. maše otrok je sicer večinoma v rokah staršev, so pa bili katehetje vse leto tisti, ki so tako otroke kot odrasle spodbujali k oblikovanju živega občestva. Verouk tako pravzaprav ni šel na počitnice, saj tudi Gospod ne počiva, temveč nas vztrajno pričakuje v svoji hiši. Tudi v juliju in avgustu, tudi kje ob morju – le pogumno!

Dogodki in ljudje

Pomoč prijateljev

V času, ko se mnogi pripravljajo o politiki in se postavljajo pred sosedi, kaj imajo več kot drugi, v času, ko se mnogi borijo za preživetje in zaradi tega pozabijo na vse okoli sebe, se dogajajo tudi lepe stvari. In o tem bi rada pisala. Obstajajo še prijateljstva, ki so prava in pristna in ki se odpovedo prosti nedelji in lastni zabavi ali izletu zato, da gredo pomagat prijatelju. Tako se je to zgodilo v Topolšici. Naš najboljši prijatelj, ki se zna prav tako

odpovedati lastnemu ugodju, da lahko pomaga drugim, je tokrat zaradi zdravstvenih težav potreboval pomoč. Čas je takšen, da trava sili v nebo in treba jo je pokositi in pospraviti in če ti odpovedo roke, to bolj težko opraviš. Toda, če si pravi človek, to ni problem. Najde se 15 pripravljenih pomagati in postoriti vse, da je tako, kot mora biti.

Nihče od povabljenih se ni odrekal klicu na pomoč. Vsak je vedel, da bo po opravljenem delu odnesel s seboj polno srce sreče in zadovoljstva ter zavedanje, da smo združeni močni, da lahko premagamo vsako nadlogo. Male stvari prinašajo velika zadovoljstva. In naše dejanje je največji dokaz za to.

Naša občina

Dan državnosti

Osrednjo občinsko slovesnost ob dnevu državnosti, 25. juniju, vsako leto pripravijo pripravi Turistično društvo Skorno. Letos so prireditev vključili v okvir praznovanj ob 100. obletnici mesta Šoštanj, zato je slovesnost potekala namesto na prireditvenem prostoru v Skornem pod šotorom na Trgu svobode v Šoštanju.

Pripravili so simpatično proslavo, v kateri so sodelovali pevci zbora iz Skornega, big band Glasbene šole Frana Koruna Koželjskega, oddelek Šoštanj, pod vodstvom Janija Šuligoja in Pihalni orkester Zarja pod vodstvom Mirana Šumečnika.

Zbrane je pozdravil predsednik Turističnega društva Skorno Matej Skornšek, osrednji govornik na prireditvi pa je bil župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije Darko Menih: »21. stoletje je v znamenju bliskovitega tehnološkega razvoja, razvoja človeškega uma in duha. Prav gotovo srednjeveško izkoriščanje človeka na račun bogatenja posameznikov nima več mesta v našem prostoru. Ko pride tujec v našo Slovenijo, se zaveda lepote naših krajev, prijaznosti ljudi in urejenega okolja, nekateri pa so še kar naprej nezadovoljni: iščejo najmanjše napake in so neučakani. Prepričan sem, da so poštenost, strpnost in konstruktiven dialog edina možnost za rešitev naše prihodnosti.« Nadalje je župan še poudaril, da je bila slovenska osamosvojitve je pomemben politični in zgodovinski dogodek, da je bil to čas poln domovinskih čustev, slovenske enotnosti in pripravljenosti na žrtve, tako kot tudi v času druge svetovne vojne. »Na občini Šoštanj spoštujemo vrednote obeh vojn in z gledno skrbimo za spominska obeležja,« je dejal župan, ki je še povedal, da v Kajuhovem parku po novem stoji tudi pomnik na slovensko osamosvojitve.

V nadaljevanju so zbrane pozdravili še Leon Stropnik, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj, Aleksander

Foto: arhiv

Cvar, predsednik veteranskega društva Sever za celjsko območje in Bojan Voh, predstavnik zveze borcev za vrednote NOB.

Skupaj s predstavniki TD Skorno so nato še položili cvetje k obeležju NOB-ja na Trgu svobode v Šoštanju in obeležju vojne za Slovenijo v Kajuhovem parku.

Svojo prireditev so imeli tudi v Zavodnju, kjer dan državnosti vsako leto simbolno obeležijo z zalivanjem lipe. Domačini pripravijo kulturni program, pozdravil pa jih je tudi župan in poslanec Darko Menih.

Tudi v Ravnah vsako leto ob lipi pripravijo slovesnost ob dnevu državnosti, ki jo povežejo tudi s krajevnim praznikom, ki ga praznujejo prav 25. junija. Svečanost ob lipi so opravili 24. junija, na prazničen dan pa so se odpravili na pohod po ravenski poti, ki se začne in konča pri REKS-u, vmes pa so na kmetiji pri Abidniku pripravili kulturni program, zbrane pa je pozdravil, letos se je pohoda udeležilo 300 ljudi, tudi župan in poslanec Darko Menih.

Tjaša Rehar

Sprejem za osnovnošolce

Pred poletnimi počitnicami, ob koncu pouka, Občina Šoštanj vsako leto pripravi sprejem za devetošolce, ki so vsa leta šolanja dosegli najboljši učni uspeh.

Župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru Darko Menih je letošnji sprejem pripravil v protokolarni sobi vile Mayer. Knjižne nagrade je razdelil 14 učenkam in učencem Osnovne šole Šoštanj, in sicer: Grega Bukovič, Karmen Friškovec, Ana Jakob, Manja Kopušar, Kaja Koželnik, Lea Krošel, Maša Pečovnik, Martin Petek, Polona Plaznik, Kaja Podvratnik, Denis Robida, Neža Rotnik, Tomaž Sovič in Barbara Trap.

Učenke in učence 9. a, b in c razreda so spremljali njihovi razredniki in vodstvo šole. Župan in poslanec Darko Menih je vsem čestital za dosežen uspeh, pohvalil je njihovo dosedanje delo in jim želel veliko sreče, znanja in uspeha tudi v prihodnje. Poudaril je, da se zaveda, so poleg zahtevnega

Foto: arhiv

obveznega šolskega dela zmogli sodelovati še na različnih drugih tekmovanjih, natečajih, gibanjih in projektih ter povsod pustili svoj pečat. S tem so si pridobili dragocene izkušnje za življenje. »Ni sramota ne vedeti, marveč ne hoteti se učiti,« jim je še dejal župan, ki se ga učenci še spominjajo kot svojega ravnatelja na stari Kajuhovi šoli in nato pomočnika ravnatelja na OŠ Šoštanj.

Sledilo je sproščeno druženje ob soku in slaščicah, župan pa je učenke in učence še hudomušno povabil, da čez nekaj let ponovno pridejo v ta prelep ambient vile Mayer na svojo poroko...

Župan jim je ob odhodu že zaželel, da ostanejo zvedavi in vedoželjni tudi v prihodnje. »Vesel bom, če se boste radi vračali v Šoštanj,« je zaključil.

Tjaša Rehar

Otvoritev posodobljenega odseka ceste na Pristavi

Pristavčani so znani po svojem prostovoljnem delu pri popravilu ceste skozi zaselek. Na ta račun se Občini Šoštanj in KS Ravne prihrani kar nekaj denarja, ki ga zato le-ti lažje vložijo v obnovo obstoječih iztrošenih asfaltnih plasti skozi zaselek. Na ta način so Pristavčani zopet prišli do sredstev za obnovo 270 m dolgega cestnega odseka od Plazla do Kotnika. Obnovljena cesta bo tako varnejša za promet. Ker Pristavčanom vsak obnovljeni del ceste zelo veliko pomeni, vedno priredijo njegovo svečano otvoritev. Krajanji so tokrat želeli cesto tudi blagosloviti, zato so na otvoritev povabili kaplana.

Drago Kotnik se je najprej zahvalil občinskim svetnikom za potrditev izvedbe obnove ceste skozi Pristavo. Z navdušenjem je povedal, da se mora finančna kriza reševati z izvajanjem majhnih in velikih projektov. Denar, ki je bil vložen v obnovo ceste na Pristavi, je namreč prinesel zaslužek kar nekaj izvajalcem ter najpomembnejše – varnejšo vožnjo krajanom in obiskovalcem Pristave. Župan Darko Menih je v svojem govoru izrazil veselje nad dejstvom, da se na občini zbere dovolj sredstev, da se lahko obnovi kar nekaj cest v občini.

Kaplan je pred blagoslovom opravil molitev z namenom, da bi bilo na cestah čim manj nesreč in da bi se udeleženci v prometu zavedali svoje odgovornosti do sebe in drugih v prometu. Pridiga se je dotaknila različnih cest. Vsi se radi vozimo po hitri in široki avtocesti, ampak tam ne moremo opazovati lepote dežele. Ozke ceste, ki vodijo skozi podeželje na različne razgledne točke, pa nudijo ljudem sproščanje ob čudovitih razgledih na pokrajino. Manjše stranske ceste so pomembne tudi zato, ker omogočajo povezavo med hitrimi, širokimi cestami, zato je potrebno

Foto: A. Grudnik

tudi zanje skrbeti.

Na prireditvi so nastopili MPZ Ravne, Ravenski Štrajharji in Ravenska godba. Slavnostno so obnovljeni odsek odprli župan Občine Šoštanj Darko Menih, predsednik KS Ravne Jože Sovič, Drago Kotnik in Viki Drev. Po otvoritvi ceste so vsi udeleženci odšli na prireditveni prostor, kjer so prižgali kopo.

A. Grudnik

Pristavški oglarji

TD Pristava se tudi letos ni izneverila tradiciji in je zopet izvedla prireditev kuhanje oglja, in sicer že 9. po vrsti. Sestavljanje kope je letos kar nekajkrat zmotil dež, kar pa ni bila ovira, da tega dela ne bi pravočasno opravili. Uvodni govor je tudi tukaj imel Drago Kotnik. Ponosen je, da je bil njihov mentor pri učenju kuhanja oglja sicer danes že pokojni oglar Ruda Strmčnik. V spomin nanj so mu vsi prisotni posvetili minuto molka, saj je minilo leto dni od njegove smrti. Svoj čas je bil tudi Ruda ponosen na Pristavčane, ker so bili ravno dovolj »zagriženi«, da so se vsako leto znova lotevali težaškega dela, ki jim vzame vsaj dva tedna prostega časa. Kot slavnostnega gosta za prižig kope so Pristavčani povabili župana Občine Šoštanj, ki je imel to čast že kar nekajkrat. Med svojim govorom je župan pohvalil trud TD Pristava, saj so eni redkih v Sloveniji, ki še znajo in hočejo kuhati oglje. S kuhanjem oglja se tudi sam zunaj občine večkrat pohvali, saj naj bi bilo v Sloveniji samo okoli 16 občin, kjer še obnavljajo to starodavno opravilo.

Na koncu govorov so župan Darko Menih, Jože Zamuda in Franc Kotnik prižgali kopo, za vse prisotne pa se je pričela zabava. Med kuhanjem oglja je oglarjem kar nekaj dni nagajal dež, vendar kakor jih je naučil Ruda, jih nič ne sme odvrniti od skrbi za kopo. In tega se tudi držijo.

A. Grudnik

Foto: A. Grudnik

Metuljčki v Topolšici

V Topolšici so bili v nedeljo, 5. junija, najbrž najbolj veseli otroci. Obnovljeno otroško igrišče s številnimi igrali pod krošnjami starih dreves v zdraviliškem parku je po tem dnevu postalo njihovo in že prvi dan so ga veselo osvojili.

Na prizorišču pa je bilo ob otvoritvi pisano in zabavno tudi zaradi tabornikov, gasilcev, policistov, ki so prikazovali svoje dejavnosti, otroci so se zabavali na napihljivih igralih, se sladkali s palačinkami in občudovali razstavo metuljev. Pika na i prešernega popoldneva je bila otroška predstava v izvedbi gledališča Dudovo drevo, Marička iz zelenega vrtička, ki jo je napisal Ivo Stropnik, odigral pa Boštjan Oder s soigralci. Kakšnih 500 obiskovalcev je uživalo ob veselem smehu otrok in v brezskrbnosti popoldneva, ki ga je pripravilo Turistično društvo Topolšica – podeželje pod imenom Metuljev dan.

Trak urejenim površinam je prerezal Novalija Muminović, ki je prisluhnil ideji društva in pa njihovi predsednici Petri Lipičnik o nujnosti

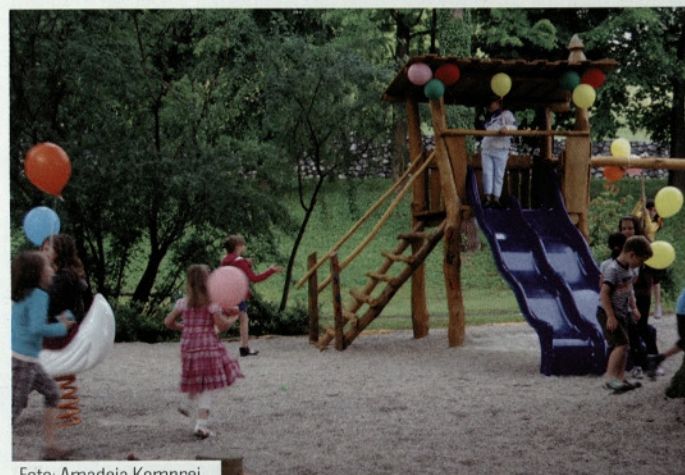

Foto: Amadeja Kompnej

ureditve varnih igralnih površin za najmlajše. A tudi člani turističnega društva niso stali križem rok pri pridobivanju sredstev. Že marca je bil dobrodelni koncert, še prej pa so tekle aktivnosti v zvezi z dovoljenjem, saj je zemljišče v lasti Term Topolšica, in seveda s samo ureditvijo, ki jo je prevzelo podjetje Veplas.

Pomagala je tudi KS Topolšica pa tudi Termoelektrarna, Premogovnik Velenje, optika Glass, Rile servis in PUP Saubermacher, pa Gradbeništvo

Andrejc in tudi drugi so pomagali tako ali drugače. Skupaj je po oceni Lipičnikove nastalo za okoli 10.000 evrov stroškov.

Zanimivost na prizorišču je bila tudi razstava metuljev (ki sem se je jaz sicer izognila), je pa sovpadala z imenom dneva in (baje) dejstvom, da je na Lomu veliko metuljev, ki kdaj pa kdaj priletijo tudi v dolino.

Milojka B. Komprej

Šotor dobro služi namenu

Občina Šoštanj je v letošnjem letu kupila prireditveni šotor, velik 15 x 40 metrov, namenjen je društvom in drugim organizacijam, ki v občini prirejajo številne prireditve. Zaradi slabega vremena je bila v občini v

Foto: arhiv

Foto: arhiv

preteklosti odpovedana že marsikatera prireditev, najem šotora pa je za društva predstavljal izjemno velik strošek.

Prvič so šotor uporabili v Florjanu, ko so organizirali srečanje domačih ansamblov, dodobra pa smo ga izkoristili tudi ob praznovanju 100. obletnice mesta Šoštanj. Šotor je bil postavljen na Trgu svobode pred občinsko stavbo od srede do ponedeljka. Pri postavitvi in tudi podiranju so sodelovali člani številnih društev, ki bodo šotor v prihodnje tudi uporabljala, med njimi tudi vsa štiri prostovoljna gasilska društva v občini, člani PGD Gaberke pa so organizirali tudi nočno stražo in šotor varovali preko noči.

Vsako društvo, ki bi želelo šotor uporabljati, mora to javiti občini Šoštanj, kjer bomo tudi vodili evidenco uporabnikov.

Tjaša Rehar

Foto: J. N.

Svojevrstno, milo rečeno nerodnost, si je privoščila pristojna prometna inšpektorica, ki je z domnevnim preseganjem »pristojnosti« odredil uničenje umetniške instalacije Zrak Marka Kumra - Murča, postavljene v čast stoletnice Šoštanja. Če je že ugotovila, da prenizko napete »gumilastike« ogrožajo promet na Trgu svobode, bi bila njena dolžnost namesto odstranitve umetnine, najbrž zapreti trg za promet, kot je bil ta zaprt ves čas drugih prireditev v počastitev stoletnice mesta.

PeRe

Deklaracija trajnostnega razvoja Savinjske regije

Prejšnji teden je v Celju 47 organizacij, med njimi 31 županov (med njimi ena županja) občin Savinjske regije, tudi šoštanjski župan in poslanec Darko Menih podpisalo Deklaracijo trajnostnega razvoja Savinjske regije. Izvajanje Deklaracije trajnostnega razvoja se nanaša na območje Savinjske regije, kjer na 2301 km² živi več kot 255.000 prebivalcev v 31 lokalnih skupnostih.

»Podpisniki Deklaracije se zavezujemo, da bomo družbeno odgovorno skrbeli za splošno blaginjo v regiji,« so med drugim podpisali v Deklaraciji in še: »Razvoj regije bomo gradili na etičnih načelih in regijo uveljavljali kot družbeni ekosistem. V svojem delovnem in bivalnem okolju bomo

podpisniki deklaracije skrbeli za pozitivne družbene spremembe in za ozaveščanje soljudi. /.../ Odločenost, da razvojna prizadevanja prednostno in poudarjeno izvajamo z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja, vidimo kot konkurenčno prednost Savinjske regije.«

Slavnostni podpis Deklaracije trajnostnega razvoja, ki so jo sprejeli ob svetovnem dnevu Zemlje, 22. aprilu 2011, je bil v Narodnem domu v Celju, Deklaracijo pa so sprejela vodstva pomembnih regijskih razvojnih nosilcev, med njimi tudi vsi župani.

»V tem je naša moč, z njo smo sposobni premikati stvari na bolje,« je na vabilu zapisal direktor Razvojne agencije Savinjske regije Janez Jazbec.

Tjaša Rehar

Sporočila za javnost

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

NEZAKONITOST NOVEMBRSE STAVKE V TEŠ POTRDILO TUDI VIŠJE SODIŠČE

(Šoštanj, 13. junija 2011) – O nezakoničnosti stavke v TEŠ, ki je potekala v času od 12. 11. do 16. 11. 2010, je predhodno odločalo že Delovno sodišče v Celju, ki je razsodilo, da je bila stavka v organizaciji Sindikata TEŠ, ki ga vodi Branko Sevčnikar, nezakonita. Nezakoničnost stavke je sedaj potrdilo tudi Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani, na katerega je sindikat podal pritožbo zoper rzsodbe.

ZDRAVSTVENI DOM VELENJE

Velenje, 27. 5. 2011
IZJAVA ZA JAVNOST

Že nekaj časa se v medijih pojavljajo namigovanja, da služba nujne medicinske pomoči (NMP-PHE) in reševalna služba (nenujni in sanitetni prevozi) v našem zavodu nista ustrezno organizirani in da je posledično ogrožena varnost pacientov. Med drugim je bilo na to temo postavljeno tudi vprašanje v Državnem zboru RS. Zaradi vseh teh dogajanj čutim dolžnost, da zadevo pojasnim javnosti.

Za reorganizacijo smo se odločili, da bi še izboljšali kakovost in varnost obravnave pacientov. Naj na kratko povzamem sam potek reorganizacije reševalne službe. Iz reševalne službe smo nujne prevoze prestavili v službo nujne medicinske pomoči (skladno s Pravilnikom o NMP). Ob tem smo premestili tudi določeno število zdravstvenih tehnikov reševalcev iz reševalne službe v službo NMP, kjer je vodja tima zdravnik. S to reorganizacijo smo v službi NMP odprli tudi sprejemno mesto, da lahko pacienti vzpostavijo takoj kontakt z zdravstvenim delavcem. Ta oceni stopnjo nujnosti pacientov in po potrebi zagotovi takojšen pregled pri zdravniku, če pa je ekipa na terenu, angažira zdravnika iz ambulante, prav tako kontrolira stanje v čakalnici (skladno z navodili ministrstva).

V reševalni službi so ostali nenujni prevozi. V zvezi s to reorganizacijo se je zmanjšal obseg dela, pristojnosti in odgovornost vodje reševalne službe, zato smo to delovno mesto iz poslovnih razlogov ukiniti, dotedanji vodja reševalne službe, pa je bil premeščen na drugo, njegovi izobrazbi ustrezno delovno mesto. Vsi zdravstveni tehniki, premeščeni v službo NMP, so bili razvrščeni v ustrezne plačilne razrede. Bivši vodja reševalne službe se s to reorganizacijo že od začetka ni strinjal in če tudi je sodišče zavrnilo njegovo pritožbo o domnevnih nepravilnostih pri njegovi premestitvi na drugo delovno mesto, z nekaj somišljeniki poskuša z vsemi sredstvi uveljaviti osebni interes.

Na podlagi anonimne prijave na inšpekcijo za delo smo imeli v zavodu dvakrat inšpektorja za delo in ob drugem obisku je bivši vodja izrazil zahtevo, da bi bil osebno prisoten pri nadzoru. Prav tako je predlagal izredno sejo sveta zavoda na to temo, ki je bila tudi izvedena. Med drugim predlagal tudi sestanek z župani treh občin, ki jih pokriva ZD Velenje z zdravstvenima postajama Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Na trditve, da je z reorganizacijo ogrožena varnost pacientov pri nujnih, nenujnih in sanitetnih prevozi, naj poudarim, da to ni res. Po konzultacijah z zdravstvenimi inštitucijami, s katerimi sodelujemo, tam niso opazili neustrezne oskrbe naših pacientov in posledične ogroženosti zaradi neustreznega transporta. Tudi po konzultacijah z zdravnikom, vodjo NMP in zdravniki, ki se vključujejo v to službo, ni bilo opozoril, da bi bili zdravstveni tehniki slabo usposobljeni za svoje delo. Nasprotno. Dobili smo celo ponudbo ene od sosednjih bolnišnic, da bi opravljali tudi za njih nenujne prevoze, kar je prav gotovo priznanje za to službo v našem zavodu.

Res pa je, da od reorganizacije dalje opažamo nenavadne dogodke, zaradi

Delovno sodišče je ugotovilo, da stavka ni bila organizirana zaradi uresničevanja ekonomskih in socialnih pravic ter interesov iz dela. Prav tako ni bila organizirana zaradi ogrožanja varnosti, zdravja ljudi in premoženja.

Sodišče je sprejelo odločitev, da je bila stavka, ki jo je organiziral podjetniški sindikat TEŠ novembra lani, nezakonita. Z zavrnitvijo pritožbe s strani Višjega delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani je sodba Delovnega sodišča v Celju postala pravnomočna in izvršljiva.

katerih smo se morali obrniti tudi na tehnične servisne službe za strokovno razlago napak na opremi, ki se uporablja v reševalni službi in službi NMP in tudi na policijo (odtujitev fascikla z vsemi službenimi navodili in reševalni službi in sum, da so bile poškodbe na opremi povzročene namerno).

Kar se tiče ugotovitev strokovnega nadzora Ministrstva za zdravje in Zbornice zdravstvene nege, bomo nekatere nedorečenosti uskladili s postopkom akreditacije za standard ISO 9001, s katerim smo pričeli v letošnjem letu.

Diplomiranih zdravstvenikov (8-letna izobrazba) v tej službi ne bomo zaposlovali, saj pravilnik o NMP omogoča tudi zaposlovanje zdravstvenih tehnikov (4-letna izobrazba) in pri nas so ti dobro usposobljeni in dobro opravljajo svoje delo. Naj navedem primer Nemčije, ki je bistveno bogatejša in očitno bolj racionalna država, saj izšolajo reševalce za ekipe NMP v 560 urnem tečaju ali dveletni šoli in pogoj za vključitev v to izobraževanje je končana osnovna šola.

Reševalna služba (nenujni in sanitetni prevozi) ter MNP sta v Velenju ustrezno organizirani in opravljata svoje delo korektno, naj pa poudarim, da projekt reorganizacije v slovenskem prostoru ni končan (formiranje urgentnih centrov) in da tudi v našem zdravstvenem domu z našo NMP-PHE iščemo dodatne oblike sodelovanja s temi urgentnimi centri, z namenom povečanja učinkovitosti te službe.

V pismu ministru sem predlagal, da tudi v Zdravstvenem domu Velenje opravi ponovni nadzor, če smatra, da je to potrebno. V primeru, da bodo ugotovljene kakšne nepravilnosti, jih bomo skladno z navodili ministrstva tudi odpravili

Obžalujem, da lahko nekdo s takšno lahkotnostjo v medijih vzbuja dvom o varnosti in kakovosti obravnave pacientov in s tem meče slabo luč na celotno ustanovo, na sodelavke in sodelavce, ki korektno opravljajo svoje delo.

Naj podam še informacijo o očitkih o nepravilnih prevedbah plač za nekatere delavce v našem zavodu. Na protikorupcijsko komisijo je prišlo anonimno pismo, da smo v našem zavodu nekatere delavce razvrstili v višje plačne razrede kot bi jih po pravilih lahko razvrstili. Komisija je o tem obvestila Ministrstvo za zdravje, ki nam je v svojem poročilu poslala seznam napačno prevedenih delavcev z navodilom, da zadevo popravimo. V zvezi z našimi aktivnostmi smo obvestili Ministrstvo za zdravje in protikorupcijsko komisijo.

Pri prevedbi plač smo poskušali za vse delavce najti ustrezne razrede, ki bi bili odraz zahtevnosti del in usposobljenosti delavcev za ta dela. Po mnenju ministrstva smo nekatere razvrstili neustrezno, kar smo že popravili skladno s sklepi ministrstva, istočasno pa pripravljamo ponovno argumentacijo za vse po mnenju ministrstva neustrezno prevedene plačne razrede z namenom, da pridobimo soglasje ministrstva za takšno prevedbo. Smatramo namreč, da je bil sistem prevedbe slabo pripravljen in ni omogočal povsem ustreznih razvrstitev glede na zahtevnost in odgovornost del.

V. d. direktorja zavoda
Jože ZUPANČIČ

Dogodki in ljudje

Četrto srečanje Vrčkovnikovih

Kljub slabemu vremenu in dežju je v nedeljo, 19. junija, pod šotorom pri domu Krajevne skupnosti Skorno-Florjan sijalo sonce. Zanj je poskrbelo četrto srečanje rodbine Vrčkovnikovih, katerega so tokrat organizirali sorodniki po veji strica Miha.

Zaradi neodložljivih obveznosti in hitrega tempa življenja je srečanje potekalo v manjšem številu, zbralo se nas je namreč 130. A vemo, da je drevo življenja rodbine Vrčkovnikovih močno, čvrsto in se ne pusti vetru in nevihti, zaradi česar se katera od najvišjih vej poškoduje ali odlomi. Najstarejša udeleženca na srečanju sta bila Anica (Vrčkovnik) Meža in Franc Meža, ki bosta letos dopolnila 80 let, najmlajši je bil star le dva meseca.

Sorodniki smo se zbrali ob deveti uri in se po krajšem pozdravljanju in veselju ob ponovnem snidenju peš odpravili do cerkve sv. Florijana, kjer

je ob 11. uri upokojeni župnik Franc Brecl opravljal prelepo sveto mašo za pokojne Vrčkovnikove. Po maši je sledilo skupinsko fotografiranje, nato pa odlično pripravljeno kosilo. Za plesne korake je poskrbel ansambel Stil in za popestritev programa animatorka s svojimi igrami ter harmonikarski orkester Roberta Goličnika. Tudi za najmlajše je bilo poskrbljeno s pomočjo trgovine Pikapolonica. Za konec pa so lepe ljudske pesmi zadonele po celem šotoru iz ust v krogu sklenjenih sorodnikov.

Rod Vrčkovnikovih namreč sega v leto 1755, ko se je v zakonu Volbenka Vrčkovnika in Marije Kompan rodilo enajst otrok. Šest si jih je ustvarilo družine in iz teh izhajajo veje po stricih: Alojzu, Jožetu, Rudiju, Mihju, Francu in teti Alojziji. Sorodniki živijo tudi izven naših meja po Evropi in Kanadi, tako da nas je skupaj okoli 370.

Poslovili smo se s toplino v srcu in z obljubo, da se čez tri leta zopet snidemo na petem srečanju, ki ga organizira veja strica Jožeta najverjetneje nekje na Koroškem. Tokratni organizatorji Janko Podkrižnik, Miha Vrčkovnik, Lidija Tamše in Franc Vrčkovnik, se zahvaljujejo vsem, ki so se odzvali vabilu in pripomogli, da je srečanje uspelo.

Franc Vrčkovnik

Foto: arhiv družine

Prvo srečanje Prodnikove rodbine

V soboto, 4. junija 2011, je bil prav poseben dan za Prodnikovo rodbino, ki izhaja iz Velikega Vrha v Šmartnem ob Paki. Zbrali smo se namreč na prvem srečanju in se končno vsi spoznali med seboj. Na pobudo Mirana in Darinke se je nas zbralo okoli 70.

Začetnika te rodbine sta bila mama Kristina in ata Martin, katerima se je rodilo deset otrok, ki so bili vsi na srečanju. To so: Marija, Kristina, Štefka, Milica, Anica, Silva, Martin, Olga, Slavka in Ivan. Vsi dobro razpoloženi in obdani s svojimi možmi ali ženami, otroki in vnuki so tudi zapeli skupaj. Manjkalo ni ne hrane ne pijače in

tudi športne igre so se kar vrstile. Za naslednje srečanje, ki bo čez dve leti, so določili nova dva organizatorja. Letošnja organizatorja pa sta dosegla, da se Prodnikova rodbina končno pozna med seboj.

Melita Hudej

Foto: arhiv

Junijsko veselje od kmetije do kmetije

Vreme se je prav zarotilo proti nam, ki smo se udeležili junijskega pohoda, ki ga organiziralo TD Topolšica. V nedeljo, 12. 6., se je prav ob 14. uri nebo »odprlo« in spustilo dobršno mero vodne pošiljke. Ker pa smo rekli, da je pohod v vsakem vremenu, nas je nekaj najbolj trmastih odkorakalo proti našemu prvemu cilju – kmetiji Vodovnik – uradno Jelenko. Med potjo so se padavine zmanjšale ali celo popolnoma umirile in v naslednjem trenutku zopet intenzivirale. Tako smo dežnike odpirali in zapirali, snemali pelerine in si jih zopet oblačili. Zato pa je bilo mnogo bolj prijetno, ko smo prišli k Vodovnikom. Ob polni mizi in kozarcih se nam je privezala duša, zvedeli pa smo tudi vse o njihovi kmetiji in delu.

Ura in program so nas preganjali in morali smo naprej do kmetije Aravs – uradno Ovčjak. To je najvišje ležeča kmetija v Topolšici, a sprejem pri njih je vedno nekaj posebnega. Polna miza, kozarci, zanimiv pogovor z gospodarjem, še posebno pa glasbeni pozdrav družine nas bi skoraj prepričal, da bi ostali kar pri njih, če nas ne bi čakali še pri Onatih. Zato smo se podvživali in se spuščali v dolino, kolikor hitro se je dalo. Na kmetiji Onat – Napotnik uradno – so nas pričakali s polnimi jerbasi svežih češenj. Po pogovoru in okrepčilu smo nadaljevali pot do kmetije Pušnik – uradno Delopst.

Tukaj pa so nas pričakali v »paradni« opremi kosci, grabljice in gospodinja, saj je bil na vrsti prikaz košnje, grabljenje in malica, ki jo je koscem in grabljicam ponudila gospodinja. Ob strani je bil mojster za klepanje kose, da so kosci brez prekinitve dobro kosili.

Foto: arhiv

Dobra malica je bila pripravljena tudi za vse obiskovalce prireditve. Tako smo v Topolšici imeli še en pohod, na katerem lahko udeleženci spoznavajo kraj, ljudi, njihovo delo in dejavnosti, kulinariko, naravne in kulturne znamenitosti in obrti preteklosti.

Kresovanje v Topolšici

Kresovanje je zares star običaj, ki je v naših krajih že v davniini zaposloval in navduševal. Sonce, ki je naše središče, naša moč in energija, je vedno vzbujalo strahospoštovanje. Ker se na kresni dan dan obesi – začne se krajšati, so si ga ljudje vedno želeli zadržati na ravni, ko je dan najdaljši. Zato so kurili kresove, kotalili goreča kolesa, prižigali bakle, skakali čez ogenj, vse to pa popestrili še s pesmijo.

Ta navada ostaja tradicija tudi pri nas v Topolšici, kjer vsako leto 23. junija, ko se zmrachi, zakurimo manjši kres in ob njem bakle. Z žarečimi baklami se sprehodimo skozi kraj in Topolški kvartet ob pomoči udeležencev zapoje lepe domače pesmi. Z lučjo in pesmijo obiščemo pomembne dele kraja in razveseljujemo krajane in goste našega kraja.

Zaključek kresovanja je druženje ob ognju in pesmi. Druženje ljudi na tak način polni dušo z veseljem, energijo in zavedanjem, da je potrebno tako malo, da je človek srečen in zadovoljen.

Foto: arhiv

Tekmovanje peric

Topolšica ima zelo staro tradicijo peric, saj so poleg lastnega perila prale tudi za druge in s tem mnoga leta izboljševale družinske proračune. Sedaj ohranjamo spomin na to obrt tako, da vsako leto v Topolšici konec avgusta turistično društvo pripravi prireditev Veselje ob Toplici.

Letos prvič pa smo se šle predstaviti tudi drugam. V Mariboru na Studencih imajo lepo obnovljeno perišče in tudi tradicijo predstavitve pranja perila na stari način. V svoje okolje povabijo druga turistična društva, ki imajo v svojih vrstah tudi perice. Tako smo se letos okorajžile in se prijavile na »tekmovanje« splahnjevanja perila, ki je bilo v soboto, 11. 6. 2011, ob 16. uri ob Jožefovem studencu.

Pravilnik tekmovanja nam je nakazal, kaj in kako se naj pripravimo, kako pa to v resnici poteka, si nismo predstavljale. Imele smo tremo in se spraševale, ali se ne bomo osmešile. Tekmovalni duh je bil močan. Ko pa smo prišli na Studence in so nas prijazni organizatorji sprejeli, smo kmalu ugotovile, da gre bolj za zabavo in druženje ter predstavitev različnih krajev in načinov pranja.

Organizatorji so poskrbeli, da smo se imeli zares lepo. Spoznali smo nekaj novih ljudi in se dogovorili za srečanja z drugimi društvi in lahko

Foto: arhiv

samo rečemo, da se tja še vrnemo. Dobili pa smo še navdih, da bi nekaj podobnega organizirali tudi v našem kraju.

Topolške perice

Postavljanje mlaja ob 1. maju

V sredo, 27. aprila 2011, so v Ravnah pri Šoštanju fantje Mladinske organizacije Ravne postavljali mlaj. Smreko za mlaj je podaril »Srakovši lvi«, ki se mu mladinci najlepše zahvaljujejo. Fantje so smreko posekali in olupili že dan prej, v sredo pa so mlaj postavili.

Okoli 9. ure zjutraj so se zbrali ravenski mladinci in ravenske mladinke na križišču pri »Poštajnerjevem križu«. Dekleta so spletla vence, letos kar tri, in jih okrasila, fantje pa so postavili mlaj. Tudi letos so se odločili, da ga bodo postavili ročno in tako ohranjali tradicijo naših očetov in dedov. Okrog 25 močnih fantov je bilo potrebnih, da jim je s skupnimi močmi uspelo postaviti mlaj. Mlajši fantje in dekleta so med postavitvijo mlaja zaprli cesto. Ljudem, ki so se pripeljali mimo, so ponudili pijačo, Tilen pa je zaigral na harmoniko. Nabralo se je kar nekaj prostovoljnih prispevkov mimo se vozečih, ki so fante pohvalili za dobro opravljeno delo in ves trud.

Ravno ko so Ravenčani zaključili z delom, je pričelo deževati. Mlaj je ta čas že stal, mladinci pa so nadaljevali s piknikom pod streho na igrišču v spodnjih Ravnah.

Foto: NSN

Mladinci se zahvaljujejo vsem, ki so (ste) jim kakor koli pomagali pri že tradicionalnem opravilu pred praznikom dela.

Nastja Stropnik Naveršnik

Kri za življenja

V Velenju je v prostorih restavracije Pod Jakcem (Gorenje) potekala v začetku aprila štiridnevna akcija odvzema krvi za potrebe Zavoda za transfuzijsko medicino iz Ljubljane, na katero se je odzvalo večje število, rekordnih 1.099 darovalcev krvi iz Šaleške doline in širše. Da je v tej deželi še vedno zelo visoka krvodajalska zavest, kažejo tudi podatki za lansko leto, ko so v okviru Območnega združenja Rdečega križa Velenje, ki organizira tudi to dejavnost, preseglji vsa pričakovanja in dotedanje rekorde. Kri je v letu 2010 darovalo kar 5254 prebivalcev Šaleške doline v organizaciji Območnega združenja RK Velenje in s tem spet presegljo sicer visoke številke, čez 5000 odvzemov.

V osemnajstih rednih organiziranih akcijah ter dveh izrednih akcijah odvzemov krvi so tako spet ohranili visoko, nadpovprečno število darovanj v Sloveniji glede na število prebivalcev. Kljub kriznim časom so delovna okolja in podjetja še vedno naklonjena temu družbenemu poslanstvu gre pa tudi za izjemno, nadpovprečno odzivnost darovalcev, tako zaposlenih kot nezaposlenih. Visoka zavest pa je tudi med šolajočimi se dijaki in študenti, ki se v zadnjih letih množično udeležujejo odvzemov krvi. OZ RK Velenje ima v načrtih za tekoče leto šestnajst akcij za Zavod za transfuzijsko medicino Ljubljana ter Bolnišnice Slovenj Gradec, Maribor in Celje, od tega so jih realizirali že polovico. To za zdaj zadovoljuje teritorialne potrebe zbrane krvi.

Velenjčan, upokojeni 58-letni rudar Zdravko Podkoritnik, je daroval kri že stotič. "Dokler bom zdrav in bodo moja kri sprejemali, bom daroval

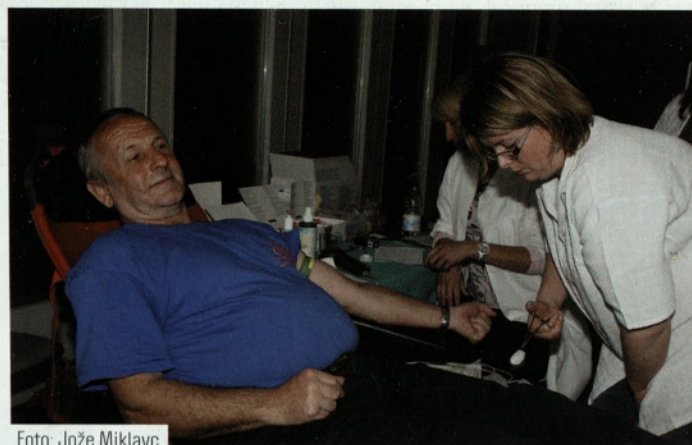

Foto: Jože Miklavc

delček sebe za pomoč drugim, ki jim mogoče kri rešuje življenje," nam je ob jubilejnem darovanju dejal Zdravko, ki je eden izmed "zapečenih knapov", ki so ostali zvesti tradiciji medsebojne pomoči. Po zaposlitvi v Gorenju ter 18 letih dela v Premogovniku Velenje, nazadnje v jamskem transportu, je delil usodo svojih "kameratov" in se srečen upokojil že pred osmimi leti. Kri je daroval prvič daljnega leta 1973 v Skopju, do pred kratkim pa kar stokrat (!), skupaj kar 40 litrov.

Jože Miklavc

Razstava ob 80-letnici gorske reševalne službe Celje

Letos poteka osemdeset let, odkar je bil ustanovljen reševalni oddelek pri Savinjski podružnici Slovenskega planinskega društva v Celju. Istočasno, torej v letu 1931, so bili v sklopu tega ustanovljeni še oddelki v Lučah, Solčavi in Logarski dolini. Kot prvi načelnik se omenja Andriano Kopinšek iz Celja.

Tako je v kratkih besedah povzel začetke osem desetletij dolge zgodovine celjske reševalne službe, ki je bila četrta najstarejša v Sloveniji, njen sedanji načelnik Brane Povše. Dogodek se je odvijal sredi maja v Centru Rinka v Solčavi, kjer so ob tej priložnosti pripravili pregledno razstavo delovanja Gorske reševalne službe Celje.

»V osemdesetih letih je bilo opravljenih preko 460 posredovanj od hrvaške meje do Okrešlja in od Pohorja do Zasavskih hribov. Izmenjalo se je nekaj generacij, ki so s svojim delom in znanjem zagotavljale reševalno službo in varnost v gorah, v zadnjem času pa tudi širše,« je še dejal Brane Povše.

Razstavo je odprl solčavski župan Alojz Lipnik. V nagovoru je dejal: »Vaše društvo nosi naziv »služba«. Menim, da je mnogo več kot to, da je vaše razdajanje za bližnjega v nesreči v resnici poslanstvo, pri katerem ne pomišljate tvegati niti lastnega življenja,« je dejal Lipnik. Dodal je še, da ga veseli, da je razstava našla prvo postavitev prav v Solčavi, saj so

Savinjske Alpe in tukajšnje gore tiste, kjer se je odvijalo največ reševalnih akcij.

Ob ogledu razstave je bilo povedano tudi, da se nekdanje poslanstvo reševanja ponesrečenih planincev vse bolj širi tudi na druga področja, zlasti v sedanjem času, ko se ljudje vse več ukvarjajo z različnimi, tudi ekstremnimi in adrenalinskimi športi. V skladu s tem je potrebno drugačno usposabljanje in izobraževanje gorskih reševalcev. Velika

Foto: Marija Lebar

večina njihovih reševalnih akcij je podprta s pomočjo helikopterja, kar znatno olajša in skrajša čas reševanja.

Povsem drugače je bilo nekoč, kot so pripovedovali na okrogli mizi, ki je sledila, nekateri starejši člani – reševalci. Eden izmed njih je povedal, da je samo obveščanje o nesreči nekoč trajalo več ur, saj je moral priti na primer s prizorišča nesreče na Planjavi v dolino, nato pa iz Logarske doline z mopedom do prvega telefona, ki je bil takrat izjemno redka dobrina.

Kam z odsluženimi vozili?

Še vedno je za marsikoga neznanka, kam z odsluženim oz. v prometnih nesrečah uničenim motornim vozilom. Zakonodajca je zaostriła pogoje ob prodaji ali odstranitvi iz registra le-teh tako, da je odjava nujno povezana z dokazili o predaji vozila ali ostankov le-tega pooblaščenemu prevzemniku, ki vozila zanesljivo razgradi.

Podjetje Karbon, d. o. o., ki je koncesionar za izvajanje gospodarske javne službe ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili, je v mesecu aprilu 2011 pričel z akcijo zbiranja in prevzema zapuščenih ter odsluženih vozil na območju občin Šmartno ob Paki, Šoštanj, Mestne občine Velenje in širše. Občane in podjetnike, ki imajo odslužena vozila ali razpolagajo z informacijami o zapuščenih vozilih in jih želijo odstraniti in oddati v brezplačno ekološko razgradnjo, pri Karbonu obveščajo, da se za odvoz vozil dogovorijo s predstavnikom tega podjetja. Karbon bo zbiral in prevzemal zapuščena ter odslužena vozila tudi v juniju, za kasnejše termine pa se

O podobnih izkušnjah in o preizkušanju novih doktrin v nujenju prve pomoči poškodovanim v gorah so še spregovorili na okrogli mizi, kasneje je sledilo še prijateljsko druženje.

Razstava o delovanju GRS Celje se bo selila po različnih krajih širšega celjskega območja. Osrednjo proslavo ob osemdesetletnici delovanja pa člani načrtujejo v mesecu novembru letos.

Marija Lebar

Foto: Jože Miklavc

bodo o tem odločali po proučitvi dotedanjega odziva občanov. Odvoz in ekološka razgradnja sta za občane brezplačna, zadnji lastnik odsluženega vozila ob predaji vozila prejme potrdilo o razgradnji, s tem pa lahko na upravnih enotah opravi odjavo vozila iz prometa. To pa je izjemna priložnost, da naše gozdove, potoke, gmajne in gospodarska dvorišča očistimo nevarne in škodljive navlake.

Jože Miklavc

Šparglji le v Občini Šoštanj

Na majhni kmetiji, po domače pri Globačniku v Lokovici nad Šoštanjem, kjer se prebijajo s trdim delom na 10 ha in dvema zaposlitvama (gospodinja Jožica Mešl je gonilna moč kmetije), so pred leti posadili deset tisoč sadik špargljev, ki so zdaj obrodili že tretje leto. Po investiciji in trdem delu se je vložek začel obrestovati, pridelek so ponudili kar na domu, za večje potrošnike pa so ga dostavljali kot svežo povrtino, tudi znanim gostiščem. Letošnja pomlad s hitro otoplitvijo, kasneje spet z ohladitvijo, ni bila ravno naklonjena rasti belušev, zato je gospodinja Jožica kar sproti pobirala vse poganjke, primerne za kulinarično uporabo. Sin Ervin Mešl, ki je končal srednjo kmetijsko šolo v Šentjurju, zaposlen pa

je v Kmetijski zadrugi Šaleška dolina v obratu Ravne, je napovedal, da bodo za prihodnjo sezono posadili še dva tisoč novih grmičkov belušev, na njihov donos pa bo potrebno počakati še vsaj tri sezone. Špargljev ne pridelujejo v tolikšni količini nikjer v Šaleški dolini. Prav zato je smelost male družine na domačiji Globačnik vredna pozornosti.

Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

1. občni zbor veteranov vojne za Slovenijo Občine Šoštanj

Zadnji petek v mesecu maju so se člani novoustanovljenega Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj zbrali na 1. občnem zboru, ki je potekal v prostorih Termoelektrarne Šoštanj. Zbor je vodil predsedujoči Peter Vidmar, osrednje poročilo pa je pripravil predsednik veteranskega združenja Šoštanj Leon Stropnik. Med drugim je poročal, da je bilo ob ustanovitvi veteranskega združenja 17. septembra 2010 včlanjenih 128 članov, zdaj pa je članstvo naraslo že na 161 članov.

Poleg vseh poročil je bil za leto 2011 poudarek na obeležitvi 20. obletnice vojne za Slovenijo. Tako bo Občina Šoštanj družno z Območnim združenjem veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj in Združenjem Sever za celjsko območje – odborom Velenje v okviru praznovanja 20. obletnice vojne za Slovenijo odkrila v Kajuhovem parku na predvečer dneva državnosti v petek, 24. junija, osrednji občinski spomenik osamosvojitveni vojni za Slovenijo 1990–1991. Obujeno bo dogajanje med pripravami na osamosvojitve in vojno za ohranitev samostojnosti in neodvisnosti Slovenije – vse povzeto na simbolnem protitankovskem tetraedru, ki je eden od simbolov vojaške obrambe na poti v slovensko samostojnost.

Na domačiji Žohar nad Zavodnjami bodo 28. junija sodelovali na srečanju predstavnikov 15. helikopterskega bataljona iz Cerkelj ob Krki in dobitniki znaka Golte 91, katerega pokrovitelj bo Občina Šoštanj. Obudili bodo pogumno dejanje, ko sta se pred 20 leti pilot Jože Kalan in tehnik – letalec Bogomir Suštar odzvala klicu domovine in že drugi dan vojne za Slovenijo iz JLA prebegnila na stran naše Teritorialne obrambe.

Zbor je bil seznanjen tudi z nadaljevanjem projekta ureditve in odprtja spominske sobe v Domu veteranov Bele Vode ter razvitju društvenega prapora. Te aktivnosti bodo šoštanjski veterani izvedli v drugi polovici leta.

Ker ni bila izdana še noben publikacija, ki bi govorila o osamosvojitvenih dogodkih na območju Šaleške doline v času osamosvajanja Republike Slovenije, so se na zboru odločili, da se pristopi k pisanju Zbornika. Preko

sredstev javnega informiranja, spletne strani in z obvestili bodo animirali članstvo in ostalo javnost za zbiranje in hranjenje slikovnega in tiskovnega gradiva o pripravah in poteku vojne na območju Šaleške doline. K pisanju spominov bodo pozvali veterane iz vrst TO pa tudi druge, ki so imeli v času osamosvajanja vidne vloge.

Člani OZVVS Šoštanj so jasno in glasno izrazili tudi nezadovoljstvo nad Zvezo veteranov, ker na glavnem zboru v Celju 2. aprila letos niso bili sprejeti v članstvo Zveze veteranov. Krovna veteranska organizacija je pokazala, da trenutno ni sposobna sprejemati novih izzivov in da postaja organizacija, v kateri bodo imeli besedo le privilegirani. Na Zvezo veteranov so zato naslovili protestno pismo in pritožbo, na odgovor pa še čakajo.

Po uradnem delu so čas posvetili druženju in obujanju spominov ter se dotaknili tudi aktualnih problemov. Razšli so se s prijetnimi občutki dobrega sodelovanja in pripadnosti.

OZVVS Šoštanj

Foto: arhiv

julij/avgust 2011

Napovednik

PRIPREDITEV

kavarna & šoštanj

List

kabelsko razdelilni sistem šoštanj

Šoštanj.info
<http://soštanj.info>

KDAJ

ZVRST

KAJ

KJE

VABI VAS

sreda, 6.7. ob 19:00	predstava	Ana Desetnica - festival uličnih gledališč	Trg svobode	Zavod za kulturo Šoštanj
četrtek, 7.7. ob 19:00	razstava	Otvoritev razstave Helene Bauman	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 9.7. do 10.7.	planinstvo	Watzmann (D) (zavarovana plezalna pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 9.7. ob 09:00	nogomet	2. pokalni nogometni turnir za brezdomce	Rokometno igrišče Šoštanj	Športno društvo Šoštanj
petek, 15.7. do 24.7.	taborjenje	Taborjenje Društva tabornikov rodu Pusti grad Šoštanj	Kajuhov tabor Ribno	Društvo tabornikov – Rod Pusti grad Šoštanj
nedelja, 17.7.	planinstvo	Skupna akcija Šaleških PD: VARNO V GORE - Južne Bohinjske gore	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
nedelja, 17.7. ob 15:00	zabava	1. šaljivo gasilsko tekmovanje in zabava z ans. Roka Žlindre in Fešta Band	Pred gasilskim domom v Gaberkah	PGD Gaberke
nedelja, 7.8. do 8.8	planinstvo	Triglav (zelo zahtevna pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
petek, 12.8. do 14.8.	festival	Small Fest XI	Jezero Šoštanj (Račji polotok)	Zavod za kulturo Šoštanj in MKC Šoštanj
sobota, 20.8. ob 16:00	zabava	28. tekmovanje starih ročnih in motornih brizgaln ter veselica z ans. Okrogli muzikantje	Gasilski dom Šoštanj	PGD Šoštanj - mesto

nedelja, 21.8. ob 15:00	srečanje	Srečanje preseljenih zaradi posledic rudarjenja 2011	"PRI KOZOLCU" (bivši gasilski dom Gaberke)	<i>Kulturnica Gaberke</i>
ponedeljek, 22.8. do 26.8.	košarka	Poletni košarkarski tabor	Košarkarsko igrišče ob OŠ Biba Roecka	<i>Košarkarski klub Elektra</i>
sobota, 27.8. do 28.8.	planinstvo	Logarska dolina – Rinke – Kamniško sedlo – Planjava – Logarska dolina	Odhod iz AP Šoštanj	<i>Planinsko društvo Šoštanj</i>
sobota, 27.8. ob 16:00	košarka	Turnir v streetballu (ulična košarka)	Rokometno igrišče Šoštanj	<i>Športno društvo Šoštanj</i>
nedelja, 28.8. ob 08:00	nogomet	Turnir v malem nogometu	Rokometno igrišče Šoštanj	<i>Športno društvo Šoštanj</i>

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (C34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.
 KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura in umetnost splošno

Intervju

Lepo je živeti v Šoštanju

MAG. VILMA FECE

Mesto Šoštanj praznuje. Čutiti je, kot da se nekdanji ponos in zavedanje, da je trg Šoštanj prerasel samega sebe in da ima pravico postati mesto, znova budi. Z vrsto prireditev, v katerih se vključuje množica občanov in krajanov, se ta duh samo veča. Prav je tako. O praznovanju in o tem in onem smo ob tem spregovorili s Šoštanjčanko »po krvi« mag. Vilmo Fece, ki že drugi mandat vodi največjo krajevno skupnost v občini, Krajevno skupnost Šoštanj. Rada je Šoštanjčanka in rada praznuje. V zanimivem pogovoru smo izvedeli več kot samo to.

Junij 2011 poteka v znamenju praznovanja 100. obletnice mestnih pravic. Kako občutite to praznovanje kot Šoštanjčanka in tudi kot predsednica Krajevne skupnosti Šoštanj?

Ko poskušam ob tem pomembnem dogodku strniti vtise, sem v zadregi, saj bodo praznovanja ob 100. obletnici mestnih pravic potekala celo leto. Res pa je, da so prireditve v mesecu juniju zelo strnjene in pripravljene tako, da nam bodo ostale v res lepem spominu. Sodelovali bodo oziroma so likovniki, glasbeniki, kulturniki, zgodovinarji, športniki, ... Še posebej sem vesela, da bodo s svojim programom ta praznovanja obogatili tudi otroci Vrtca Šoštanj in Osnovne šole Šoštanj. Prepričana sem, da bo lahko vsak občan našel prireditev, ki bo zanj zanimiva in vredna ogleda.

Sama bom prisotna na vseh prireditvah, če mi bodo le službene obveznosti to dovoljevale. Vesela in ponosna sem, da se je dosedanjih aktivnosti udeležilo res veliko slušateljev in gledalcev iz celotne Občine Šoštanj in tudi od drugod. Zaradi praznovanj ob 100. obletnici mestnih pravic je Šoštanj ta mesec res živahno mesto, polno obiskovalcev in radovednih občanov. To razgibano življenje me spomni na mojo mladost, ko je v poletnih mesecih mesto res imelo pravi meščanski utrip.

Kot ste že sami nakazali, so spomini na meščanski utrip poletja v

Šoštanju prijetni, saj ste ves čas življenja pravzaprav preživeli tu. Nam lahko poveste kaj več o teh spominih?

Res je, sem domačinka in v Šoštanju živim celo svoje življenje. Obiskovala sem Osnovno šolo Bibe Röcka. Šola je bila zelo športno orientirana, bila sem članica šolske gimnastične ekipe, ki jo je vodila učiteljica Teja Podgoršek. Sodelovala sem v baletni šoli in v sedmem razredu plesala glavno vlogo na zaključni prireditvi. Vloga je zahtevala, da se povzpnem po lestvi, kar je bilo zelo nerodno izpeljati, saj sem si dva dni pred predstavo zlomila desno roko. Ker v tistih časih nismo imeli »nadomestnih« plesalcev, sem svoj nastop odplesala z roko v mavcu. Lahko si predstavljate, da ta moj nastop ni bil izveden prav nič graciozno.

Kot otrok sem najdlje živela na Cankarjevi ulici, pravili so nam »elektrarniški otroci«, saj so naši očetje delali v elektrarni. Zanimivo je bilo to, da so v

naših dveh blokkih, ki sta bila zaradi posledic rudarjenja porušena, živele družine z otroki skoraj enake starosti in enakomerno razporejenima spoloma. To smo mladi zelo dobro izkoristili, saj smo že v osnovni šoli imeli disko v Koroščevi kleti, skupna praznovanja rojstnih dni, novoletna rajanja, kresovanja in s tem tudi prve simpatije in ljubezni, uslišane in tudi neuslišane. Vsi »blokčani« smo bili redni obiskovalci bazena ter igrišča ob naših blokkih. Zanimivo je to, da je današnji Tresimirjev park na lokaciji našega nekdanjega igrišča. V Tresimirjevem parku so ostala vsa stara drevesa ter dve klopci, ki sta danes obnovljeni. »Naši fantje« so bili zelo zaželeni pri šoštanskih dekletih, še zlasti Jani Napotnik, ki je znal tako lepo peti in igrati na kitaro.

Kaj ste radi počeli in kakšen je vaš prosti čas sedaj?

Od nekdaj sem imela rada morje in potovanja, to imam rada še danes. V krogu svoje družine preživimo veliko prostih dni v kampu v Poreču, pozimi pa spoznavamo malo bolj oddaljene kraje. Prosti čas zelo rada preživljam tudi v družbi svojih prijateljev, v Gorenju je to »Združenje za fešte«, v družinskem krogu pa s »Talci in padalcik«. Radi potujemo, spoznavamo nove kraje in kulture ter se zabavamo. Radi imamo dobre »žurke«. Januarja sem postala babica, zato je sedaj moj prosti čas namenjen tudi vnuku Jaki.

Vaša karierna pot se je začela ... kako in kje?

Gimnazijo sem obiskovala v Velenju in pri predmetu izbirne vsebine sem se odločila za ure pri prof. Selmi Pirtovšek, ki je na zelo prijeten način predstavila področje biologije in kemije. Ta odločitev je bila vzrok za moj študij kemijske tehnologije v Mariboru. Diplomsko sem želela delati na področju anorganske kemije in si zato za mentorja izbrala prof. dr. Volavška. Ker je v tem času sodeloval z mariborsko Livarno, sem se, zgolj po naključju, že pri izdelavi diplomske naloge srečala z zahtevami varstva okolja. V nalogi sem se ukvarjala s problematiko odpadkov, kar ni bila običajna praksa v tistih časih. Tej tematiki sem ostala zvesta tudi danes, tako v poklicnem delu kot tudi v prostem času.

Vključno s šolanjem ste ustvarjali tudi poklicno kariero.

Bila sem študentka Gorenja in se po končanem šolanju v podjetju tudi zaposlila, v oddelku tehnologije. Moja prva naloga je bila prav v povezavi z varovanjem okolja, povezana s problematiko topil. Postopno sem si ustvarjala svoje delovno okolje, kajti problemi z okoljem so se v tistem času začeli vedno bolj izpostavljati, tako v Šaleški dolini kot tudi v Sloveniji. V Gorenju so ugotovili, da ni dovolj, da se s problematiko varstva okolja ukvarjamo v sklopu tehnoloških vprašanj, temveč je za reševanje te problematike potrebno nekoga posebej zadolžiti. Tako sem leta 1985 postala vodja oddelka Ekologija. Pogosto se šalim, da sem bila ob pravem času na pravem mestu.

Pri svojem delu sem potrebovala tudi znanja s področja raziskovanja in vodenja, zato sem šolanje nadaljevala na področju organizacijskih ved in magistrirala s področja organizacije proizvodnih tehnik – smer varstvo okolja. Kot predavateljica sem vključena v študijske programe Univerze v Mariboru, kjer sem habilitirana predavateljica za področje varstva okolja.

Problematika varstva okolja vas torej spremlja od študentskih let do odgovornega mesta direktorice.

Že enaintrideset let opravljam delo v Gorenju, vseskozi na področju varstva okolja. Pred sedmimi leti sem, poleg varstva okolja, postala odgovorna oseba tudi za področje varnega in zdravega dela ter požarno varnost. Kot direktorica področja Varstvo okolja ter varno in zdravo delo z mojimi sodelavci skrbim za razvoj, operativno in koordinacijo vseh treh področij varovanja v Skupini Gorenje. Delo je zelo strokovno, z nenehnimi strokovnimi spremembami in spremembami zakonodaje, zelo strokovno obsežno in razgibano. Meni in mojim sodelavcem ni zato nikoli dolg čas v službi.

Se vam zdi da ste s svojim delom pomembno vplivali na okoljsko problematiko in kaj sicer menite o tem?

Tako v podjetjih kot tudi na lokalnem in državnem nivoju moramo še veliko postoriti, da bo naša Zemlja ostala v dobri kondiciji tudi za naše

vnuke. Stroka je v tridesetih letih zelo napredovala z uvajanjem okolju prijaznejših postopkov in tehnologij. Prebivalci smo o tem osveščeni, seveda na različnih nivojih. Žal, spoštujemo pravila varstva okolja tam, kjer le-ta od nas zahtevajo manjši napor in tudi finančna sredstva. Vsak pri sebi naj se vpraša, ali je za eko hrapo pripravljen plačati več.

Zelo sem razočarana nad pravno ureditvijo varstva okolja v Sloveniji, saj jo pod krinko zahtev Evropske unije nenehno spreminjamo in sprejemamo novo. Postali smo zelo okoljsko »regulirana« država, pravni akti pa pogosto niso med seboj usklajeni. To velja tako za gospodarski sektor kot tudi za lokalno skupnost. Zato so stroški izvajanja okoljske zakonodaje vse večji, postopki pravne ureditve vse daljši, operativno izvajanje pa vse slabše. Država je veliko okoljskih obveznosti prenesla na občine, te pa nimajo dovolj niti strokovnega kadra niti finančnih sredstev. Tak tipičen primer je obvladovanje ravnanja z odpadki, svetlobno obremenjevanje, ... Sedaj pa že prihajajo nove zahteve s področja energetske učinkovitosti in še bi lahko naštevala.

Na svetovnem nivoju pa vse prepogosto kreirajo smer varstva okolja velike korporacije, katerim je dobiček postavljen pred okoljsko ureditvijo, kot je to primer naftnih vrtin, izlitja rdečega blata, gensko spremenjena hrana, ... Pogostokrat so velike korporacije polne besed o družbeni odgovornosti, dopuščajo pa nesprejemljivo onesnaževanje na Kitajskem, v Afriki. Posledice potresa na Japonskem naj nam bodo v opomin, da se z naravo ni mogoče igrati!

Kaj menite o varstvu okolja v našem okolju, konkretno v Šoštanju?

V Šoštanju ne morem mimo dejstva, da smo domačini zaradi posledic rudarjenja in proizvodnje električne energije kar nekaj časa živeli v ekološko zelo obremenjenem okolju. Ravno to obdobje je, zaradi zahtev domačinov, doprineslo h krepitvi okoljskega zavedanja v Sloveniji in pomembno vplivalo na ustanovitev okoljskih organizacij. Zahteve so bile tako jasno izražene, da je bila edina možnost okoljska sanacija. Z izgradnjo čistilnih naprav v TEŠ, sanacijo ugrezninskih področij, opustitvijo obdelave kož v TUŠ ter izgradnjo kolektorja in čistilne naprave za komunalne odpadne vode se je stanje okolja v Šoštanju in širši okolici zelo popravilo. Verjetno bi še lahko stanje izboljšali na področju kmetijstva, katerih okoljske posledice so v naši dolini manj raziskane.

Veliko pa lahko postori tudi lokalna skupnost z ustreznim prostorskim planiranjem.

Kje vidite rešitve oziroma kakšna bo po vašem prihodnost?

Okoljski razvoj v naši občini bo v prihodnje zelo povezan z izgradnjo Bloka 6 ter nadaljnjo sanacijo degradiranega področja zaradi pridobivanja premoga. Jasna usmeritev občine, tudi s sprejetimi prostorskimi akti, bo usmerjala nadaljnji industrijski in obrtni razvoj, razvoj turizma ter pogoje bivanja. Tretja razvojna os lahko pripomore k ponovnemu priseljevanju mladih v Šoštanj. Zanje pa je potrebno uvesti več vsebin, ki so privlačne za mlade. Mladi želijo imeti pestro družabno življenje, dovolj kulturnih in športnih aktivnosti, zagotovljeno varstvo za otroke v času, ko so sami zaposleni.

V naših intervjujih se sicer izogibamo tako imenovanih »političnih« funkcij, čeprav smo vsi na nek način del tega. Seveda pa je pri vas že dolga leta prisotno tudi delo v lokalni skupnosti. Kako dolgo in kaj?

Drugi mandat sem svetnica v Svetu občine Šoštanj ter predsednica Sveta Krajevne skupnosti Šoštanj.

Kako vidite svoje mesto občinske svetnice in kako, glede na odziv ali namig krajanov, ga vidijo občani?

V občinskem svetu ne morem kaj veliko postoriti, saj sem kot nestranska svetnica pogosto v manjšini in moj glas ne more spremeniti »skupinskih« odločitev. Pogosto sem žalostna, saj ne uspem niti na področjih, ki jih strokovno zelo dobro poznam, kot npr. problematika odpadkov, prostorsko planiranje, ravnanje z vodami. Vesela sem le tega, da naši krajanji spremljajo teme in odločitve, obravnavane na sejah sveta, in mi osebno izražajo podporo pri mojih diskusijah in odločitvah. Ker spremljajo to moje delo in so z njim zadovoljni, so mi na volitvah podelili svoj glas že drugič. Vedno pa bo tudi nekaj takšnih, ki jim nisem »pisana

na kožo«, jim ne ustreza moj odprt dialog in jasne vrednote.

Kakšen program ste si zastavili ob nastopu mandata in kako ga uresničujete?

Ko sem prevzela prvi mandat predsednice Krajevne skupnosti Šoštanj, sem imela veliko srečo, da smo imeli člani sveta podobne poglede na razvoj Šoštanja, da smo bili predstavniki vseh generacij in s tem imeli dovolj znanja, energije in dobre volje za delo. Nadaljevali smo že z začetimi projekti v prejšnji sestavi, kot je barvanje fasad individualnih hiš, pričeli pa z obnovo nepremične kulturne dediščine, izgradnjo kolesarske poti od vzhodne občinske meje do Pohrastnika. Veliko časa smo namenili delu z mladimi in pri tem pripomogli k ponovnemu delovanju Mladinskega kulturnega centra Šoštanj, uvedbi že tradicionalne, dobro obiskane prireditve Šoštanj rola. Za naše najmlajše smo zgradili Tresimirjev park. Svet Krajevne skupnosti Šoštanj je s sprejemom svojega 4-letnega programa v ospredje postavil družjenje Šoštanjčanov z namenom, da se ponovno obudijo aktivnosti, ki so v zgodovini Šoštanja ljudi povezovala in so bile za to mesto zelo prepoznavne. V sklopu projekta Turizem smo izdelali film o Šoštanju, v katerem je bila poudarjena tako zgodovina tega lepega mesta kot tudi utrinki današnjega življenja. Krajevna skupnost je podprla idejo Janija Napotnika in Janija Šuligoja, ki sta spisala in uglasbila Pesem Šoštanju in omogočila javno predstavitev ter izdajo ploščka. Prepričana sem, da je danes ta pesem eden izmed prepoznanih simbolov Šoštanja.

Vaši projekti, ki jih vodite v tem mandatu?

Med najpomembnejše projekte v tem trenutku vsekakor lahko uvrstim priprave na praznovanje 100-letnice mestnih pravic Šoštanja ter oživitve Pustega gradu. Nadaljujemo delo z mladimi ter društvi v krajevni skupnosti.

Kaj bi si želeli za kraj oziroma mesto Šoštanj, če bi imeli na voljo čas in denar?

Želim si, da bi se revitaliziralo staro mestno jedro, da bi se uredilo lastništvo nepremičnin in ustvarilo pogoje za bogato kulturno in družabno življenje v tem delu Šoštanja. V Šoštanju je potrebno še veliko postoriti na komunalni in cestni infrastrukturi, zgraditi nov vrtec ter prostore za delovanje mladih. Zgraditi je potrebno športne in bivalne objekte ob Vili Široko in področje ob jezeru urediti za razvoj turizma. Objekti TEŠ naj bodo namenjeni tudi energetskega izobraževanju, Vila Mayer in Muzej usnjarstva pa skupaj z Muzejem premogovništva poligon za učenje zgodovine.

Kot rečeno, je mesto Šoštanj sredi praznovanja. Kdaj so se začele priprave nanj?

S pripravami smo v krajevni skupnosti pričeli

pred tremi leti, zelo intenzivno pa zadnje leto. Prve ideje so nastale pri Bojanu Rotovniku, Danilo Čebul pa je ideje nadgradil in jih prenesel na papir. Vsak član krajevne skupnosti je nato v ta program vnesel svoje ideje, pripravil program za posamezno prireditvev in jih stroškovno ocenil. Z izdelanim programom smo obiskali župana Darka Meniha, ki je takoj podprl idejo o skupnem praznovanju. Tako smo formirali odbor za pripravo praznovanja ob 100-letnici mestnih pravi. V naš program so predstavniki občine vnesli še svoje ideje. Krajevna skupnost Šoštanj in Občina Šoštanj sta si nato še razdeli odgovornost za organizacijo ter finančno izvedbo posamezne prireditve. Menim, da je tako pripravljen skupni program praznovanj zelo dober, kar prebivalci dokazujejo tudi s svojo množično prisotnostjo na prireditvah.

O tem, kako je bilo s trgom Šoštanj in nato z mestnimi pravicami, je te dni veliko govora, omenjata se datuma 27. 5. 1911 in 28. 6. 1911.

Franc Jožef I. je 27. 5. 1911 podpisal akt o povzdigu trga v mesto, nato je bila svečana razglasitev tega akta v Šoštanju 28. 6. 1911. Tako pravijo zgodovinski viri, ki jih je med drugim raziskoval dr. Tone Ravnikar.

Se vam osebno zdi, da premalo govorimo o tem ali pa so podatki iz zgodovine glede na sedanost v bistvu nepomembni in so zgolj kot obeležja?

Poznavanje zgodovinskih dejstev je izjemno pomembno za razvoj, celo obstoj posameznih dežel in njihovih prebivalcev. Če ne poznamo svoje zgodovine, ne poznamo svoje identitete, ne znamo postaviti prioritete svojih vrednot. V Šoštanju imamo srečo, da je kar nekaj posameznikov, ki so se oz. se pomena ohranjanja naše preteklosti zelo dobro zavedajo in svoj prosti čas namenijo zbiranju in urejanju predmetov in listin naše preteklosti, kot so: Zvone Čebul, Danilo Čebul, Rajko Zaleznik, Zdravko Čas, Viktor Kojc, Miran Aplinc, Tone Ravnikar.

Prav je, da z obujanjem spomina na pretekle dogodke osvežimo spomin pri starejših ter naučimo mlade, da v naših genih nosimo zapis iz preteklosti.

Kaj se vam je zdelo pomembno pri pripravi programa?

Enakomerno zastopanje kulturnih, športnih in družabnih dogodkov, ki bodo lahko zadovoljili različne interese vseh generacij.

Je praznovanje tudi priložnost za boljše medsebojne odnose ali vsaj za boljše poznavanje? Je kakšen projekt naravnani tudi na to temo?

Vsi dogodki so vsebovali noto povezovanja, veselja in spoštovanja. Temu pa so še posebej namenjeni osrednji dogodki v času od petka, 24. junija, do nedelje, 26. junija, saj povezujejo 100-letno zgodovino Šoštanja kot tudi novejšo dogodke, čas samostojne Slovenije. Pri izvedbi teh prireditev gre za dobro sodelovanje predstavnikov Občine Šoštanj ter članov Krajevne skupnosti Skorno in Šoštanj ter predstavnikov najrazličnejših društev v Občini Šoštanj.

Veliko dogodkov se je zvrstilo v juniju, jih lahko na kratko obnovite?

Praznovanja v juniju so se pričela z razstavo domačih likovnikov, nadaljevala s predstavitevijo šolstva pred stotimi leti in danes v izvedbi učencev Osnovne šole Šoštanj in predavanjem dr. Mirana Aplinca o

demografiji z migracijami prebivalstva skozi stoletja. Mešani pevski zbor Svoboda Šoštanj nas je razveselil z letnim koncertom, dr. Jonatan Vinkler pa predstavil pomen bratov Vošnjak za slovenski narod, še zlasti pa za razvoj Šoštanja. Krajevna skupnost se je celo leto pripravljala na otvoritev razstave dr. Toneta Ravnikarja, posvečene 100-letnici mestnih pravic Šoštanja. Lepa, obnovljena Vila Mayer je bila skoraj premajhna za vse obiskovalce, ki so v sklopu otvoritve razstave prejeli tudi vodnik skozi zgodovino Šoštanja. Izjemno prisrčna je bila predstavitev otrok Vrtca Šoštanj z naslovom Pozdrav mojemu mestu. Ta sklop prireditev se je zaključil z okroglo mizo Šoštanj danes – Šoštanj jutri, kjer smo z gosti, domačini iz gospodarstva, lokalne skupnosti in mladimi osvetlili našo mladost v Šoštanju, poglede na sedanje bivanje ter videnje življenja našega mesta v prihodnje. Pridružili so se nam tudi sogovorniki, ki so včasih bivali v Šoštanju oz. občasno pridejo vanj. Osrednje praznovanje bo potekalo od petka do nedelje (24.–26. junija).

Se bodo aktivnosti ob praznovanju nadaljevale tudi v jeseni ali se zaključijo v juniju s svečano sejo sveta krajevne skupnosti?

Dogodki se bodo nadaljevali tudi v jesenskem času, s simpozijem usnjarstva, odprtjem sobe družine Mayer, ob praznovanju krajevnega praznika (8. oktobra) pa bo slovesnost, na kateri bo predstavljena monografija o Šoštanju, avtorja dr. Toneta Ravnikarja. Dan pred tem bodo dijaki Šolskega centra Velenje: Rudarska šola – okoljevarstveni tehnik v spomin na 100. obletnico mestnih pravic posadili drevo v parku Vile Mayer. Praznovanje se bo zaključilo v nedeljo, 9. oktobra, s pohodom po Trški poti.

Ob praznovanju se vam mimo dela, ki ga vodite na KS, gotovo pojavljajo tudi osebni pogledi in občutki ob vsem tem. Ste sami nagnjeni k »velikim« praznovanjem ali osebne uspehe in uspehe svojih bližnjih praznujete bolj intimno?

Oba načina sta mi pri srcu, izbira praznovanja je odvisna od vrste dogodka in osebnih občutkov do posameznega dogodka.

Je kakšno praznovanje za vami, ki ste si ga še posebno zapomnili. Kaj je bilo?

Rojstvo mojega vnuka Jaka!

Kaj si želite zase ali za svojo družino?

Predvsem zdravja ter medsebojnega razumevanja.

Kaj bi želeli sporočiti krajanom in občanom Šoštanja?

Sposobnost ustvarjanja in druženja, sproščenost, spoštovanje in smeh so bili sestavni del življenja v preteklih stotih letih bivanja v mestu Šoštanj. Naj bodo naše vodilo tudi v prihodnje.

Imate v življenju kakšno vodilo, moto ali kar koli, kar vas žene dalje?

Nikoli ne odnehaj na pol poti do zastavljenega cilja.

Zaključna misel?

Lepo je živeti v Šoštanju! Kanček več poštenja in medsebojnega spoštovanja, pa bo življenje še lepše!

Milojka B. Komprij
Foto: Dejan Tonkli

Podoba kulture

Ikone v TEŠ-u

Alimpije Košarkoski, ki je prvič razstavljal januarja leta 2010 v Mestni galeriji Šoštanj, je v zelo kratkem času samostojno razstavljal še v Celju, Radencih, Moravskih Toplicah, Mariboru in nazadnje v prostorih Termoelektrarne Šoštanj, kjer je zaposlen. Razstava je bila na ogled v mesecu juniju. Njegovo slikarstvo je že od začetka obrnjeno k ikonografiji in kot je razvidno iz zadnje razstave, se Alimpije temu delu čedalje bolj izvirno posveča. Razstava, ki jo je pripravil ob podpori gospe Seme, gospe Pirš in seveda direktorja, mag. Tota, je bila, kot je razvidno iz zapisov v knjigi vtisov, izredno lepo sprejeta. Kritik Drago Medved je o avtorju in njegovem delu med drugim zapisal: Ikone Košarkoskega prinašajo svojevrsten pogled na nekaj, kar je tako daleč, a hkrati blizu v srcih vseh, ki imajo vero... njihov kolorit je kultiviran ... skuša biti verodostojen pri prenašanju likovnih arhetipov posameznik likov, a jih hkrati

nadgradi z svojimi likovnimi rešitvami, ki ga potrjujejo v suverenem avtorstvu ...

Kot je za avtorja že znano, je poleg razstave pripravil še veliko malih pozornosti, ki ga razkrivajo kot izredno subtilnega in pozornega človeka. Slikarstvo, kateremu se bo v bodoče zagotovo posvečal, mu predstavlja stik z veličastnimi oltarji, ki jih je nekoč zapustil. Tako pravi sam, a mislim, da gre pri njem v bistvu za pot samouresničitve, ki mu je bila namenjena.

Foto: arhiv

Milojka B. Komprej

Svetina v Hrastniku

V hrastniški galeriji je junija gostoval slikar Jože Svetina iz Zavodnj nad Šoštanjem. Razstava je bila strnjen vpogled v slikarjev širok ustvarjalni opus. Od začetnih, samo njemu lastnih upodobitev šolarjev (kot vemo, je Jože Svetina deloval kot pedagog) do samorastnikov, olj in akvarelov. Velika odmevnost in množičen obisk sta na otvoritvi nakazovala priljubljenost in prepoznavnost tega avtorja, ki je tudi za svojo ustvarjalno slikarsko pot prejel naziv častnega občana Občine Šoštanj. Odprtje je povezovala Liljana Oplotnik, ki je v imenu gostitelja Kulturno rekreacijskega centra Hrastnik izpostavila pomembnost razstave, o avtorju je spregovorila Milojka B. Komprej, ki je navedla nekaj pomembnih prelomnic in dogodkov v avtorjevem življenju, goste pa je pozdravil tudi avtor sam.

Izrazil je veselje nad vabilom ter sodelovanjem s hrastniškimi ustvarjalci. Odprtje je popestril glasbeni program, ki ga je izvedel moški zbor.

Jože Svetina je s svojimi slikami tudi v Hrastniku kot že marsikje poskrbel, da razstava ni ostala neopažena.

Foto: arhiv

Milojka Komprej

Za družbo vsako

V Vinski Gori je bila v nedeljo, 19. junija, promocija CD in hkrati prvi koncert Kvinteta Hey.

Obljubljen program je privabil številne zabave željne, nastopajoči Pihalni orkester Zarja iz Šoštanja, Alpski kvintet, ansambel Golte, ansambel Navdih in animator Franc Podbrežnik Solčavski pa so pričakovano navdušili. Najbolj so se seveda izkazali gostitelji, ki so se potrudili z zaigranimi komadi in navdušili tudi za nakup zgoščenke. Kvintet Hey se je od leta 2008, kar so prvič nastopili pod tem imenom, nekoliko preoblikoval, tako da ga sedaj sestavljajo Rado Kompan (klarinet), Alojz Kompan (trobenta), Dani Skornšek (bas, bariton) Mitja Skornšek (harmonika), Matevž Mikek (kitara) in vokal Nataša Skornšek, ki se je nekateri še dobro spomniti iz sestava Mlade frajle. A kljub temu za dobro »mešanico« skrbita brata Kompan iz Javorja nad Črno. Ker so člani ansambla pretežno iz šoštanjske občine, so se že priljubili domačim ljubiteljem narodno-zabavne glasbe. Zdaj pa upajo na širši krog. Za nastop so se pripravljali kar na domačiji Matevža Mikeka v Skornem in pa v prostorih

tamkajšnje krajevne skupnosti.

Na zgoščenki je 14 skladb, ki so jih ustvarili različni avtorji. Nekaj jih »naredil« Uroš Supovec, tudi sam odličen glasbenik, eno je prispevala Vera Šolinc, znana avtorica besedil, eno so naredili sami, skratka, ansambel upa, da se bo CD prijel in seveda čim večkrat vrtel. V družbi vsaki.

Milojka B. Komprej

Foto: arhiv

Črno bele tipke

Kjer je volja je tudi pot, kjer je pot je cilj, bi lahko rekli ob projektu, ki so si ga zadali v šoštanjskem oddelku Glasbene šole Fran Korun Koželjski. Želja in potreba po nakupu klavirja na katerega bi lahko učenci kvalitetno vodila, je vodila zaposlene v organizacijo dobredelnega koncerta Črno bele tipke, ki je bil 2. aprila v šoštanjski športni dvorani. Za ta čas dokaj pogumna ideja, se je izkazala kot nekaj prelepega. Nabito polna dvorana je izkazovala poslušnost k takim dejanjem, nastopajoči pa so upravičeno napoved o glasbeni poslastici. Vodja oddelka v Šoštanju in oseba, ki je za ta koncert poleg drugih profesorjev živela z dušo in telesom Sonja Beriša je ob tem povedala:

Ideja o koncertu se je porodila na začetku šolskega leta. Poleg zbiranja sredstev za novi klavir smo želeli pripraviti dogodek, v katerem bi uživali nastopajoči in poslušalci. Mislim, da nam je to tudi uspelo. S projektom smo dihali vsi učitelji in učenci glasbene šole v Šoštanju. Nad odzivom okolice smo bili zelo pozitivno presenečeni, saj je kljub težkim časom med ljudmi še vedno veliko podpore za izobraževanje mladih. Dobra glasba, odlična voditeljica in iskrive oči nastopajočih ter njihovih mentorjev so porodile posebno energijo, katero se bomo v Šoštanju prav gotovo še velikokrat spomnili z nasmehom.

Sicer pa ni bilo ničesar prepuščeno naključju in tudi nastopajoči so bili

skrbno izbrani. Nastopili so Mladinski pihalni orkester Glasbene šole oddelka Šoštanj, Pihalni orkester Zarja – bivši učenci glasbene šole, pod vodstvom Boštjana Mesarca in Mirana Šumečnika, Združeni pevski zbor učencev nauka o glasbi, Anika Horvat Ansambel Dori in Sanja Mlinar Marin. K pozdravnemu nagovoru je bil ob dogodku vabljen tudi šoštanjski župan in državnozborni poslanec Darko Menih, ki ni mogel skriti navdušenja in ganotja. Pohvalil je tako organizatorje, kakor tudi nastopajoče in poudaril pomembnost takih projektov, ki se ne osredotočajo zgolj na objekt, ampak pripomorejo k širši pripadnosti.

Milojka B. Komprej

Foto: arhiv šole

Šolsko leto so učenci glasbene šole zaokrožili s koncertom v Kajuhovem parku.

Umetnost in premogovništvo z roko v roki

Muzej premogovništva Slovenije tudi v letu 2011 nadaljuje z različnimi aktivnostmi in dejavnostmi, ki bi v muzej in v Velenje privabile čim več obiskovalcev. Muzejsko ponudbo bogatijo s postavitvami razstav različnih umetnikov. Trenutno sta na ogled razstavi slikarja Žarka Vrezca »Naravoslovne ilustracije« in akademskega kiparja in Prešernovega nagrajenca Stojana Batiča »Rudarji«.

Razstava akademskega slikarja Žarka Vrezca je plod sodelovanja z Muzeji radovljiske občine – Galerijo Šivčeva hiša iz Radovljice. V ospredju so žuželke, ki so že več kot petindvajset let predmet avtorjevega zanimanja in njegovega stika z naravo. Za svoje naravoslovne ilustracije je Vrezec že dvakrat prejel nagrado na slovenskem bienalu ilustracije. Razstava bo na ogled do vključno 10. julija 2011.

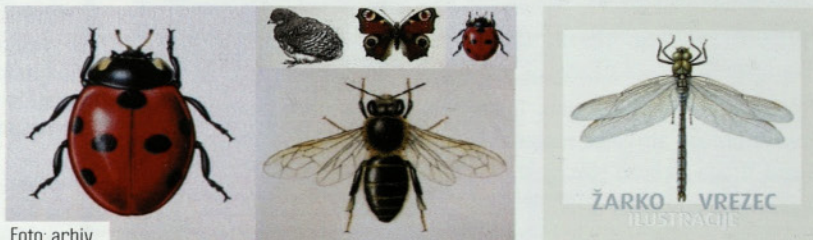

Foto: arhiv

Delo akademskega kiparja Stojana Batiča predstavlja odnos človeka do rudnika in vpliv rudnika na človeka. Batič velja za najbolj prepoznavnega slovenskega likovnega umetnika, ki je ustvarjal na rudarsko tematico. V prvih polovici šestdesetih let prejšnjega stoletja so rudarji v velenjskem premogovniku nakopali večje kose lignita iz katerih je nastal Batičev ciklus »Rudarji«. Poleg skulptur iz lignita so na ogled tudi skulpture rudarjev iz bron. Razstava bo na ogled do 15. septembra 2011.

Foto: arhiv

Številne razstave, ki so se zvrstile v 12-letnem delovanju Muzeja premogovništva Slovenije, so v Velenje privabile že veliko ljubiteljev umetnosti. Poleg občasnih razstav in različnih dogodkov Muzej ponuja tudi kulturne vsebine, kot so otroške delavnice, predavanja, gledališke in glasbene predstave.

Stojan Špegel

Heroj za vse čase

Prvi cikel glasovanja vseslovenskega socialnega projekta »Heroji za vse čase« je zaključen. Med vodilnimi na lestvici herojev je rudar Simon Rožič, zaposlen v Premogovniku Velenje, ki je zmagovalac v skupini Rudarji in drugouvršeni na skupni lestvici.

Podjetje Birt si skupaj s Sašem Hribarjem ter Valom 202 skuša prizadevati za vrnitev pozitivnih občutkov ljudem vseh poklicev. Ljudem, ki z vnmemo opravljajo svoj poklic in pri tem niso medijsko izpostavljeni. Takšen je tudi poklic rudarja, za katerega še vedno veljajo načela pripadnosti, požrtvovalnosti, tovarištva in nesebične pomoči. V projektu sodeluje tudi Premogovnik Velenje, ki se zaveda, da brez znanja, truda, prizadevnosti in nenehnega učenja zaposlenih kot podjetje ne bi bili tako uspešni.

Simon Rožič, heroj rudarjev, je ob tem dejal: »To mi pomeni veliko zadovoljstvo in je hkrati potrdilo, da se delo opravlja vestno. Zahvaljujem se vsem sodelavcem in ostalim zaposlenim v Skupini Premogovnik Velenje, ki so glasovali zame, prav tako pa tudi vsem ostalim naključnim obiskovalcem spletne strani www.heroji.si/poklici, ki so namenili svoj glas rudarskemu poklicu.«

Delo rudarja se je v preteklih 100 letih močno spremenilo. Svoje je dodala predvsem moderna in napredna tehnologija. Kljub temu pa v rudarstvu ostajajo temeljne vrednote iste, kot so veljale že v preteklem desetletju.

»V jami se prav vsak dan zavedamo, kako pomembne so, predvsem tovarištvo, zaupanje, požrtvovalnost in nesebična pomoč. Poklic rudarja opravljam že 13 let in ob tem moram poudariti, da so v tem poklicu zelo pomembne delovne navade, saj je le tako lahko delo uspešno in varno opravljeno.«

Heroji z največ glasovi v posamezni skupini so bili slovesno imenovani za »Heroje za vse čase« na zaključni televizijski oddaji, ki je bila na sporedu v soboto, 18. junija 2011, na Televiziji Slovenija.

Foto: arhiv

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Predstavitve Amaterskega glasbenega društva (AGD) »K« MIRO

Predsednik in mentor društva sem Miro Kobal, roj. 23. 7. 1966 v Mariboru, stanujem v Fali 40, 2352 Selnica ob Dravi. Naslov društva je Fala 34, prav tako Selnica ob Dravi. V obdobju 10 let sem preko 100 učencev poučeval igranje na različne instrumente (mnogi so glasbeno dejavni še danes), zaradi potreb poučevanja pa sem spisal tudi naslednje učbenike:

- Zaigramo najlepše slovenske viže (št. 1 in št. 2) – za diatonično harmoniko (tabelski in notni zapis)
- Vesela harmonika (št. 1 in št. 2) – za klavirsko harmoniko (notni zapis)

- Začetnica učenja za 4-ventilski bariton (prijeti in notni zapis v bas ključu)
- Zbirka skladb NZG za bariton, bas kitaro in kontrabas (št. 1 in št. 2 – notni zapis v bas ključu)
- Zbirka Avsenikovih skladb NZG za bariton, bas kitaro in kontrabas (št. 1 in št. 2 – notni zapis v bas ključu)
- Zbirka ponarodelih skladb za blok flavto, frulico (tabelski in notni zapis v violinskem ključu).

AGD »K« Miro nudi:

POUČEVANJE IGRANJA NA INSTRUMENTE:

diatonična harmonika, klavirska harmonika, kitaro, bariton, bas kitaro, kontrabas, frulica, klaviature

... Poučevanje poteka individualno – tako teorija glasbe kot praktični del igranja na posameznem instrumentu.

SNEMALNI STUDIO: komponiranje, aranžmaji, besedila ... za vse izvajalce narodno-zabavne glasbe. Tonska tehnika: Andrej Perkuš, Zoran Perkuš, producent: Miro Kobal.

Ker želimo, da bi tudi vi uživali v glasbi, znamo prisluhni tudi vašim željam. Za več informacij pogledajte naš internetni naslov: www.mirokobal.si.

Predsednik društva:
Miro Kobal

Ken Bugul

Riwaan ali peščena pot avtorice

Poletje je v polnem zamahu. Tokrat sem prebirala dve zanimivi knjigi. Prva je prevod afriškega romana *Riwaan ali peščena pot* avtorice **Ken Bugul**, druga pa *Kako govoriti o knjigah, ki jih nismo prebrali*, avtor tega dela pa je **Pierre Bayard**.

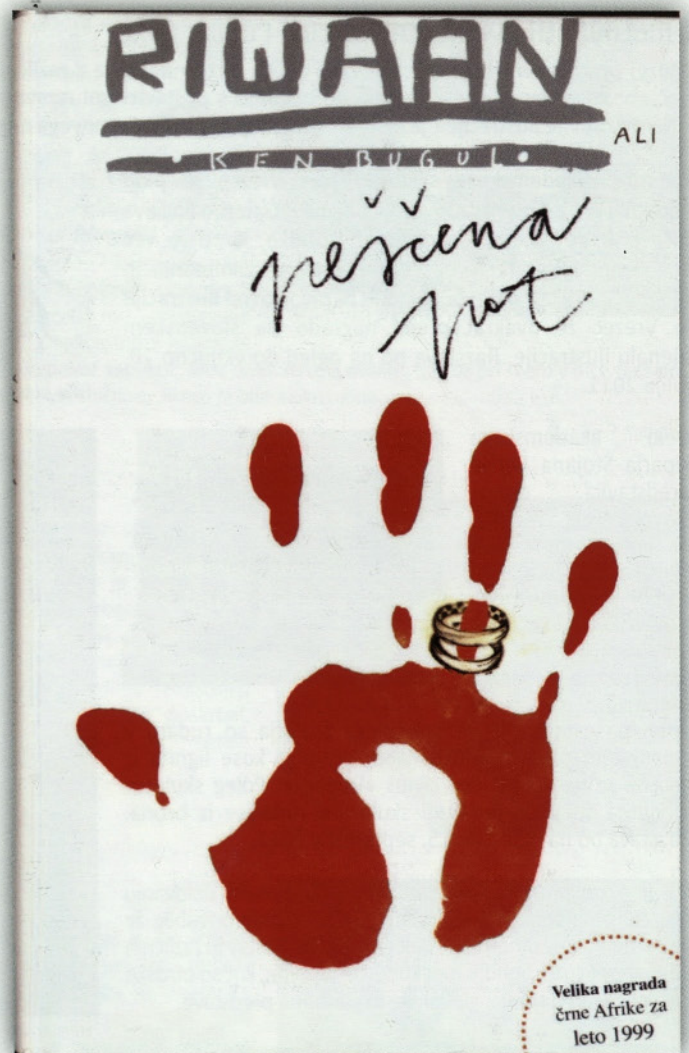
Ken Bugul je leta 1982 dvignila veliko prahu s škandaloznim ormanom *Riwaan ali peščena pot*, v katerem se je brez dlake na jeziku spopadla z občutljivimi temami, aktualnimi tudi slaba tri desetletja pozneje.

V svojem prvem romanu *Nori baobab* se je dotaknila teme odraščanja in jo v veliki meri opredeljevala po vzorcu krožne poti mladega junaka (iz domače vasi v mesto, nato v Evropo in nazaj v Afriko); z romanom *Riwaan ali peščena pot* pa pravzaprav nadaljuje zgodbo, načeto v prvencu: pot tokrat vodi mimo hiše v afriški vasi do serinja (pomembne figure v islamu podsaharske Afrike), s pomočjo katerega je prvoosebna pripovedovalka kot ena izmed njegovih mnogih žena ponovno našla svoje mesto pod soncem.

Jedro pripovedi je raziskovanje vprašanja poligamije – teme, ki je močno delila afriške feministke in feministke zahodnega sveta. Pripovedovalka je niti ne obsodi niti je ne zagovarja, ampak jo analizira, kako deluje v točno določenem družbenem kontekstu. Končna sodba o poligamiji pa še vedno ostaja bralčeva naloga, ki se znajde pred kompleksnim izzivom. V tem, kako junakinji romana *Riwaan* spodleti iskanje same sebe znotraj evropske modernosti in se kot edina učinkovita rešitev za njeno krizo identitete izkaže prav sprejetje v muridsko skupnost, se zrcali tudi določen paradoks, ki ga avtorica niza skozi večplastno razmišljanje o vprašanju poligamije. Prav skozi obnovitev stika s tradicijo v izkušnji poligamije, ki je z vidika zahodnega modernizma nekakšen prežitek "nazadnjaških" oblik partnerskega odnosa, se protagonistka vrne "nazaj k sebi".

Ta drugačna zgodba o modernosti pa predstavlja pomemben vidik romana, v katerem avtorica skozi oči "afriške ženske" pretresa kapitalistično pojmovanje odnosa in čustva, ki temelji na posesivnosti, saj v družbi žensk različnih družbenih slojev, s katerimi si deli partnerja, opusti ljubosumje, ki se je je kot "emancipirane" ženske v monogamnem razmerju lotevalo bolj kot kadar koli. Roman sestavlja preplet zgodb več žensk, večinoma sožena na istega moškega – serinja, muslimanskega duhovnega učitelja muridske bratovščine. Osrednji protagonistki sta deklica Rama iz tradicionalne senegalske vasi, 27. serinjeva žena, in prvoosebna pripovedovalka romana, izobraženka, ki postane njegova 29. žena. Pomembno mesto pripada tudi serinjevemu brezpogojno vdanemu služabniku *Riwaanu*. Roman tako skozi pripovedovalkino oblikovanje alternativne moderne identitete povezuje vprašanja religije, kulturnih razlik, modernizacije in družbenih razmerij med spoloma. Roman torej na zanimiv način posega v kočljiva vprašanja: kdo (lahko) govori v imenu afriških žensk, kdo definira njihove probleme in njihove rešitve. Poligamije ne obsodi niti je ne zagovarja brez rezerve, ampak analizira, kako deluje v točno določenem družbenem kontekstu – v dobrem in slabem – in tako ponudi kompleksno in izzivalno perspektivo.

V knjigi, ki se je leta 1999 ovenčala z veliko nagrado črne Afrike, avtorica v literarnem boju proti klišejem in stereotipom razvija svojski romaneskni slog, zaznamovan z lomljenjem besedila na verzno podobne enote, premolki in asociativni vrivki kot načinom vpeljevanja govornega v pisno pripoved. V začetku je težko ujeti ritem romana, ki bralca nepripravljenega in v odsekanem slogu vrže v dogajanje. A se splača vztrajati, saj pripoved iz poglavja v poglavje pridobiva širino in globino.

Katera med nami je sposobna osvoboditi svoje telo kot pristna domačinka? Zakaj imamo zadržke pred tem, da bi poplesovale z boki, tresle z zadnjico, se pozibavale pri hoji in pri tem sprostile medenico, naravno razprle svoje ude. Še tega si ne upamo, da bi z roko jedle svež mango, da nam njegov sok ne bi zbudil sanj o izgubljenim materinih prsih.

Drek!

Pustite nam vsaj sanjati.

Ob strani puščamo kretnje čutnosti, ki so vendar srž vsega našega gibanja. Zavoljo bontona.

Lepo se drži.

Stisni zadnjico.

Trebuh noter.

Vzravnaj se.

Kolikokrat sem se skoraj uničila, ko sem si prizadevala ugajati moškemu na vse načine in še zlasti na najslabšega vseh načinov, z besedami. Treba je bilo govoriti, govoriti, ves čas samo govoriti. Moderne ženske so bile obsojene na svetovljansko besedičenje, če so hotele biti sprejete in ljubljene.

Pierre Bayard

Kako govoriti o knjigah, ki jih nismo prebrali

Kako govoriti o knjigah, ki jih nismo prebrali. (?) Zakaj tako zavzeto govorimo o knjigah, za katere smo samo slišali, jih zgolj preleteli ali prebrali in jih potem pozabili? **Pierre Bayard**, univerzitetni profesor književnosti v Parizu, skuša dokazati, da kultiviranemu človeku ni treba brati knjig; dovolj je, da razume njihov pomen v kulturnem življeju naroda. Delo je kombinacija gladkega francoskega filozofiranja, zabavne hudomušnosti in pogumne analize našega resničnega odnosa do knjig.

Se počutite krive ob pogledu na knjige, ki jih niste prebrali, pa bi jih "moral"? Ko se v pogovoru pojavita Dostojevski ali Joyce, vas obliva pot in trese mrzlica? Potem pa pomislite še na vse nove izdaje. Statistika pravi, da se vsake pol ure nekje v svetu izda nov roman. Brez panike, ugasnite svojo bralno lučko, odložite zastrašujoče debelo buklo in prisluhnite nasvetom, ki vam jih v knjigi *Kako govoriti o knjigah, ki jih nismo prebrali* ponuja Pierre Bayard.

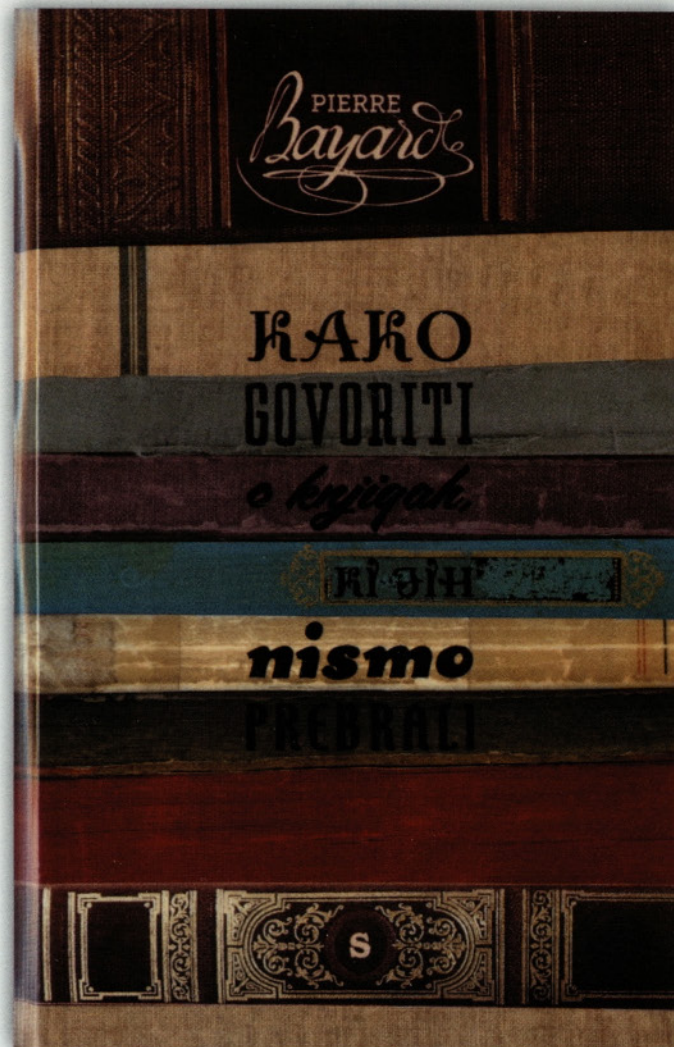
Pierre Bayard, rojen leta 1954, je univerzitetni profesor francoske literature, literarni kritik in psihoanalitik iz Pariza. Delo nosi naslov, ki spominja na v zadnjem času izjemno popularne knjige za samopomoč, kar pravzaprav tudi je. Glede na naslov se zdi, da bo knjiga polna pametovanja in sarkastičnih razlogov za nebranje ter nasvetov, kako očarati sogovornike z monologi o knjigah, ki se jih nismo dotaknili. V bistvu pa je knjiga hvalnica branju.

Bayard v knjigi ponuja zabavne, a preišljene, včasih prave psihoanalitične nasvete za vse tiste, ki se pretvarjajo, da so knjižni molji, pa to v resnici niso. Avtorjev cilj je v končni fazi sicer spodbuditi ljudi k branju, vendar z več svobode in manj slabe vesti. V knjigi izdela zanimivo metodologijo branja; opiše različne načine spopadanja s teksti, procese, s pomočjo katerih s tekstom komuniciramo in ki ne le oblikujejo našo percepcijo dela, temveč nas spodbudijo tudi k ustvarjalnosti. Povrh vsega nam Bayard dokaže, da se teoretske literarne razprave lahko sprehajajo z roko v roki s humorjem.

»Obstaja več kot en način nebranja, najbolj radikalen je, da knjige sploh ne odpremo,« začne avtor prvo poglavje, v katerem se osredotoča na knjige, ki jih ne poznamo. Na svetu obstaja nešteto število knjig, zato je bralec neprestano v situaciji, ko je primoran izražati svoje mnenje o knjigah, ki jih ni prebral. Prav to je tisto, kar je Bayarda spodbudilo k pisanju; zatrjuje namreč, da se kot profesor in literarni kritik pogosto znajde v situaciji, ko mora govoriti o knjigi, ki je ni videl niti od daleč. Priznava, da nikoli ni prebral Uliksesa Joyca ali pa Oliverja Twista Dickensa. Poda nam primer iz knjige *Človek brez kakovosti*, Roberta Musila, v kateri dotičen knjižničar samozavestno trdi, da pozna vse knjige v knjižnici prav zato, ker nikoli ni prebral nobene izmed njih. Prebral si je le naslove, vsebinska kazala in kataloge!

Bayard je razdelal natančen sistem klasifikacije za vse knjige, za katere nimamo časa: drugo poglavje posveti knjigam, ki smo jih le preleteli in mojstru nebranja, Paulu Valéryju. Ta naj ne bi nikoli prav dosti bral, pa vendar mu to ni predstavljalo ovire pri podajanju mnenj o določenih avtorjih. Tako prav nikoli ni bral Prousta, vendar je kmalu po smrti slednjega cinično ter brez sramu napisal poklon Proustu, v katerem se je zanašal predvsem na mnenja drugih ljudi

Naslednja kategorija knjig so tiste, o katerih smo le kaj slišali ali prebrali. V tem poglavju se avtor sklicuje na lme rože, Umberta Eca. Junak Baskerville si namreč v romanu ustvari relativno natančno predstavo o knjigi, zaradi katere naj bi njegovi predhodniki, ki so se želeli dokopati do resnice, umrli. Ta skrivnostna knjiga naj bi bil drugi del Aristotlove Poetike, ki jo skrbno varuje menih Jorge, ki želi skriti dejstvo, da je Aristotel v knjigi omenjal komedijo in smeh, koncepta, ki naj bi predstavljala grožnjo katoliški veri. Vse, kar Baskerville ve o knjigi, izhaja iz zapisov in rekonstrukcij menihov, ki so umrli. S pomočjo logike torej ustvari knjigo; predmet, ki ga lahko zdefiniira le okvirno. Ko se o knjigi pogovarja z Jorgejem, je ta presenečen nad znanjem, ki ga Baskerville pokaže. Bayard iz tega sklepa, da je prav vsaka knjiga zgrajena po določeni logiki, s pomočjo katere lahko sklepamo o njeni vsebini.

Zadnja izmed knjig v njegovi klasifikaciji je tista, ki smo jo pozabili in za katero se avtor sprašuje, če jo sploh še lahko uvrščamo med prebrane. Opozarja, da je dimenzija časa tista, na katero teoretiki pogosto pozabijo. Branje ni le spoznavanje in pridobivanje znanja; marveč je prav od samega začetka tudi proces pozabljanja. Ko govorimo o knjigah, je zato najbolj natančno reči, da govorimo o naših približnih spominih, ki so razporejeni glede na obstoječo situacijo.

V drugem delu knjige se avtor osredotoči na t.i. literarna soočenja. Ta se največkrat pripetijo v našem socialnem življenju, pogosto pa moramo o knjigi, ki jo nismo prebrali, govoriti celo pred večjo skupino ljudi. Lahko si predstavljamo, da se taka situacija lahko kaj kmalu sprevrže v nočno moro. Na koncu knjige preide k nasvetom; prvi je premagovanje sramu. Bayard sram zaradi nebranja povezuje predvsem s šolo. Tam je oseba primorana brati odlomke knjig v berilu, potem pa o njih govoriti kar se da natančno. Branje odlomka naj učencu ne bi predstavljalo užitka, niti pričakovanja, da bi bila pripoved lahko zanimiva. Učenca prepričuje, da je odlomek s podatki o avtorju le še ena zbirka podatkov, ki jih mora poznati. Kot zadnji možnosti v knjigi omenja moč lastnih mnenj in izmišljenih knjig. Pri prvi zagotavlja, da so pogosto literarne kritike in komentari napisani brez branja knjige in brez povezave z le-to. Avtorjeva vrednost na trgu in na literarni sceni je tista, ki pogosto določa vrednost knjige same. Z Bayardom torej ne boste več hiteli na stranišče ali poprijeli po kozarcu, ko se pogovor v družbi usmeri k določeni knjigi. Zadnji Bayardov nasvet, s katerim se poigrava, je, da v situaciji, ko bi morali govoriti o knjigi, ki je nismo prebrali, začnemo govoriti o sebi.

Maja Rezman Huremović

Zapisani (v) glasbi

Res Nullius o Prekletih bazar

Na trgu se kupuje, prodaja, ponuja. Zdaj smo na trgu prekletih!

Ne sprejemajo kompromisov. Raje bodo izbrali usodo Divje horde. Ne prodajajo se za prgišče cekinov. Ko »so«, gredo zmeraj do konca. Ne delajo na silo. Ravno nasprotno – čakajo, da stvari dozori, potem pa trdno stojijo za svojim delom. To so velenjski Res Nullius. Predstavniki pristnega rock&rolla, ki po No One Can Like The Drummer Man, Dead Town Dogs, Zdravo je biti divji in Revolver ljubezni predstavljajo novo plato Prekletih bazar. Plošča 10 novih skladb je bila posneta v glasbenem centru Pavarotti v Mostarju pod producentskim vodstvom Žareta Paka konec preteklega leta. Predstavitve nove plošče, na katero smo čakali »debelih, dolgih« sedem let, bo v soboto, 2. julija 2011, ob 21. uri na letnem kinu ob Škalskem jezeru.

Novo ploščo ste naslovili Prekletih bazar. Zakaj?

Bazar je od nekdaj bil trg. Na trgu se kupuje, prodaja, ponuja. Zdaj smo na trgu, ki je v principu prekletih trg.

Na bazar ste jo poslali šele, ko ste bili povsem prepričani, da je to – to.

Po dolgem času smo se odločili, da bomo to ploščo naredili z ljudmi, ki lahko potegnejo iz nas to, kar bi mi radi. Obrnili smo se na ljudi, ki so v Sloveniji najboljši. Čutili smo, da to, kar imamo zdaj v roki, moramo dati nekemu, ki ve, kaj hočemo. Rabili smo nekoga, ki bi prevzel to, kar imamo na vajah, kar smo mi v živo, kako funkcioniramo med sabo, in to prenesel na trak. Prenesti vajo na plato. To je velika vaja. In nastalo je to.

Trajalo pa je sedem let.

Ne bomo lagali. Smo precej len bend, to je dejstvo. Imeli smo neke konfrontacije med sabo, ampak to je naša stvar. Problem je bil vedno v nas. Ampak – sedem let ni merljiva kategorija v smislu kvalitete. Naših sedem let je za njihovih 26.

Torej ste zadovoljni s produktom?

Absolutno. Ne damo od sebe, dokler nismo mi zadovoljni. Mogoče je tudi to stvar teh sedmih let. Dokler nismo imeli stvari v roki, ko bi rekli, to je to, pač nismo posneli. Lahko bi dali ven po dveh letih in rekli: v redu je, samo da je. Ampak pri nas je to potrebovalo čas. Nismo hiperaktivni, rabimo dosti časa.

Tudi na tej plati poslušamo pristen rock'n'roll. Mogoče še bolj grob.

To nam je uspelo. Naša osnovna ideja je bila, da drill, ki ga imamo na vajah, preusmerimo na ploščo. Mi smo vse v živo snemali. To pomeni, da štirje ljudje odigrajo brez napake. Toliko smo vadili, bili smo tako dobri, da smo posneli brez napake v prvem poskusu. Zato zveni tako prvinsko. Tako nobena druga plošča še dolgo ne bo zvenela. Produkcijsko so vse plošče iste, ker vsi delajo na isti način. Razen nas.

Besedila so vedno izjemna. Kako jih pišeš, Zoran, po intuiciji, inspiraciji?

Kar koli bi rekel, bi bila laž. Ne spomnim se, kako to napišem. Vem samo to, da se moram usesti in si vzeti čas. Vem, da je to pri meni osnovno pravilo. To je delo, ne čakanje na inspiracijo. Nisem Jim Morrison. Meni besede ne prihajajo, jaz se moram truditi za to.

Drugod na Prekletih bazar gledajo kot na povratek Res Nullius. Se imate za povratek?

Nikakor ne. To je neumnost. Nekaj tako trajnega, kot smo mi, nima povratka. Redno se dobivamo in delamo, ves čas se zabavamo. V teh desetih letih smo se dovolj spoznali, da vemo, da je na prvem mestu interes vsakega posameznika, potem je prijateljstvo. Nihče od nas ni biser, ampak se toleriramo. In ne »jebemo mater« drug drugemu.

Na velenjskih odrih se redno pojavljate, drugje pa vas redko vidijo. Zakaj tako malo nastopate?

Mislimo, da to ni vprašanje za nas. To je vprašanje za organizatorje. Zakaj je nekdo z volkswagmom pomembnejši kot nekdo iz Velenja.

Foto: Ksenija Mikor

Predstavitve novega albuma
2.7.2011 ob 21:00.
Letni kino ob Škalskem jezeru, Velenje
Gostje: Big Addiction

Po koncertu DJ Rockmaister
Predprodaja kart/albuma v eMDe placu in Max klubu
Karta: 5 eur, 9 eur - z albumom
V primeru dežja se dogodek prestavi v Max klub.

QR koda -
pofitkaj z
mobilnim in
dobiš link do
zemljevida
vseh lokacij

Foto: Ksenija Mikor

V Velenju pa imate kultni status.

Saj smo tu doma. V principu pa imamo kultni status povsod. Razen v Ščavnici ob Sotli.

Ste močno vpeti v velenjski diskurz?

Ne. Vsako stvar, ki jo napišemo, lahko prežarčimo v drugo mesto, ne bo spremembe.

Tudi to, da ima zrak okus po črnem?

Kje pa danes zrak nima okusa po črnem?

Kritiki so vas imenovali najboljši vzhodnoevropski rock'n'roll bend, priznavajo vam izjemo kvaliteto. Se imate za top?

To ni tekmovanje. Je delanje dobre glasbe. Ne glede na vse pozitivne in negativne kritike bomo mi, naše plošče, naša glasba obstajali objektivni. Plošča ostaja takšna, kot je. To je še vedno naša plošča.

Razmišljate o spotih za nove komade?

Kje jih lahko pokažeš? Danes nimaš nekega smiselnega medija, kjer bi lahko še kaj pokazali, ne samo povedali. Naša poslovna strategija je, da bomo o spotu še razmišljali.

Načrtujete turnejo?

Za Slovenijo je turneja hecen izraz. Turneja pomeni, da greš za šest mesecev od doma. Slovenijo pa lahko prevoziš v štirih urah. Če turneja pomeni imeti čim več koncertov, potem si tega vsekakor želimo, da pokažemo, kaj imamo.

Za koncert v letnem kinu, ki bo predstavitev plošče Prekletih bazar, je skupaj stopilo veliko organizacij, projekt je podprla občina, torej se vas je Velenje veselilo in vas podprlo.

Ja, to nam seveda veliko pomeni. To so naši ljudje in ne bojimo se jim pokazati, kaj smo pripravljali. Predvsem pa si obetamo dobro zabavo.

Tina Felicijan, Nastja Stropnik Naveršnik

PIKA POKA

Ansambel Pika Poka šteje štiri člane, štiri dobre glasbenike in štiri humoriste. S svojim igranjem in nastopom so popestrili že marsikateri abraham ali poroko. Pogovarjala sem se s harmonikarjem Zvonetom Lahom.

Kdaj je prišlo do nastanka ansambla, kako ste se zbrali skupaj?

Naš klarinetist Janko Zacirkovnik je vedno zamujal na vaje ali pa se mu je takoj po vajah mudilo domov. Ko smo ga spraševali, kam se mu vedno tako mudi, je rekel, da gre domov pika pokat in tako je prišlo do nastanka imena Pika Poka. Janko Zacirkovnik, Franc Gregorc in moja malenkost, Zvone Lah, smo bili pevci pri oktetu TEŠ in tam smo se našli ter za potrebe okteta začeli igrati kot trio. Leta 1996 smo šli z okteto na obisk v Berlin k Doriju in tam smo priredili veselico. S seboj smo povabili Jožeta Šumečnika, ki je igral bas. Tako smo bili kvartet Pika Poka. Uradni datum začetka delovanja je leto 1996.

Foto: arhiv

Kdo ste člani ansambla?

Člani smo se malo spremenili. Trenutno smo Zvone Lah na harmoniki, Franc Gregorc na kitari, Janko Zacirkovnik klarinet in Justin Hudobreznik na baritonu. Za kakšne humanitarne koncerte ali kaj podobnega pa igramo kot kvintet, takrat imamo še Andreja Hudobreznika na trobenti.

Kje vse lahko srečamo in slišimo Pika Poka?

Največ na zabavah ob abrahamu in na porokah. Na veselicah ne toliko, saj smo bolj priročni za ustvarjanje zabav kot pa za vzgajanje kvalitetne glasbe.

Kakšen je vaš program na nastopih? Kaj vsebuje?

Večinoma so igre, ki poskrbijo za smeh in zabavo, drugače pa od glasbe zabavni in narodnozabavni program.

Imate tudi kakšno svojo pesem ali igrate le pesmi drugih izvajalcev?

Svojih pesmi imamo veliko, vendar je problem v tem, da jih nikoli nismo zapisali, saj jih sproti naredimo. Je pa veliko odvisno od zabave, trenutka, osebe ...

Anekdote, zanimivi, smešni pripetljaji na nastopih?

Na enem nastopu smo postavljali ozvočenje. Zadaj se je vrtela glasba. Naš

Janko je začel govoriti: Avv, avvv, avvv... Vsi smo mislili, kaj ga boli, on pa je rekel: »Avseniki so še pa zmeraj zakon.«

Na enem nastopu smo pozabili klaviature, na enem harmonike. Na porokah so že na primer spustili na začetku "kuro" in mi smo se s svati že prej zmenili, da smo vzeli "kuro" in se skrili za hišo...

Je v bližnji prihodnosti kaj posebnega v načrtu?

Poleti imamo dopust, si ga zmeraj vzamemo. Trenutno imamo malo odmora, saj imam probleme z grlom in smo v zadnjem mesecu odpovedali nastope. Želimo si čim več abrahamov. Ne želimo ljudem tega jubileja, ampak za nas je dobro. Pogovarjali smo se, da bi priredili kakšno obletnico, kjer bi nastopali ansamblji, s katerimi se srečujemo, npr. na porokah.

Kaj počnete, s čim se ukvarjate, ko ne igrate?

Vsi smo zaposleni v TEŠ-u. Dva člana še pojeva v oktetu TEŠ, sam povezujem tudi kakšno prireditve. Janka ni več pri oktetu, saj igra tudi v ansamblu Sredenšek in ni mogel več vsega združevati.

Ansamblu Pika Poka želim veliko abrahamov in tako dobre igre še naprej.

Melita Hudej

Starine iz Šaleške doline

Trejer – star prebiralni stroj za žito

Pri Slonétu v Velunjskem grabnu je bil nekdanj velik mlin na vodni pogon, največji na Velunji. V njem so mleli žito za širšo okolico. Imel je tri vodna kolesa in tri pare mlinskih kamnov: enega za belo, drugega za črno moko, s tretjim parom pa so luščili sončnice za prešanje v olje. Mlin je mlel skozi vse leto. Pozimi so s sekirami tolkli led, da kolesa niso zamrznila in obstala. Do 50. let prejšnjega stoletja je imel mlin obrtno dovoljenje. Nato je deloval le še za lastne potrebe. Predelali so ga na električni pogon in tako je obratoval še do 70. let, ko so ga razstavili.

V Slonetovem mlinu so mleli vse vrste žita, ki so ga tod pridelovali (pšenico, rž, jemčen, oves, koruzo, proso, ajdo). Če je bilo žitno zrnje »slabo«, polno primesi, so ga prebrali s posebno napravo, ki so ji rekli »trejer«. Napravo hranijo le še redkokje, pri Slonetu pa jo za pšenico in ječmen uporabljajo še danes. Včasih so z njo žito prebirali tudi za sosede. Množično so trejer uporabljali do 60. let prejšnjega stoletja, ko je mlin še deloval.

Trièr ali tréjer (kot mu rečejo pri Slonetu) je stroj za odstranjevanje primesi pri žitu, s čimer žito fino očistijo (za razliko od »vetneka« za grobo čiščenje). Naprava se je uporabljala od konca 19. do sredine 20. stoletja, ko so začeli sejati že očiščeno kupljeno seme. Trejerje so imeli le večji posestniki, ponekod so bili v skupni lasti (Slovenski etnološki leksikon, 2004, geselska iztočnica: Trièr, s. 642).

Trejer za čiščenje žita. Hranijo ga pri Slonetu v Velunjskem grabnu.

S trejerjem so na enostaven način in precej hitro prebirali vse vrste žitnega zrnja (razen prosa, ki je okroglo in se ne prebira). Takó očiščeno žito so lahko zmleli v belo moko ali ga sejali, otroci pa so ga radi žvečili (lépak) kot žvečilni gumi. S trejerjem so iz žita izločili pleve in primesi (žorgo, to so »okrogli delci, zaradi katerih je kruh masten«). Naprava deluje na ročni pogon. Z enoročnim vrtenjem ročice na velikem kolesu se prek jermenov poganja več mehanizmov na različnih delih naprave, iz katere padajo primesi in žito na pet strani. Trejer je nameščen na železno ogrodje in sestavljen iz lijaka, ventilatorja, pogonske ročice na kolesu, ozkega in podolgovatega zobatega kolesca, grobega sita in vrtljivega valja, v katerem je fino sito. Na valju so še žičnate metlice za čiščenje mreže, ki deluje kot sito. Pod ogrodje je na enem delu bilo treba podstaviti pocinkano kad ali škaf, v katerega so prestregli očiščeno zrnje.

Pri vrhu se v pločevinast lijak nasuje žitno zrnje. To pada skozi tanko režo na dnu lijaka. Naprej zrnje potiska podolgovato zobato kolesce. Zrna pred ventilatorjem, ki izpiha pleve, padajo na režasto sito. To se s pomočjo batnega mehanizma trese in s tem pomika zrnje brez plev naprej v vrtljni boben, votel vrtljiv valj s siti za odstranjevanje primesi in zdobljenega zrnja. Valj je nameščen poševno. Najprej padejo zrna na sito za grobo prebiranje (drobni odpadki), nato pa še na sito za fino prebiranje. V bobnu je polž, ki po dolžini vleče zrnje iz valja, da na spodnjem koncu dobimo očiščeno, najbolj drobno zrnje (uporabno za kruh in seme), čisto pri koncu pa zlomljeno žito ali žorgo.

Domačija Slóne (nekateri ji pravijo tudi Pri Slanétu) je na levem bregu Velunje, zato spada pod Plešivec. Ohranjen je star zapis Ivanke Grudnik (leta 1948 se je omožila na kmetijo), da so posestvo konec 19. stoletja kupili Grudniki iz Ljubije. Nov gospodar je verjel, da je na posestvu železova ruda. Najel je kopače, ki so posestvo neuspešno prekopal po dolgem in počez. Na pobočju nad nekdanjim mlinom so še danes vidni zbetoniran jašek in dve veliki jami, kjer naj bi iskali rudo. Našli so le sled železove rude. Kljub temu je gospodar moral delavce plačati, zato se je močno zadolžil in bi posestvo skoraj moral prodati. Imel je tri sinove. Dva naj bi si v prostorih mlina uredila kovnico, kjer sta skrivaj ponarejala denar. Ko so to oblasti ugotovile, so ju zaprli. Na materino prigovarjanje je kmetijo prevzel tretji sin, Martin Grudnik, ki je s prodajo dela gozda poplačal dolgove in tako ohranil kmetijo.

Domačini pripovedujejo, da so bili na Velunji nekdanj mlini razvrščeni skoraj na vsakih dvesto metrov in da so mlinarji od merice dobro živeli. Veljalo naj bi: »Ker je mel dolge roke, je daleč v meh segu – je dojst vzél.« Ohranila se je šaljiva povedka o starem možaku, ki je nesel svoje žito v mlin. Najprej se je ustavljal v Luknerjevem mlinu na Velunji. Stopa (naprava v mlinu za luščenje žitnih zrn) je hitro udarjala in govorila: »Vsak pol, vsak pol, vsak pol ...« Možak si je mislil: »Polovica moke je preveč, da bi jo pustil za merco.« Zato je šel dalje ob Velunji navzgor do naslednjega, Čanševega mlina. Ta se je še hitreje vrtel in govoril: »En četrt tebi, tri četrt meni. En četrt tebi, tri četrt meni ...« Za možakarja je bilo to preveč, zato je šel naprej do naslednjega, Slonetovega mlina. Tu se je mlinsko kolo z veliko naglico vrtelo in govorilo: »Cufridn si ziher, da prazn žakl dobiš. Cufridn si ziher, da prazn žakl dobiš ...«

Pripovedovali so: Tone in Primož Grudnik, Cvetka in Franc Štehar, Dominik Miklavžina. Zbrano v juniju 2011.

Iz prejšnjega stoletja

Zbrala in zapisala: Špela Poles

Ilustracije: Rok Poles

»Ravne so tam, kjer so sami bregi«

Ravne pri Šoštanju so hribovito naselje v šoštanskem delu Šaleške doline. Sodeč po razgibanosti terena ima kraj nenavadno ime. Ravenčani se pošalijo na svoj račun, da so to »krive Ravne« oziroma da so »ravnina, prislonjena ob breg«, ali pa da v njihovih Ravnah »niti miza na dvorišču ne stoji na ravnem«. – Šaljivke se nanašajo pretežno na Zgornje Ravne.

Med domačini je ohranjena tudi razlagalna povedka o tem, kako je vas dobila ime: ko so z enega od vrhov (po različici: z gradu Forhtenek) določali imena okoliškimi krajem, je bilo megleno. Razgledovali so se proti dolini in videli prostrano megleno polje: »Tule, ko je tk ravno, naj pa Ravne bojo!« – Ko se je megla razkadila, so uvideli, da so se ušтели: »Lej ga, hudiča! Tule bi Rovte morale bit, ne pa Ravne.«

Pripovedujejo, da so Ravne dobile ime nekega meglenega dne. Ko so opazovali območje z bližnjih vrhov, so menili, da se pred njimi razprostira »lepo, ravno polje«. Pod gosto meglo pa so bili v resnici hribi.

– pri Ernēju (Jerneju), Grega – pri Gregórju in Jaka (Jakob) – pri Ikópu (Jakóbu). Vsak od njih je dobil »nekaj dobre in nekaj slabe zemlje«. Meje niso bile točno določene, zato je bilo menda včasih zaradi tega mnogo hude krvi: »Meje so šle skrižem, mejaši so si prestavljali mejnike.«

Janko Orožen je leta 1936 po Hribernikovih zapisih povzel nekoliko drugačno različico povedke: forhteneški graščak je v slutnji, da se mu bliža poslednja ura, razdelil svoje zemljišče na šest delov: poleg hlapcev sta dobila zemljišče še grajski kaplan in vratar. Dom, ki si ga je zgradil kaplan na podarjenem zemljišču, po domače imenujejo Pri Kaplanu. Tistemu, ki si ga je postavil bivši vratar tik ob gradu, pa pravijo Pri Vratarju. – Najstarejši Ravenčani danes pojasnjujejo (tako so jih učili v šoli), da je bila Pri Vratarju grajska vratarnica, kjer so stražili vhod v grad. Okrog gradu ter do njega je mimo vratarnice vodila cesta, dovolj široka, da so po njej lahko vozili z živino; danes je le še ozka steza.

V začetku dvajsetega stoletja so gospodarji štirih kmetij na Pristavi ob večerih po opravljenem delu – vsak s svojim kosom kruha in »piskrom tovkeca« – posedali za leseno mizo na Gregórjevem dvorišču, ob lesenem koritu z vodo. Na Pristavo je bila napeljana voda iz izvira, oddaljenega dva kilometra. Tekla je po borovih ceveh, zakopanih pol metra globoko v zemljo, kjer je potekala kolovozna cesta.

Ljudsko domišljijo že od nekdaj buri tudi grad Fórhtenek (najstarejši domačini mu pravijo »Frtnék«), od katerega so danes ostale le ruševine. Vzhodno od njih je ohranjen star grajski vodnjak, v tlorisu okrogel štepah, za katerega pravijo, da je bil nekdanj prehod na Velunje. Ima približno tri metre zunanega premera in je globok deset metrov. Nekdanj naj bi bil tako globok, da je segal do Velunje, zaradi česar menda voda v njem ni nikoli presahnila. Vodnjak naj bi zasuli ob podiranju gradu. Iz grajskih kamnov so sezidane najstarejše ravenske hiše in cerkev sv. Duha.

V bližini gradu, od štepiha proti vzhodu, so po ljudskem izročilu ostanki okroglega zidu pripadali grajski kapeli, posvečeni sv. Lenartu. Iz nje naj bi v cerkev sv. Duha prenesli manjši zvon, ki je kot najstarejši ohranjen še danes. Zvon je bil ulit leta 1753 v Celovcu. Po zatrevanju domačinov ima izjemno lep glas. V času prve svetovne vojne so bili v cerkvi štirje zvonovi. Tri so zaplenili, najstarejšega pa po posredovanju župana in gasilcev pustili »za slučaj ognja«. Če je mežnar opazil ogenj, je bil le »na pol zvona«. Med drugo svetovno vojno so vzeli dva zvona, najstarejšega pa spet pustili. Terjančili so na letalsko krilo ali peretnico propelerja strmoglavljenega letala (Pečovnik, M., 1996, Ravne nekoč in danes, s. 269).

V Ravnah se še spominjajo pripovedovanj prednikov o desetini. Treba je bilo na primer dajati vsak deseti škaf ajde: »Večji kmet je bil, več je mogel dat.« Ohranjeno je tudi ustno ljudsko izročilo o nastanku imena Pusta Gora, ki ga je v nekoliko drugačni različici leta 1936 zapisal tudi J. Orožen. Forhteneška gosposčina je segala do gradu Turn v Hrastovcu. Pod njo je spadalo območje Plešivca, ki mu danes pravijo Pusta Gora. Ime naj bi dobila takrat, ko so forhteneški podložniki zaradi neznosne tlake zapustili svoje domove in odšli na Koroško. Že navsezgodaj jutraj so morali vpreči vole in delati do večera, domov pa so prinašali samo telige in volovske kože. Nekega dne jim je bilo dovolj, zato so se izselili. Graščak je tisti dan zaman trobil in jih klical na delo. Slišalo se je menda daleč naokoli, vse do Rdéčnika. Ker ni bilo nikogar, je rekel: »Kk je pusta gora, ko nobenga ni!« Od takrat zaselku pravijo Pusta Gora. Ostal je menda samo en kmet, kjer se še danes reče Pri Samcu.

Iz gradu je menda nekdanj vodil podzemni rov po pobočju proti Velunjskemu grabnu do kmeta Valunška. Rov so dali zgraditi graščaki, da bi ob obleganju gradu lahko po njem pobegnili na varno. Rov se je menda končal »gor v Valunškem marofu«. Hlev je danes podrt. Če je bil rov raven, je bil dolg osemsto metrov. Območje, kjer naj bi potekal, je danes deloma travnato, deloma gozdno. Med gradom in Valunškom je približno dvesto metrov višinske razlike. Zaradi strmega pobočja sklepajo, da so morale biti v rovu stopnice. Valunska kmetija je bila včasih izjemno ugledna. Velika naj bi bila tako kot Marovška graščina, ki je včasih prav tako spadala pod Forhtenek.

Iz gradu naj bi do Valunske kmetije vodil podzemni rov, po katerem bi grajski ob obleganju gradu lahko zbežali na varno. Ker je pobočje strmo, domnevajo, da so bile v rovu stopnice.

V Ravnah je bil tudi grajski ribnik in pod njim naj bi bil rov. Domačini pripovedujejo, da tam voda pozimi sploh ni zamrznila. Da pa je bilo nekdanj v Ravnah jezero, še danes prča domače ime Pri Jezerniki. Na območju je še vidna kotanja oziroma je bila včasih manjša mlaka. V tamkajšnjem jezeru je nekoč izgubil par volov. Šele čez nekaj let so pri izviri Pri Plátneku našli kosti in mrhovino.

Neki oglar je pripovedoval, da so v grajskih kletah veliki stekleni sodi z vinom. Ravenski fantje so večkrat kopali za gradom. Našli so del puščice, nekaj lončevine in zlat prstan.

Pripovedovali so: Dominik in Jože Miklavžina, Drago Kotnik, Alojz Trap, Ruda Hriberšek, Tončka Rezman. Zbrano v maju in juniju 2011.

KO SE ZAPREJO ŠOLSKA VRATA

*Majhno živi v mali šoli:
majhni razredi,
majhni vsevedi,
majhne petice,
majhne tovarišice ...
Majhno živi v mali šoli.*

*A male glave rastejo vneto,
prerastejo z letom
male rokave,
male težave,
male besede,
male stezice,
male razrede,
tovarišice
in mala šola kot lonec
poči.
Tedaj je majhnega konec.
In napoči
veliko.*

Tone Pavček

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Tako leto za letom ... Letos že šesta generacija zapušča šoštanjsko osnovno šolo. Prijetni mladi ljudje; pravijo, da ena boljnjih generacij. Veseli smo, da so takšni malo tudi z našo pomočjo, tudi zaradi tega, kar smo pedagoški delavci vložili vanje dobrega v teh letih šolanja. Želimo jim vse dobro na poti v življenje ...

V tem šolskem letu so mentorji pripravljali učence na različna tekmovanja; tako na področju znanja kot tudi športa. Bera priznanj je lepa.

Državno tekmovanje iz LOGIKE je bilo že v oktobru. Udeležile so se ga naslednje učence: **Klara Geršak, Jana Kotnik, Neža Rotnik, Kaja Koželnik in Manja Kopusar.**

V marcu in aprilu 2011 so potekala tekmovanja iz znanja MATEMATIKE. **Dosežki učencev:**

1. razred 21 priznanj, 2. razred 34 priznanj, 3. razred 21 priznanj, 4. razred 17 priznanj, 5. razred 8 priznanj, 6. razred 14 priznanj, v 7. razredu je 10 učencev doseglo bronasto priznanje, srebrno Vegovo priznanje pa so osvojili **Tadej Kosi, Monika Tajnik in Tim Vučina.**

8. razred: 11 učencev bronasto priznanje, srebrno Vegovo priznanje **Jana Kotnik, Tina Polšak.**

9. razred: 9 učencev bronasto priznanje, srebrno Vegovo priznanje **Manja Kopusar, Lea Krošel.**

Na tekmovanju iz SLOVENŠČINE so srebrno Cankarjevo priznanje prejele **Anja Kešpret, Manja Kopusar, Tina Polšak, Jana Kotnik.**

Državnega tekmovanja iz KEMIJE so se udeležili: **Lea Krošel, Ana Jakob, Manja Kopusar, Kaja Koželnik, Leja Jelenko, Filip Plešnik, Jan Pušnik, David Golob, Eva Kučič.** Srebrno Preglovo priznanje so osvojili: **Lea Krošel, Ana Jakob, Manja Kopusar, Leja Jelenko, David Golob.**

Na tekmovanju iz FIZIKE so srebrno Stefanovo priznanje prejeli: **Simon Hudales, Jana Kotnik, Lea Krošel, Tomaž Sovinc.**

Na državno tekmovanje iz BIOLOGIJE za Proteusovo priznanje so se uvrstile učence 9. razreda: **Barbara Trap, Karmen Friškovec, Ana Jakob, Manja Kopusar in Lea Krošel.** Posebno pohvalo si zaslužita **Manja Kopusar in Lea Krošel,** ki sta osvojili srebrno Proteusovo priznanje.

Na tekmovanju iz znanja ANGLEŠKEGA JEZIKA so srebrno priznanje

prejele: **Kaja Kočevar, Maša Pečovnik in Urška Svetina.** Našo šolo sta na državnem tekmovanju iz znanja ANGLEŠKEGA JEZIKA zastopali **Maša Pečovnik in Urška Svetina.**

Srebrno priznanje iz ZGODOVINE so dosegle: **Manja Kopusar, Lea Krošel, Maša Pečovnik in Anja Kešpret,** ki se je udeležila še državnega tekmovanja.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Na državnem tekmovanju iz GEOGRAFIJE sta **Ana Jakob in Manja Kopusar** dosegli zlato priznanje.

Tekmovanja o SLADKORNI BOLEZNI so se udeležile tudi učence naše šole. **Ana Jakob in Neža Rotnik** sta osvojili srebrno priznanje, **Manja Kopusar** pa zlato priznanje.

Na tekmovanju ZDRAV DIH ZA NAVDIH je **Polona Brglez** dosegla srebrno priznanje.

LIKOVNO PODROČJE: Nagrajeni učenci likovnega natečaja "Otroci odraslim", ki ga prireja Petrol, so bili: **Katja Škruba, Elma Jahić, Ožbej Venišnik.**

Na 43. zaključni prireditvi državnega likovnega natečaja Likovni svet otrok je kar 40 učencev naše šole in 14 učencev podružnične šole Topolšica prejelo zlato priznanje.

Aljaž Balažič, 7. r.
 Aljoša Skledar, 5. r.
 Ana Sinigajda, 6. r.
 Anita Ledinek, 8. r.
 Anja Mazej, 5. r.
 Barbara Spital, 8. r.
 Danijela Todič, 5. r.
 Daša Tajnik, 8. r.
 Dijana Todič, 5. r.
 Ella Karič, 5. r.
 Igor Rojnik, 7. r.
 Jan Ferenc, 5. r.
 Lara Ramšak, 6. r.
 Luka Pucelj, 7. r.
 Metka Javornik, 8. r.
 Nina Polovšak, 8. r.
 Oskar Rednak, 5. r.
 Tajda Robida, 5. r.
 Tina Rotnik, 5. r.
 Tjaša Rezman, 8. r.
 Urban Prosenjak, 5. r.
 Vid Urbanc, 5. r.
 Žan Herman, 6. r.
 Žan Novak, 5. r.
 Aida Babajič, 6. r.
 Ana Praprotnik, 7. r.
 Anja Rotovnik, 7. r.
 Branko Hudolin, 7. r.

Katja Delopst, 6. r.
 Klavdija Škruba, 7. r.
 Lucija Timpran, 6. r.
 Marko Plankelj, 7. r.
 Maša Ovnik, 7. r.
 Merima Merzlak, 7. r.
 Noemi Čop, 7. r.
 Patricija Ramšak, 7. r.
 Patricija Verbič Kovačič, 7. r.
 Pia Globačnik, 6. r.
 Tadeja Kamenik, 7. r.
 Timotej Rajšter, 6. r.
 POŠ Topolšica
 Aljaž Flis, 3. r.
 Arne Zapušek, 2. r.
 Ela Medved, 3. r.
 Jan Zupan, 1. r.
 Katja Klinc, 3. r.
 Katja Škruba, 2. r.
 Krištof Koželjnik, 4. r.
 Lara Podvratnik, 1. r.
 Lovro Potočnik, 4. r.
 Mihajela Repas, 3. r.
 Modest Koželjnik, 3. r.
 Pia Brusnjak, 3. r.
 Špela Neža Plešnik, 3. r.
 Tia Marija Delopst, 3. r.

Likovno delo Ane Praprotnik je bilo izbrano za naslovnico kataloga, priznanj in vabil letošnje razstave.

Zlato priznanje na natečaju PO FABIANIJEVIH POTEH – BIENALE PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA 2010 so prejeli: **Klara Klančnik, Tina Lihteneker, Nika Nahtigal, Taja Strmčnik, Eric Zager, Mojca Kotnik, Ana Praprotnik, Tadej Tomažin, Karmen Friškovec, Manja Kopusar, Lea Krošel, Barbara Trap, Nika Vodovnik.**

Na likovnem natečaju revije Ciciban je prvošolec **Nejc Kodrun** dosegel 2. mesto, **Šejla Jahič, Žiga Miklavžina in Tadej Ovčar** pa 3. mesto.

Naši učenci so tudi pridni bralci. Vsako leto tekmujejo za KAJUHOVO BRALNO ZNAČKO. Zlato bralno značko za osem let zvestega branja je dobilo 60 devetošolcev.

Tudi pri angleščini in nemščini berejo. ANGLEŠKO BRALNO ZNAČKO je od 4. do 9. razreda osvojilo 87 učencev, NEMŠKO pa v 9. razredu pri izbirnem predmetu 4.

Naši učenci se udeležujejo tudi tekmovanj iz ROBOTIKE.
http://www.ossostani.si/w3_programi/RoboRescue2011/index.html

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Na mednarodnem tekmovanju RoboRescue v Zagrebu so se zelo dobro odrezali. Tekmovali so: Aljaž Menih, Žan Maze, Andraž Roškar, Aleš Štruc, Martin Petek, Tomaž Sovič, Tomaž Urbanc, Jan Urlep, Jernej Drev, Žan Balant, Nejc Boršič, Aljaž Goličnik, Mersudin Imširovič, Domen Janežič, Matic Kselman, Anže Kumer, Žan Martinc, Matic Omerza. Ti učenci obiskujejo izbirna predmeta robotika v tehniki 8. razred in elektronika z robotiko 9. razred. Tekmovalna ekipa, v kateri so sodelovali **Andraž Roškar, Aleš Štruc, Martin Petek in Tomaž Sovič**, je dosegla odlično 3. mesto.

Na državnem tekmovanju Robofest 2011 – slovenska robotika – kategorije RoboERŠ, RoboSLED in RoboREŠEVALEC, so sodelovali Andraž Roškar, Aleš Štruc, Tomaž Sovič, Jan Urlep, Tomaž Urbanc, Aljaž Menih, Žan Maze, Anže Kumer, Matic Omerza, Žan Martinc.

V kategoriji RoboREŠEVALEC je ekipa **Andraž Roškar, Aleš Štruc, Tomaž Sovič** zasedla 3. mesto, prav tako pa je tudi ekipa **Aljaž Menih, Žan Maze** zasedla 3. mesto.

VESELA ŠOLA PIL + PLUS

Na državno tekmovanje so se uvrstili **Anamarija Mežnar, Neja Kotnik, Gašper Ladinek, Laura Borovnik, Lavra Videčnik, Jana Kotnik, Lea Krošel, Manja Kopusar.**

PLESNA TEKMOVANJA

Kot drugouvrščena na področnem tekmovanju se je državnega finala Šolskega plesnega festivala udeležila edina predstavnica naše šole – **Lana Pergovnik**. V dvorani Tabor v Mariboru je nastopila v skupini posameznih plesalcev v kategoriji HIP-HOP, POP in LATINO, kjer je plesalo okrog 200 plesalk in plesalcev. Lana si je priplesala izvrstno tretje mesto in domov odšla z bronasto kolajno okoli vratu.

Z IGRO IN PLESOM V POMLAD – FOLKLORA

Otroška folklorna skupina Lepi kamen OŠ Šoštanj je na tem srečanju predstavila kožuhanje. Tega ljudskega običaja so se otroci nekoč veselili. Čeprav je bilo treba trdo delati, je čas hitro mineval, saj so ljudje peli, se zabavali, si pripovedovali šale in zgodbe in po "likofu" plesali dolgo v noč. O običaju so veliko izvedeli s pomočjo starih mam in dedkov, ki so svoje spomine tudi zapisali. Plesalci OFS Lepi kamen so svoj nastop opravili odlično; z žarom ter neverjetno energijo so navdušili gledalce v dvorani.

LUTKARJI

Letos so navduševali gledalce z lutkovno igrico Bi se gnetli na tej metli. Pri tem so jim bili v veliko pomoč tudi člani izbirnega predmeta ansambelska igra in plesna skupina.

ZBIRALNE AKCIJE

V tem šolskem letu smo v treh zbiralnih akcijah zbrali skoraj 30 ton odpadnega papirja. Najbolj so se izkazali učenci in starši 2. a razreda, saj so zbrali 2336 kg. V 1. b so zbrali 2028, v 2. c pa 2017 kg. Najboljši so prejeli tudi nagrado. Skozi vse leto smo zbirali še plastične zamaške, izrabljene tonerje in kartuše, staro električno in elektronsko opremo, baterije, hkrati pa smo tudi ločeno zbirali odpadke. V vsaki učilnici je en koš (večji), kamor so učenci odlagali uporabljene papirnate brisače, robce, ogrizke, ostanke od šiljenja ipd. V posebni škatli so odlagali papir. Plastiko (jogurtovne lončke, ...) tetrapak in drugo embalažo od malice pa so izpraznjeno in splaknjeno ter zloženo odnašali v jedilnico.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

KMALU TUDI EKO ŠOLA

Nadaljevali bomo z aktivnostmi v zvezi z osveščanjem učencev o ohranjanju našega okolja, z ravnanjem z odpadki, ... V jeseni smo izvedli tudi eko dan.

"Znižaj, ugašaj, hodi, recikliraj, spreminjaj" – Prevzemi nadzor, pomagaj rešiti Zemljo!

Zaključili smo tudi tekmovanje ČISTI ZOBJE OB ZDRAVI PREHRANI, kjer so prvo mesto zasedli učenci Podružnične šole Ravne, 2. mesto 1. b, 3. mesto pa 1. a razred.

Skrbeli smo tudi za okolico šole. Kar smo čez teden nasmetili, smo v petek počistili. Vsak teden je bil dežuren en oddelek skupaj z razrednikom.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

ŠPORT

O športnih dosežkih smo že pisali med letom. Naj povzamemo le najboljše. Fantje so zmagali na državnem finalu ekipno v atletiki, nato pa še v finalu Pionirskega festivala v košarki, in sicer **Tomaž Sovinc, Rok Srnovrtnik, Simon Hudales, Aleš Štruc, Saško Jamnik, Urban Ocepek, Andraž Roškar, Denis Robida, Aljaž Šlutej, Kaj Špegel, Žan Andrejč, Grega Bukovič, Martin Petek, Jan Balažič, Roman Mevc, Borut Lenko, Jan Kosi, Timotej Plamberger, Igor Rojnik, Tadej Kosi**. Večina med njimi je sodelovala na obeh tekmovanjih.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Konec leta pa smo podelili naslov **VZORNI ŠPORTNIK IN VZORNA ŠPORTNICA ŠOLE**. Vzorni športnik šole je postal **Aljaž Šlutej**, vzorna športnica pa **Lana Pergovnik**. Oba sta se vsestransko izkazala v različnih športnih panogah in na različnih tekmovanjih.

Na 45. Pionirskem festivalu v košarki je ekipa za mlajše dečke OŠ Šoštanj: **Tadej Kosi, Igor Rojnik, Aljaž Balažič, Albin Bešič, Nejc Slemensek, Tadej Mazej, Tim Vučina, Tim Kopušar, Andraž Stropnik, Jan Krajnc, Vid Ojsteršek, Tim Vertačnik** dosegla 4. mesto.

Odbojka na mivki: Našo šolo so zastopale: **Lana Pergovnik, Kaja Koželnik, Klavdija Vrabič, Kaja Podvratnik, Mari Lah, Neža Rotnik, Tina Polšak**. Dekleta so v finalu z odlično igro in v ekipnem duhu, kjer je tekmovalo 8 ekip, osvojile odlično 5. mesto od vseh šol v Sloveniji.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Zavod za šport RS Planica je 20. junija 2011 podelil priznanja in nagrade nagradnih natečajev ter naj vrtcev in šol v sklopu interesnih programov športa otrok in mladine.

Priznanja je najbolj športnim vrtcem, osnovnim in srednjim šolam podelila državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport, **Alenka Kovšca**.

Osnovna šola Šoštanj je osvojila 2. mesto med najbolj športnimi osnovnimi šolami v Sloveniji. Športne aktivnosti, ki jih lahko organiziramo v sklopu osnovnošolskega izobraževanja, imajo posebne naloge: pomagati pravilno rasti, odraščati, gojiti prijateljske vezi, znati sprejemati poraze in upoštevati ter spoštovati navodila trenerjev, sodnikov, ... Priznanje je dokaz, da z veliko pozornostjo in predanostjo ter načrtovanim delom skrbimo za telesni razvoj naših učencev, hkrati pa jih vzgajamo kot gledalce in aktivne člane naših ekip v smislu športnega fer playa.

Ob koncu leta smo izbrali še **UČENCA ŠOLE** in **UČENKO ŠOLE**. To sta bila **Aljaž Šlutej** in **Neža Rotnik**. Oba sta z vestnim učenjem, izjemnimi športnimi dosežki in odgovornostjo ter spoštljivim odnosom do vseh in vsega dokazala, da se nam zaradi takih mladih ljudi ni treba bati prihodnosti.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Pred vsemi šolarji so zdaj zaslužene počitnice. Naj jih preživijo zdravo in srečno, da si naberejo novih moči za naslednje šolsko leto.

Jožica Andrejč

Podelitev priznanj

Zavod za šport RS Planica je v ponedeljek, 20. junija 2011, priredil podelitev priznanj in nagrad nagradnih natečajev ter naj vrtcev in šol v sklopu interesnih programov športa otrok in mladine.

Podelitev je potekala v veliki dvorani Ministrstva za šolstvo in šport. Priznanja je najbolj športnim vrtcem, osnovnim in srednjim šolam podelila državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport, Alenka Kovšca.

Osnovna šola Šoštanj je osvojila 2. mesto med najbolj športnimi osnovnimi šolami v Sloveniji. Vsi pedagoški delavci šole se zavedamo, da imajo športne aktivnosti, ki jih lahko organiziramo v sklopu osnovnošolskega izobraževanja posebne naloge: pomagati pravilno rasti, odraščati, gojiti prijateljske vezi, znati sprejemati poraze in upoštevati ter spoštovati navodila trenerjev, sodnikov,...

Prav zato smo veseli tega priznanja, saj je to dokaz, da z veliko pozornostjo in predanostjo ter načrtovanjem skrbimo za telesni razvoj naših učencev, hkrati pa jih vzgajamo kot gledalce in aktivne člane naših ekip v smislu športnega fer playa.

Taborniki iz Šoštanja odlični na državnem mnogoboju v Bohinju

Državnega mnogoboja Zveze tabornikov Slovenije, ki je potekal od 17. do 19. 6. 2011 v Bohinju, sta se iz našega območja udeležila kar 2 avtobusa s tekmovalci. Šoštanjski taborniški rod so zastopale 3 ekipe. Od tega 2 ekipe v kategoriji MČ in ena v kategoriji starejši GG. Ponovno smo dokazali, da smo po taborniškem znanju med najboljšimi rodovi v Sloveniji, saj so se vse ekipe uvrstile na stopničke.

MČ II - ekipa Pikapolonice je dosegla odlično 2. mesto (postavljanje šotora iz dveh šotork, orientacijski pohod, kurjenje ognjev, premagovanje ovir, šaljivo tekmovanje).

MČ IV - ekipa Žabice je dosegla odlično 2. mesto (postavljanje šotora iz dveh šotork, orientacijski pohod, kurjenje ognjev, premagovanje ovir, boj med dvema ognjema).

GG VI – ekipa Pupe je dosegla odlično 3. mesto (postavljanje šotora Savica, lokostrelstvo, signalizacija semafor, orientacijski pohod, spretnostno tekmovanje – postavljanje stolpa).

Bohinj nas je pričakal v zanj tradicionalnem muhastem vremenu, a smo imeli neizmerno srečo, saj na dan tekmovanja ni padla niti kaplja dežja. Dež je zmotil le večerni program, a glavno, da je zdržalo čez dan.

Žal se mnogoboja nismo mogli udeležiti z več ekipami, saj sta bila visoka cena tekmovanja in velika oddaljenost (visoki stroški prevoza) glavna

Že 60 let smo taborniki ...

... v gozdovih, v gorah, na rekah, ob morju, ob jezerih, na travnikih, v mestih, v parkih in po novem tudi pod zemljo. Torej smo sedaj res vsepovsod.

Letošnji visoki jubilej naše krovne organizacije Zveze tabornikov Slovenije – nacionalne skavtske organizacije in hkrati tudi jubilej Rodu Kraških viharnikov iz Postojne sta bila res nekaj posebnega. Proslava ob 60-letnici, ki je potekala 22. aprila na dan tabornikov, katere se je udeležila tudi številčna odprava šoštanjskih tabornikov, ni potekala skrita v kakšni mestni kongresni ali festivalni dvorani, ampak je potekala tam, kjer se taborniki počutimo najbolje: v naravi. Izbira lokacije je bila res smela, saj je prireditev potekala v Postojnski jami, našem turističnem biseru, ki ga je za nekaj uric preplavila množica tabornikov. Edina škoda je, da se v naravi ne počutijo najbolje tudi predstavniki medijev, saj novinarjev in fotografov sedme sile skorajda ni bilo. Verjetno je temu botrovala tudi odločitev predsednika države Danila Turka, ki je svoj že napovedani obisk zaradi zdravstvenih razlogov naknadno odpovedal.

No, kljub temu da predsednika države ni bilo med nami (razen z nagovorom preko velikega platna) in lokaciji primerni malo hladnejši temperaturi, smo se vsi prisotni imeli odlično, saj je bila proslava res odlično pripravljena. Odlični taborniški zborček, dosti kratki nagovori veljakov (med katerimi je izstopal nagovor ministra za šolstvo in šport RS dr. Igorja Lukšiča, ki je svoj govor znal v celoti na pamet), dobri skeči animacijske skupine, glasbene točke (Marko Vozelj in Nika Manevski) in

Foto: arhiv

Čestitamo vsem učencem športnikom, učiteljem športne vzgoje, drugim strokovnim delavcem ter staršem, ki učence aktivno vključujete v naše športne dejavnosti.

mag. Majda Zaveršnik Puc

Foto: arhiv

razloga, da smo tja peljali letos samo 3 ekipe. Vodnikom, ki so svoje vode skozi leto veliko naučili in jih za mnogobojo odlično pripravili, pa gre velika zahvala. Našim tabornikom pa čestitke za odlične uvrstitve.

SiNi

duhovito vodenje voditeljskega para (mlada Nadiža in stari taborniški maček Gojmir Lešnjak - Gojč), ki sta s svojim odličnim vodenjem proslave samo še postavila piko na i, so bili nepozabni.

Ob prihodu nazaj na površino je sledilo še druženje ob prigrizkih in odličnih tortah.

Že 60 let taborniki ustvarjamo boljši svet. In ko sem v Postojni opazoval nasmejane tabornike vseh starosti, sem prepričan, da bomo z našim zagonom, prostovoljnimi delom, prijateljstvom in taborniškimi načinom življenja ustvarjali boljši svet tudi v bodoče.

SiNi

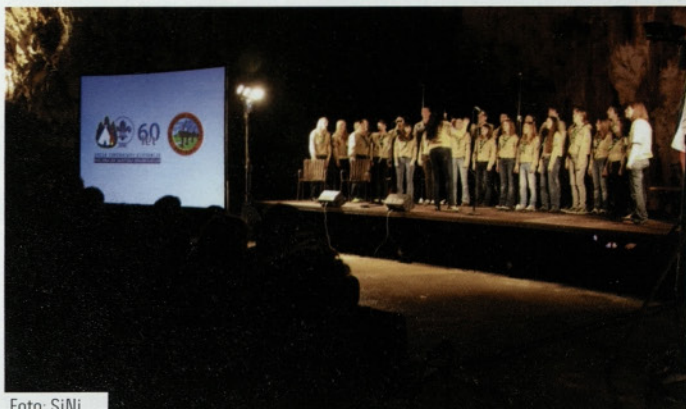

Foto: SiNi

Vrtec

Vrtec Šoštanj prejel priznanje na natečaju Moja reka si

Otroci Vrta Šoštanj iz enote Barbka, stari 4-6 let, so pod mentorstvom vzgojiteljic Darje Jelenko in Ive Naveršnik sodelovali v projektu Moja reka si, s katerim Ministrstvo za okolje in prostor RS in podjetje Coca – Cola HBC Slovenija osveščata o pomenu slovenskih rek.

Osrednji del projekta v letu 2011 je bil natečaj »Fotostrip za mojo reko«. Med petdesetimi fotostripi so otroci Vrta Šoštanj z vzgojiteljicami dosegli 3. mesto v skupni kategoriji vrtcev, osnovnih šol in gimnazij iz cele Slovenije. S svojim fotostripom opozarjajo male in velike prebivalce mesta Šoštanj, da skupaj z njimi skrbijo za reko Pako.

Otroci so v projektu aktivno in zavzeto sodelovali, se z zanimanjem ustavljali ob reki Paki ter opazovali učinek njihovega opozorila. Ali ljudje še hranijo živali? Ali je v reki manj smeti?

Otroci so namreč v okviru projekta izobesili napis ob strugi reke Pake, s katerim vse mimoidoče opozarjajo na skrb za zdravo okolje.

V Vrta Šoštanj so se projekta med drugim lotili tudi s prepričanjem, da so opozorila otrok velikokrat bolj odmevna in slišna, kakor opozorila odraslih.

Foto: arhiv

Najboljšim je čestital tudi minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič. Fotostrip si lahko ogledate na spletni strani www.mojareka.si.

Tjaša Rehar

Zadnji dnevi v minulem šolskem letu

Ob vročih zadnjih dneh tega šolskega leta se večkrat odpravimo za gasilski dom, kjer imamo nekaj sence. Tam se igramo in hladimo z vodo, vodo prelivamo, mešamo in merimo ter kuhamo juhe iz listov. V senci, ki nam jo dajejo drevesa, pa si pognemo pregrinjala, na katerih se najraje igramo igro vlog zdravnik, frizer ali dom, skrbimo za dojenčke in punčke ali pa si ogledujemo zanimive slikanice in knjige. Tako si znamo popestriti dopoldneve in nam nikoli ni dolg čas. Včasih nam dan čisto prehitro mine in komaj čakamo naslednjega, da lahko nadaljujemo z našo igro. Prav tako pa komaj čakamo tudi na počitnice, saj se bomo lahko ohladili in igrali tudi v morju.

Anja Cafuta, Enota Mojca

Foto: arhiv

Gibalne aktivnosti na prostem

Gibanje in igra sta osnovni – primarni potrebi vsakega otroka, ki prav s tem vedno bolj zaznava in spoznava širšo okolico in tudi samega sebe. V predšolskem obdobju je zelo pomembno, da otroci z igro pridobivajo raznovrstne gibalne izkušnje, ki jim prinašajo veselje in zadovoljstvo. Za zdrav celostni razvoj in krepitev odpornosti otrok pa je posebej pomembna kakovostna, dinamična in redna gibalna aktivnost na prostem. Tudi sicer pa je gibalni razvoj tisti, ki je zelo v ospredju v prvih letih otrokovega življenja, kjer je poudarek na naravnih, preprostih oblikah gibanja, kot so plazenje, lazenje, hoja in tek. In ker je prišel čas toplejših dni, se seveda tudi otroci enote Biba skupaj s strokovnimi delavkami veliko zadržujemo v naravi in na svežem zraku. Vedno bolj spretni postajamo pri hoji, kar pomeni, da smo se že lahko podali na krajše sprehode. Pogosto nas pot vodi do parka pri Vili Mayer, kjer se lahko igramo v varni senci pod krošnjami dreves, na kakšen travnik, kjer opazujemo različne živali ali pa si kar pri našem vrtcu postavimo različna igrala, nad katerimi smo resnično navdušeni. Omogočanje redne telesne aktivnosti v zgodnjem življenjskem obdobju predstavlja eno ključnih sestavin čustvenega, kognitivnega, gibalnega in socialnega razvoja.

V enoti Biba pa se vsi že veselimo in nestrpno pričakujemo dan, ko se bomo v naravo podali skupaj z starši in s tem srečanjem prijetno in gibalno aktivno zaključili šolsko leto.

Simona Slavinec

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Rekreacija s starši

V našem vrtcu že tretje leto v sodelovanju z Medobčinsko skupino LAS, Občino Šoštanj in Vrtcem Šoštanj poteka rekreacija s starši.

Rekreacija poteka v popoldanskem času v mali telovadnici OŠ Šoštanj in v šolski telovadnici v Topolšici za otroke, stare od 3 do 6 let.

Vsebina programov je raznolika in vsebuje naravne oblike gibanja, elementarne igre ter osnove različnih športov s pomočjo raznovrstnih igral in športnih pripomočkov.

Kljub hitremu tempu življenja se družina zopet vrača v središče otrokovega razvoja. Družina namreč s svojimi odnosi izredno močno oblikuje otrokovo osebnost, še posebej v zgodnjem predšolskem obdobju.

Vsi udeleženci rekreacije s starši si želimo in se tudi veselimo srečanj v naslednjem šolskem letu, zato se vsem, ki nam to omogočajo, iskreno zahvaljujemo.

Vzgojiteljica Iva Naveršnik

Foto: arhiv

3. mesto na državnem natečaju

»Fotostrip za mojo reko«

Otroci enote Brabka, stari 4–6 let, so pod mentorstvom vzgojiteljic Darje Jelenko in Ive Naveršnik sodelovali v projektu Moja reka si, s katerim Ministrstvo za okolje in prostor RS in podjetje Coca-Cola HBC Slovenija osveščata o pomenu slovenskih rek. Osrednji del projekta v letu 2011 je bil natečaj »Fotostrip za mojo reko«.

Če smo hoteli sodelovati, smo morali poiskati strokovnjaka s področja varovanja voda. K nam v goste je prišla biologinja Tanja Podgoršek z Inštituta za okolje in prostor iz Celja.

Potrebno je bilo fotografirati in izbrati 6–9 fotografij ter jih opremiti z besedilom. Strip je žirija ocenjevala na podlagi naslednjih kriterijev: izvirnost, ustreznost vsebine, prispevek ekipe k ohranjanju reke in končno sporočilo fotostripa.

Vsa naša prizadevanja in trud sta bila nagrajena s 3. mestom med 50 fotostripi v skupni kategoriji vrtcev, osnovnih šol in gimnazij iz cele Slovenije.

Praktične nagrade in priznanja nam je izročil minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič v hotelu Kokra na Brdu pri Kranju.

Z našim fotostripom opozarjamo male in velike prebivalce našega mesta, da skupaj z nami skrbijo za našo reko Pako. Otroci so v projektu aktivno in zavzeto sodelovali, se z zanimanjem ustavljali ob reki Paki ter opazovali učinek našega opozorila.

- Ali ljudje še hranijo živali?
- Ali je v reki manj smeti?

Povemo naj še, da so opozorila otrok velikokrat bolj odmevna in slišna kakor opozorila odraslih. To verjamemo tudi mi.

Fotostrip si lahko ogledate na spletni strani mojareka.si.

Darja Jelenko in Iva Naveršnik

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Fotoreportaža:

Ponosni nase!

Prireditve ob dnevu državnosti in 20. obletnici osamosvojitve Slovenije

Občani občin Šmartno ob Paki, Šoštanj in Velenje so v petek, 17. junija, s celodnevni prireditvami obeležili dan državnosti in 20. let samostojne Slovenije. Z geslom Ponosni nase so priredili pestro dogajanje pripadnikov Slovenske vojske, Slovenske policije, ter drugih udeležencev. Osrednje slovesnosti se je udeležil tudi načelnik generlaštaba Slovenske vojske generalmajor Alojz Štajner.

V dogajanju so sodelovale vse tri občine, Zveza slovenskih častnikov, Zveza veteranov vojne za Slovenijo, Policijsko veteransko društvo Sever, Zveza združenj borcev za vrednote NOB, Slovenska vojska in Policijska ter kulturniki in glasbeniki. Med njimi pevski zbor Osnove šole Šmartno ob Paki pod vodstvom Maše Uranjek ter v zabavnem delu Ansambel SpEV.

Že dopoldne in do sredine popoldneva sta na zelenici za pošto Slovenska vojska in Policijska predstavili svojo opremo ter prikazali postopke pri varovanju meje, delovanje orožja in reševalne opreme in nekatera službena ter bojna vozila. Policisti so s psom za odkrivanje mamil prikazali postopke odkrivanja prepovedane droge v vozilih. Kraj dogodka je preletel policijski helikopter Bell 206. Pripravili so tudi vodeni ogled razstave Vojaškega muzeja Slovenske vojske »Vojna za Slovenijo« v podhodu Cankarjeve ulice. Pri Lipi samostojnosti na Prešernovi ulici so podžupan Občine Šmartno ob Paki Janko Kopusar, župan Občine Šoštanj Darko Menih ter župan MOV Bojan Kontič odkrili obeležje slovenske samostojnosti. Osrednjo regijsko slovesnost ob dnevu državnosti in dvajseti obletnici osamosvojitve so izvedli na Titovem trgu v Velenju, s slavnostnim nagovorom župana Mestne občine Velenje in poslanca v Državnem zboru Republike Slovenije Bojana Kontiča, ki je poudaril pomen in vrednote pridobitve osamosvojitve, spregovoril pa je tudi o aktualnem dogajanju na področju občin in regije. V zaključnem delu slovesnosti je skupina predstavnikov slovesnosti (skupaj z Zdenkom Hriberškom, predsednikom Območne zveze veteranov vojne za Slovenijo Velenje) na stavbi Mestne občine Velenje odkril obeležje »Orožja nismo oddali«, ki bo trajen spomin na pomembno odločitev 89. štaba takratne Teritorialne obrambe, da kljub zahtevam politične oblasti in Jugoslovanske ljudske armade orožja niso predali. Epilog k slovesnemu dogajanju bi lahko bilo vprašanje, zakaj predstavniki organizatorjev niso uspeli vsaj na osrednjo slovesnost privabiti več občanov, še zlasti iz obeh občin izven Velenja. In to niti ob vabilu na zabavo s popularnim ansamblom SpEV, ki je pripravil prijetno praznično vzdušje.

Jože Miklavc

Fotoreportaža: Jože Miklavc

Skok čez kožo 2011

Skočili so...

Že 51. so skočili rudarji čez kožo, v petek 1. julija in v svoje vrste sprejeli 41. novincev. Skočili pa so tudi taki, ki so si častitljive rudarske uniforme nadeli pred 25., 20., 15., 10. ali 5. leti. Častni skok je letos opravil mag. Marjan Kolenc, dolgoletni glavni tehnični vodja Premogovnika Velenje. Kakor je v navadi je zbrane poleg župana Mestne občine Bojana Kontiča in generalnega direktorja Holdinga Slovenske elektrarne mag. Matjaža Janežiča, nagovoril **dr. Milan Medved**, ki je med drugim dejal:

*Dragi rudarji, spoštovane sodelavke in sodelavci z družinami, naši upokojnenci, prebivalci Šaleške doline, izjemno me veseli in ponosen sem, da vas tudi letos lahko pozdravim v tolikšnem številu. V čast mi je, da lahko v naši sredini pozdravim ministra za finance Vlade RS, **dr. Franceta Križaniča**, poslanca v DZ RS in župana MO Velenje, gospoda **Bojana Kontiča**, poslanca in župana Občine Šoštanj **Darka Meniha** in poslanca **Jakoba Presečnika**. Še posebej z veseljem pozdravljam generalnega direktorja Holdinga Slovenske elektrarne mag. **Matjaža Janežiča** in njegove sodelavce, člane NS HSE in NS PV. V naši sredi pozdravljam predstavnike AUKN, slovenske in mednarodne agencije za energijo ACER ter kolege direktorje energetskih družb TEŠ, Geoplin Plinovodi, energetskega in rudarskega inšpektorata RS, rudarske fakultete iz Ljubljane ter številne poslovne partnerje iz Slovenije in tujine...*

Predlagam, spoštovani rudarji, da vsem našim gostom namenimo dobrodošlico z našim rudarskim pozdravom: »SREČNO!!!«.

Zelo pomenljivo je, da smo morali ravno letos, ko naš rudarski stan slavi 5 desetletij tradicije, s katero so tesno povezane vrednote, kot so pripadnost, tovarištvo in nesebična pomoč, vnovič dokazovati, da imamo količin premoga dovolj za obratovanje Termoelektrarne Šoštanj. Pa se tudi tega nismo ustrašili, ker smo bili prepričani, da delamo prav. To nam je v celoti potrdila tudi mednarodna komisija za revizijo zalog, ki je obenem v svojem poročilu navedla, da je napovedana stroškovna cena premoga 2,25 EUR/GJ realno dosegljiva. Recenzenti so v svojem poročilu še zapisali, da »Premogovnik Velenje predstavlja referenčno točko premogovništva Zahodne Evrope«. To je za nas izjemno velika pohvala, pa še mednarodno priznanje našega strokovnega dela smo s tem pridobili.

Seveda so, kot se za rudarsko mesto spodobi, v petek že navsezgodaj plapolale rudarske zastave in zveneli zvoki budnice Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje. Do letos so na slovesni prireditvi v rudarski stan sprejeli že 3.373 novincev. V Velenje je običaj prišel po 2. svetovni vojni se ustalil od leta 1961.

Ob 10. uri je bila podelitev priznanj vsem letošnjim delovnim jubilarantom in jubilarantom Jamske reševalne čete, ob 17.00 pa je sledila parada uniformiranih rudarjev iz Titovega trga do Mestnega stadiona ob jezeru. Tradicionalno so na Skoku čez kožo razglasili naj sodelavce in sodelavke leta: Za naj sodelavce so bili izbrani Aleksander Kavčnik iz Premogovnika Velenje, Miroslav Tisnikar iz HTZ Velenje, Drago Lončar iz PV Invest, Slavica Pogorelničnik iz RGP, Jožica Andrejč iz GOST in Majda Ovčjak iz PV Zimzelen. Za naj skupino Premogovnika Velenje je bil izbran Oddelek tehnološke priprave elektro naprav, iz povezanih družb pa naslednje: iz HTZ Velenje Projektna skupina – eksterni projekti, iz PV Invest Projektna skupina za izvedbo rekonstrukcije in izgradnjo hotela Golte, iz GOST Okrepčevalnica NOP in iz PV Zimzelen strežnice/gospodinje.

V svojem govoru se je navezal tudi na Šoštanj:

Blok 6 je z ekonomskega, ekološkega in energetskega vidika nujno potreben za varno in zanesljivo preskrbo Slovenije z električno energijo. Z najsodobnejšo tehnologijo pretvorbe domačega premoga v električno energijo, ki bo izpolnjevala vse ekološke standarde, bo namreč sprejemljiv tudi za lokalno okolje, obenem pa bo z visokimi izkoristki za isto količino proizvedene električne energije potreboval manj premoga. Potrebnost in koristnost investicije sta s pričetkom kreditiranja priznali tudi največji evropski banki EIB in EBRD. Spoštovane sodelavke in sodelavci, vseeno pa priznajmo. Ob vseh naših dosežkih preteklega leta nas najbolj od vsega veseli dejstvo, da se blok 6 že gradi!

Z današnjim dnevom je na razpolago še več kot 122 mio ton odkopnih zalog premoga ustrezne kvalitete. S tem je Blok 6 edini slovenski energetski objekt, ki ima gorivo za delovanje zagotovljeno do konca svoje življenjske dobe, do leta 2054. Tudi mednarodni recenzenti so ugotovili, da imamo poleg tega na razpolago še 50 mio ton izvenbilančnih zalog premoga, ki jih lahko odkopljemo, če se pokaže potreba. Ponovno pa poudarjam, da na premog pod Šoštanjem mi ne računamo več, ker ga je znotraj eksploatacijskega prostora dovolj in še preveč. Zato lahko Šoštanju od danes naprej napovemo samo izboljšanje pogojev za življenje. Termoelektrarna gradi nov blok, ki bo bistveno manj moteč za okolje, premogovnik pa se bo že v bližnji prihodnosti začel lokacijsko oddaljevati od mesta. Šoštanj s tem res postaja mesto svetlobe in ker v teh dneh praznuje 100 let od podeljenih mestnih pravic, naj bo to dobra popotnica za prihodnost, mi pa ob tem od srca čestitamo!

Praznovanje se je zaključilo z družabnim srečanjem zaposlenih v družbah Skupine Premogovnik Velenje in upokojnencev ob Restavraciji Jezero. Pravezprav je praznovalo vse mesto, kajti Velenje je »zraslo na premogu, iz premoga in zaradi premoga.

Milojka B. Kompnej

Foto: Dejan Tonkli

Sporočilo za javnost

Jašek NOP II

Premogovnik Velenje postopoma zmanjšuje obseg jamskih prostorov. V 90. letih, ko je Premogovnik proizvajal več kot 5 milijonov ton premoga letno, je bilo odprtih več kot 90 kilometrov jamskih prog, z zaključevanjem odkopavanja v jami Škale pa se je obseg zmanjšal na nekaj več kot 50 km. V Razvojnem načrtu Premogovnika Velenje smo predvideli projekt optimiziranja transportnih poti – zaradi prehoda s horizontalnega na vertikalni način transporta se bodo poti bistveno skrajšale. Po izgradnji jaška NOP II bo tako omogočeno nadaljnje zmanjševanje potrebnega obsega jamskih prostorov tudi z zapiranjem ventilatorske postaje Pesje, odkopavanje premoga pa se bo skoncentriralo le v centralnem delu ležišča.

Jašek NOP II tako pomeni veliko racionalizacijo proizvodnje, ki predvideva le dva delujoča odkopa hkrati. Izboljšala se bo zanesljivost obratovanja, zmanjšali škodljivi vplivi na okolje, objekti bodo umeščeni znotraj industrijske cone, predvsem pa bodo nižji stroški obratovanja. Takšni ukrepi so nujni tudi za energetsko učinkovitost podjetja, ki jo Premogovnik Velenje dokazuje iz leta v leto – letos še posebej z dvema priznanjema za energetsko najbolj učinkovito in energetsko najbolj prodorno podjetje. Pri omenjenem projektu gre za vertikalni jašek, ki bo lociran sredi deponijskega prostora, torej v neposredni bližini odkopnih polj, in bo povsem odmaknjen od urbanega okolja, kar bo posledično pomenilo manj obremenitev okolja ter zmanjšanje vseh emisij (hrup, prah, vonj). S tem se tudi najbližji naselji, krajevni skupnosti Pesje in Stara vas iz Mestne občine Velenje, odmikata od negativnih vplivov izvoza premoga, s čimer bosta pridobili na kvaliteti bivanja. Sam način transporta premoga od deponije do Termoelektrarne Šoštanj se s tem ničemer ne spreminja razen v tem, da se skrajšuje potrebna razdalja za prevoz premoga od Premogovnika do TEŠ.

Načrtujemo, da bo glavna rudarska dela opravilo podjetje RGP, hčerinska družba Premogovnika Velenje, v katerem smo pred leti z rudnika prezaposlili strokovnjake za specialna rudarsko-gradbena dela, ki svoja rudarska znanja sedaj plasirajo na trge izven osnovne dejavnosti. Izgradnja jaška bo zahtevno strokovno delo in bo v celoti potrebno upoštevati rudarsko zakonodajo; vsi delovni procesi bodo izvedeni v tako imenovanem metanskem režimu. Vso projektno dokumentacijo in pripravo posameznih tehnoloških faz izdelujejo strokovnjaki, projektanti in tehnologi Premogovnika Velenje in povezanih družb. Vrednost investicije znaša 34.695.350 € mio EUR, od česar 50 % predstavljajo lastni viri Premogovnika Velenje, 50 % pa krediti. Projekt bo končan do konca leta 2014.

Nova vrtalna garnitura

V Premogovniku Velenje smo v sodelovanju s hčerinskim podjetjem HTZ Velenje izdelali novo vrtalno garnituro za izdelovanje odvodnjevalnih vrtin, ki je eden izmed 55 izdelanih produktnih izdelkov projekta Razvoj novih tehnologij in opreme za jamsko vrtanje (RIP). Projekt, ki je rezultat sodelovanja 5 partnerjev, od katerih je Premogovnik Velenje nosilno podjetje, je razvil celotno potrebno opremo za nove tehnologije jamskega vrtanja.

Vrtalna garnitura, ki je nastala na osnovi potreb in praktičnih sugestij Premogovnika Velenje, je plod skupnega razvoja Premogovnika Velenje in njegovega največjega hčerinskega podjetja, HTZ Velenje, ki je garnituro tudi izdelalo. Direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved je ob uradnem zagonu nove vrtalne garniture prisotne pohvalil in dejal: »Vse, kar ustvarimo z lastnim znanjem, je zelo pomembno. Še posebej smo veseli, če lahko izdelke, ki bi jih tako ali tako razvili, razvijemo v okviru projektov, s pomočjo katerih pridobimo tudi nekaj nepovratnih sredstev. Novo vrtalno garnituro, ki predstavlja vrhunski rezultat sodelovanja strokovnjakov rudarskega v Premogovniku Velenje in elektro-strojnega področja iz hčerinskega podjetja HTZ Velenje, bomo tržili tudi izven Skupine na tujih tržiščih.« Sledil je uspešen poskusni zagon in testiranje garniture.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Premogovnik Velenje je finančno stabilno podjetje, kar dokazuje tudi njegova uvrstitev med podjetja z najboljšo bonitetno oceno v Sloveniji, in je s predvidenim gibanjem cene premoga sposoben razvojne projekte, med katere sodi izgradnja izvoznega jaška NOP II, tudi izpeljati.

Jašek NOP II bo predstavljal referenčni objekt celotne Skupine Premogovnik Velenje za prodor v države JV regije, ki se – kakor je zaslediti iz njihovih medijev – pospešeno pripravlja na obnovo energetskega sektorja, tako na področju termoelektrarne kot na področju pridobivanja premoga.

Razvoj garniture je trajal 1 leto; izdelavi je sledilo še šestmesečno testiranje na poligonu v delavnici in realnih razmerah delovanja. Po mnenju Bojana Jezernika, vodje tehničnega področja HTZ Velenje, in mag. Bojana Lajlarja, vodje tehničnih služb Premogovnika Velenje, so rezultati testiranja preseglj pričakovanja.

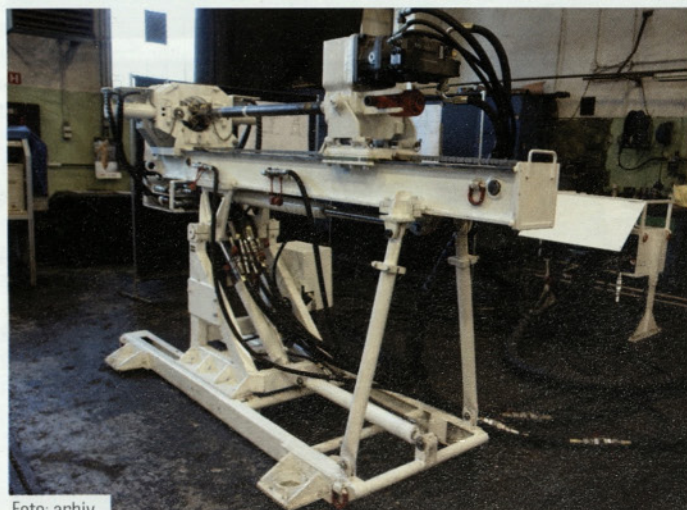

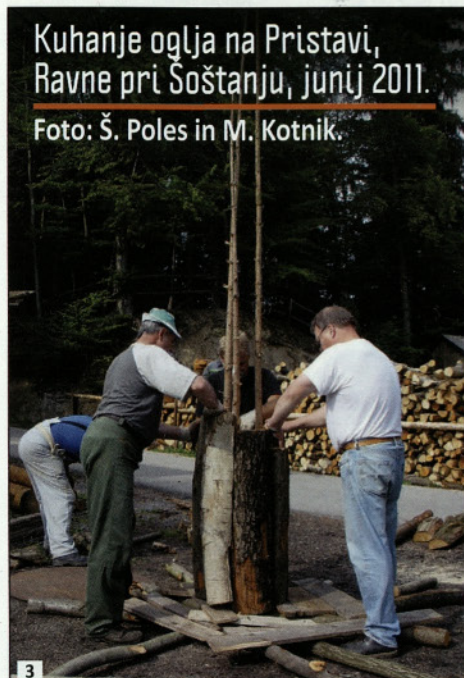
Foto: arhiv

Kuhanje oglja na Pristavi, Ravne pri Soštanju, junij 2011.

Foto: Š. Poles in M. Kotnik.

Iz prejšnjega stoletja

Zbrala in zapisala: Špela Poles

Ilustracije: Rok Poles

»Ne sme goret, sam žaret« – kuhanje oglja na Pristavi

Letos so že devetič zapored na Pristavi v Ravnah pri Šoštanju člani tamkajšnjega turističnega društva kuhali oglje na star način: z žganjem lesa v oglarski kopi. Sodelovalo je okrog deset »oglarjev« – ravenskih zanesenjakov; mladih in nekoliko starejših. Oglarjenja so se priučili od pokojnega Rudolfa Strmčnika – Ruda.

»Oglarji« na Pristavi pri razdiranju kope.

Oglarjenje je bilo eno najzahtevnejših, dlje časa trajajočih in zamudnih opravil kmečkega gospodarstva ali domače obrti. V Ravnah so kuhanje oglja opustili v sedemdesetih letih 20. stoletja. Zadnje desetletje pa so ga ponovno oživili in s tem ohranili znanje o oglarjenju ter izročilo v zvezi z njim. Pobudnika za obuditev tega opravila sta bila Tone Plazl, nekdanji predsednik Turističnega društva Pristava, in Ruda Strmčnik, ki je znal kuhati oglje.

Ker so Ravne hribovito naselje, so včasih kuhali oglje tam, kjer je bilo spravilo lesa iz sotesk, jam in globeli zaradi strmih pobočij težavno. V bližini je moral biti potok, da so lahko z vodo »gasili kopo pri štiranju«. V Ravnah so včasih vsako leto kuhali oglje v *Ledijekovem grabnu* in še na drugem kopišču v bližini, občasno tudi pod Forhtenekom pri Poltnerjevem izviru, veliko kop pa je bilo v Zarazborju. Oglje so kuhali za potrebe kovačev: »Včasih je blo kovačev več, da je bolj po oglju šlo.« Danes ga v manjših količinah uporabljajo pri pripravi jedi na žaru, »za peko čevapčičev«.

Kako danes oglarijo na Pristavi? Konec maja začnejo pripravljati les. Sečnja je vsakoletno kmečko opravilo, s katerim očistijo gozd. Danes les za potrebe oglarjenja pripravijo namensko ali ga »nafahtajo« pri domačinih. Najprimernejši je les listavcev do 30 centimetrov debeline. Trši les daje boljše oglje. Večinoma uporabljajo bukev, zlasti »nemško bukvo« in brezo. Primerna sta tudi jelša in topol, najboljša pa je leska. Je najbolj trpežna, »vlečna, se ne drobi in zlomi«, vendar se je skoraj ne dobi več. Za »napravljanje kope« uporabijo čisto vse (deblo, veje, vejice), razen listja. Drevesa so nekdanj podirali z ročnimi žagami in sekirami, danes jih posekajo in zrežejo z motornimi žagami ter sepijo s hidravličnimi cepilci. Pripravijo metrska cepljena drva (da se oglje prej skuha), drobne veje (z njimi mašijo prazen prostor med drvimi) in iz teh »čacke« (5-centimetrske veje, ki jih nasujejo v stržen kope).

Prostor za kopišče je raven in odvisen od velikosti kope (pet do deset metrov ali tudi več), vendar so včasih bile tod pogostejše manjše kope. V Ravnah naredijo pokončno, »stoječo« kopo (ponekod poznajo tudi »ležeči« tip).

V Ravnah so oglje kuhali pretežno tam, od koder »je blo lažje oglje iz grabna nosit, ko pa les vn vlačit«.

Začnejo jo delati tako, da najprej v zemljo izkopljejo luknjo, globoko do 20 centimetrov. Vanjo zabijejo tri visoke, pokončne kole, ki jih razporedijo v obliki trikotnika. Koli so nosilni in navznoter oblikujejo »stržen«, prazen prostor – osrednji del kope, ki ima približno 20 centimetrov premera. Ko je kopa »napravljena«, v stržen natrosijo žerjavico in čačke, s čimer kopo prižgejo. Koli stržena ostanejo razmaknjeni in podprti z vsaj tremi »prstani«, nameščenimi med kole. Naredijo jih iz prepletenih in v venec zvitih svežih vrbovih ali srobotovih vej. Njihova naloga je držati kole narazen, da se pod obtežbo drv ne podrejo navznoter.

Na tla okrog stržena razporedijo (v obliki zvezde) tanjša, okrog 8 centimetrov debela polena. Nanje naložijo odpadne deske, da drva ne pridejo v stik s tlemi. Z odmikom od tal »luft noter vleče«, da oglje lažje tli, iz kope pa lahko pri kuhanju odteče odvečna voda. Na ta podstavek začnejo postavljati prvi »štos«, spodnji del kope: okrog stržena pokončno, pod pravim kotom glede na podlago, nalagajo metrska drva, čim bolj tesno skupaj. Medtem ko trije oglarji podpirajo že naložena drva, da se ne podrejo, drugi prinašajo drva in jih skrbno zlagajo okrog stržena. Drva so lahko grčasta, saj na takšen način ostajajo medsebojno podprta, »zalozena«, in se zato ne podrejo. S širšim koncem jih postavljajo na tla, da postopno z večanjem premera prvega štosa dobijo tudi naklon kope – »dela se strmina«. Prazen prostor med drvimi zapolnijo, »zalagajo« s tanjšimi vejami: »vsaka lukna more bit zafilana«. »Bolj je kopa trdno zložena, boljše je kuhanje, večji je izkoristek.« Iz kubičnega metra drv dobijo približno 100 kilogramov oglja.

Ko je prva plast drv naložena, začnejo na enak način delati drugi štos ali »kopo«: pokonci zlagajo krajša polena (ali pa tudi metrska drva) okrog stržena na prvo plast. Kopo naredijo zato, da dobijo zaokroženo, kopasto obliko kope. Ko je končana tudi druga plast, porežeje kole stržena, ki štrlijo iz kope v zrak, »da so s kopi glih«. Nato kopo po površini prekrivajo s smrekovo steljo od zgoraj navzdol, tako da podtikajo veje pod že naložene veje. Na koncu kopo še »počrnijo« od spodaj navzgor – obložijo jo z vsaj 10-centimetrsko plastjo zemlje. Najprimernejša je že »prežgana« oz. uporabljena prst, zato isto zemljo uporabljajo vsa leta. Ko kopo razdrejo, zemljo pazljivo odstranijo in jo skladiščijo na posebnem kupu v bližini kopišča. V njej ne raste niti plevel, ker je bila ta zemlja že tolikokrat izpostavljena visokim temperaturam.

Ko je kopa na približno metru višine počrnjena, jo na obodu z vseh strani podprejo še dodatno z drvmi; naredijo podest. Če je kopa velika in ima tri štoše, mora imeti dva podesta. Na podest nalagajo zemljo, ki jo hkrati zadržuje, da zemlja ne zdrsne s kope. Ko je kopa povsem počrnjena, je pripravljena na »pooglenitev«. Naredijo še lesen »most« za dostop do vrha kope, da jo lahko prižgejo.

V bližini kopišča zanetijo ogenj, kjer pripravijo žerjavico za »prižig kope«. Že nekaj let zapored jo na posebni prireditvi slavnostno prižge župan Občine Šoštanj. Skozi vrhno odprtino v kopo na dno stržena vsujejo nekaj žerjavice, nato pa postopno plasti »čačk«, po vedro ali dve naenkrat. Ko čačke zajame ogenj, dodajo novo plast, vse dokler »ogelj ne pride do vrha kope«. Takrat se »na vrhu nardi žar«, »vžge se cel stržen«. To pomeni, da je stržen že napolnjen z ogljem. Takrat »zabijejo vrh kope« – zemljo potlačijo s posebnimi kijmi, da ne zdrsne, in hkrati zaprejo odprtino pri vrhu: Oglje se nato kuha v kopi navzdol po nivojih.

Ko »zabijejo« kopo pri vrhu, začnejo vanjo spuščati zrak tako, da z našpičnim kolom delajo 4-centimetrske luknje, zračnike, »udušnike« v razmaku 30 centimetrov okrog kope, na enaki višini, najprej pod vrhom kope. Število zračnikov je odvisno od velikosti kope, običajno pa jih naredijo po 5 do 8 naenkrat, »ne preveč ne premal«. Po njih dovajajo zrak, da lahko oglje tli, ne sme pa goreti, sicer nastane pepel. Če se iz zračnikov dobro kadi in »piha« belo-siv dim, pomeni, da se oglje dobro kuha. Takrat imajo ogljarji »nekaj ur mir«. Udušnike so v teh primerih prestavljali dvakrat do trikrat na dan. Če pa je dim modre barve, prihaja do popolnega izgorevanja in lahko namesto oglja nastane pepel. Med kuhanjem dovajajo zrak kopo tudi na dnu.

V kopi zahrešči, če z leseno palico dregnejo v oglje, ki je že kuhano. Kopa se na posameznem nivoju počasi poseda, kar je prav tako znak, da je tam oglje kuhano. Zato je treba kopo na tistem delu »zbit skup«. Nato naredijo zračnike nižje, v naslednjem nivoju, da se oglje lahko kuha naprej. Ko je oglje tudi tu kuhano, kopo tudi na tistem delu zbijejo z lesenim kijem, da se sesede.

Ves čas kuhanja je potrebno kopo nadzorovati. Ogljarji prenočijo v posebnih oglarskih bajtah, »škorjevkah«, kjer si pripravljajo hrano na kurišču, ki mu rečejo »lesen šporhet«. Ogradje kurišča je namreč leseno, na notranji strani pa založeno s kamenjem in pločevino, da ogenj sredi kurišča, ne vname lesenega ogródja.

Kopo je treba »noč in dan ahtat«. Ogljarji na Pristavi prenočijo v »škorjevki«, obroke si pripravljajo na »lesnem šporhetu«. Na steni visi izdolben hloed, ki naj bi predstavljal televizor, v njem pa sta dva nagačena ptiča.

Ko je oglje po vsej kopi kuhano, začnejo kopo razdirat, »štirat«. Kopa izgubi približno 30 % volumna. Žareče oglje so včasih med štiranjem zalivali z vodo iz bližjega potoka in ga s tem »hladili«, da ni zagorelo. Danes jim pri tem pomagajo gasilci, ki z brizgalno zalijejo žareče oglje. Tega nato pograbijo na tla in z lopatami vržejo v »baranco«, napolnjeno z mrzlo vodo. Tam oglje na hitro ohladijo in ga »operejo«, ločijo od zemlje. Mešajo ga z vilami, z lopato ga poberejo iz vode, ga naložijo na samokolnico in razprosterejo na posebnem mestu, kjer se še naprej 24 ur hladi. Tisto noč še vedno kdo »dežura«, ker se lahko oglje vname. Včasih so dobro ohlajeno oglje nasuli v koše in ga znosili iz globeli. Danes ga naložijo v vreče in ga prodajajo.

Pri »štiranju« kope se močno dimi in praši, kar se pozna tudi na ogljarjih. Med ogljarjenjem se na Pristavi pošaljajo: »Ko gremo delat, rečemo, da gremo pit – tej so vsi tu. Ko rečemo: mi dvignemo, gremo pa pit.«

Včasih so ogljarji ohlajeno oglje pred raznosom še enkrat »oprali«, da se ni preveč kadilo in da je »pridobilo na kilaži«. Za večji izkupiček so nekdam med večje količine oglja podtaknili »ketne«, verige, da je na tehtnici pokazalo večjo težo.

Pripovedovali so člani Turističnega društva Pristava, ki aktivno sodelujejo pri kuhanju oglja. Zbrano in fotografirano v juniju 2011.

Legenda k fotoreportaži o kuhanju oglja na Pristavi (stran 57):

- 1 – priprava lesa: žaganje, cepljenje, zlaganje
- 2 – »prstan« iz srobotovine; drži nosilne kole kope narazen
- 3 in 4 – delanje prvega »štosa« kope; pokončno nalaganje metrskih drvi okrog »stržena«
- 5 – delanje drugega »štosa« ali »kape«; nalaganje metrskih ali manjših drv na prvo plast
- 6 – s smrekovo steljo obložena kopa in most za dostop do vrha kope
- 7 – odprtina na vrhu, skozi katero kopo prižgejo, ko jo do v celoti počrnijo
- 8 – kopo »počrnijo«; oblaganje s plastjo zemlje
- 9 – kopo »štirajo«; ko je oglje kuhano, kopo razdrejo
- 10 – oglje »čistijo«; v »baranci« ga ločijo od zemlje in hkrati hladijo
- 11 – oglje je kuhano, ohlajeno in pripravljeno za uporabo

Šport in rekreacija

Belovodski športni vikend

Minuli vikend se je v Belih Vodah odvijal zelo športno. Potekal je 5. tradicionalni turnir v nogometu in odbojki. V soboto, 28. maja, se je odvijal nogometni turnir, ki se ga je udeležilo 9 ekip, in sicer Razbor, JBT, Kostman, Pohrastnik, Bele Vode, Kozjak, Skorno, Zavodnje in ekipa Smrkci. S svojo udeležbo nas je počastil tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je ob koncu finalne tekme podelil pokale. Zmagovalna ekipa je bila ekipa Smrkci, ki je poleg pokala prejela tudi denarno nagrado, drugo uvrščena je bila ekipa Pohrastnik, s tretjim

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Kulturno športno društvo Vulkan

Uspešen zaključek sezone

Tako, pa je pod streho še ena sezona za ŽOK Kajuh Šoštanj. Sezono 2010–2011 si bomo zapomnili predvsem po uspehih mlajših selekcij. Razen male odbojke, ekipi se je poznal prehod iz mini na malo odbojko, saj se je zamenjala celotna lanskoletna postava, so ekipe dosegle do sedaj najboljše uvrstitve.

V maju sta še zadnji dve ekipi zaključili tekmovanje v državnem prvenstvu. Kadetinke so 21. maja na zaključnem turnirju za mesta v Murski Soboti gladko premagale ekipo Murske Sobote z 2 : 0 in po slabšem začetku, potem pa dosti boljšem nadaljevanju, premagale tudi ekipo ŽOK Šentvid. Tako so v letošnjem državnem prvenstvu osvojile 21. mesto.

Čisto zadnje in hkrati najboljše so končale državno prvenstvo deklice v mini odbojki. 29. maja so v domači dvorani OŠ Šoštanj v turnirju za mesta odigrale tri tekme. Najbolj napeta je bila prva tekma, saj sta se tako prvi kot drugi niz končala na razliko. Prvi niz so dobile Čebelnice iz Zreč, drugi niz pa domačinke. V tretjem, odločilnem, pa so bile bolj zbrane gostje in slavile z 2 : 1. V drugi tekmi so deklice brez večjega napora premagale s 3 : 0 Mislinske lisičke, tretjo tekmo pa so klonile proti ekipi ŽOK Triglav Kranj z rezultatom 3 : 0.

Glede na to, da je bila naša ekipa med najmlajšimi v letošnjem državnem prvenstvu (3. –5. razred), da je bila za večino deklic to prva tekmovalna sezona in da so nekatere praktično začele trenirati šele letos, je doseženo

Foto: Igor Medved

11. mesto v državi več kot odličen uspeh.

Vsem igralkam in trenerjem čestitamo za dosežene uspehe, vam pa športni pozdrav do ponovnega snidenja jeseni!

Breda Gottnik

Nova trenerja Elektre

Košarkarski klub Elektra, klub z več kot 60-letno tradicijo, ki je pred časom dobil novo ambiciozno vodstvo na čelu s predsednikom kluba Markom Štriglom, je v teh dneh začel aktivno sestavljati strokovni kader za prihodnjo sezono.

Novi glavni trener KK Elektre je postal Gašper Potočnik, vodja mlajših selekcij in hkrati trener kadetske ter mladinske ekipe pa je postal Sebastjan Krašovec.

Gašper Potočnik je dobro znano ime v slovenski košarki. Prihaja iz Škofje Loke, kjer je tudi nazadnje vodil moško člansko ekipo, ki je veljala za ekipo z najmlajšimi igralci v Ligi Telemach. Pohvali se lahko z bogatim rezimejem in raznolikimi izkušnjami v trenerskem delu. Delo z mladimi mu ni tuje, saj je bil v letih 2005–2007 pomočnik Džema Ibišija v moški mladinski reprezentanci Slovenije. Bogate izkušnje si je pridobil z delom pri Union Olimpiji, kjer je bil pomočnik trenerja znanim imenom, kot so: Memi Bečirovič (2007–08), Aleksander Džikić (2008–09) in Jure Zdovc (2009–10). Da je njegovo delo in poznavanje košarke izjemno cenjeno, potrjuje tudi dejstvo, da letos kot pomočnik trenerja Božidarja Maljkovića sodeluje v okviru moške članske slovenske košarkarske reprezentance za nastop na evropskem prvenstvu 2011 v Litvi.

Ob podpisu pogodbe je Gašper Potočnik izjavil: »Vesel sem, da bom delal v klubu z dolgoletno tradicijo, kot je Elektra, kjer se košarka igra že več kot

Foto: T. S.

60 let. Okolje, v katerega prihajam, je znano po tem, da se ljudje spoznajo na košarko. Zavedam se velike odgovornosti, ki je pred mano, vendar bom naredil vse, kar je v moji moči, da upravičim zaupanje, ki so mi ga z

imenovanjem na trenersko mesto izkazali vodilni ljudje kluba. Veselim se novega izziva in obljubljam resen pristop in trdo delo.«

Sebastjan Krašovec je v slovenski košarki šest sezon služboval v Laškem, kjer je opravljal delo pomočnika glavnega trenerja Damjanu Novakoviču in Alešu Pipanu. Je vrhunski strokovnjak na področju dela z mladimi, saj je aktivno sodeloval že v vseh košarkarskih selekcijah.

Ob podpisu pogodbe je Sebastjan Krašovec povedal: »Vesel sem, da smo se s KK Elektra dogovorili za sodelovanje in ob tej priložnosti bi se predsedniku Marku Štriglu rad zahvalil za izkazano zaupanje. Ko sem prejel ponudbo, da prevzamem delo z nadarjenimi mladimi igralci, sem izziv z veseljem sprejel, saj se zavedam, kakšen potencial ima klub na razpolago. Fantje imajo dobro osnovo v predznanju in talentu, sedaj pa

je glavna naloga to osnovo z marljivim delom nadgraditi in tako fantom omogočiti uspešen prehod iz mlajših selekcij v prvo ekipo, kar pa je dejansko najtežje.«

Predsednik kluba Marko Štrigl je ob podpisu pogodb izrazil zadovoljstvo, da v vrste kluba prihajata dva mlada, ambiciozna in delovna strokovnjaka, ki sta že dokazala, da se znata uspešno spopasti z izzivi. Poleg tega pa je pomembno tudi to, da se strinjata z vizijo kluba, ki jo predstavlja aktivno delo z mladimi, razvoj domačih igralcev in trdno zaupanje v to, da KK Elektra tudi v prihodnje ostaja stabilen prvoliigaš.

Tomaž Sinigajda

Na območnem mnogoboju več kot samo uspešni

Na območnem mnogoboju Koroško - Šaleško - Zg. Savinjskega območja, ki je potekal 21. 5. 2011 v Šmartnem ob Paki, je bila udeležba ponovno odlična.

Da je taborništvo na našem območju zelo priljubljeno, priča tudi podatek, da je na lanskoletnem območnem mnogoboju tekmovalo veliko večje število tabornikov kot v državnem mnogoboju. Tudi letos smo se območnega mnogoboja v velikem številu udeležili taborniki iz Šoštanja, saj smo se ga udeležili s kar sedmimi ekipami. Taborniški mnogoboj je tekmovanje, kjer se pokaže in dokaže vse taborniško znanje, ki ga pridobivamo na taborniških sestankih skozi leto.

Tekmovanje je sestavljeno iz različnih, starosti primernih taborniških panog (kurjenje ognjev, orientacijski pohod, lokostrelstvo, šaljive igre, postavljanje šotora, spretnostno tekmovanje...)

SiNi

Foto: SiNi

Foto: SiNi

Foto: SiNi

Foto: SiNi

»Knapi« prvaki v HSE

V Ljubljanskem športnem parku Kodeljevo se je v soboto, 4. junija, odvijalo športno srečanje skupine HSE, kjer so člani Športnega društva Premogovnika Velenje osvojili pokale v vseh disciplinah in postali absolutni prvaki. Velenjska odprava se je na srečanje odpravila v zasedbi petdesetih športnikov, skupno pa je skoraj 400 udeležencev iz vseh osmih družb Skupine HSE tekmovalo v badmintonu, kegljanju, košarki, namiznem tenisu, nogometu, odbojki, pikadu, plavanju, streljanju in tenisu.

Premogovnik Velenje je postal zmagovalc v nogometu, plavanju in tenisu, košarkarji so bili tik za najboljšimi iz Termoelektrarne Šoštanj, na 2. mestu, enako uvrstitev pa so dosegli tudi igralci namiznega tenisa in odbojke ter moška in ženska strelska ekipa, ki sta prav tako pristali na 2. mestu. V badmintonu je Premogovnik zasedel 3. mesto, prav tako sta 3. mesto v kegljanju po ekipnem seštevku osvojili tako moška kot ženska ekipa Premogovnika Velenje, tretji pa so bili tudi v pikadu.

Zbrane je nagovoril organizator in predsednik športnega društva HSE, David Grgič, in tako odprl srečanje skupine HSE. Ob koncu tekmovanja je pokale najboljšim ob pomoči direktorjev družb z veliko mero humorja razdelila povezovalka programa Ana Marija Mitič.

Člani Športnega društva Premogovnika Velenje, ki so se udeležili srečanja, so povedali, da je bilo vzdušje odlično tako na športnih igriščih kot po zaključku tekmovanja, ko so za veselje in uspešen zaključek srečanja poskrbeli še Mambo Kings.

Športno društvo Skupine Premogovnik Velenje je bilo ustanovljeno leta 2002 z namenom, da poveže čim več zaposlenih v Skupini Premogovnik Velenje, njihovih družinskih članov, upokojujencev in občanov, ki so zainteresirani za različne oblike športnih aktivnosti. Poslanstvo društva v prvi vrsti zajema predvsem medsebojno povezovanje delavcev celotne Skupine Premogovnika Velenje preko različnih preventivnih, rekreativnih, tekmovalnih in drugih športnih srečanj.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Šport - fotoreportaža

Boštjan Rezman - (Foto - portret)

športnik Občine Šoštanj leta 2007, vrti pedala v profesionalnih kolesarskih klubih Slovenije že od leta 2001.

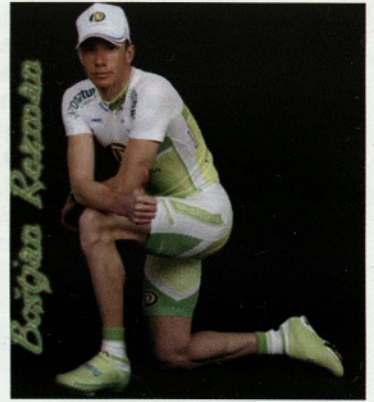
Začel je leta 2001 v Krki Telekom (danes Adria mobil), leta 2004 prestopil za dve sezoni v Savo Kranj, nato pa od 2007 do 2010 v Radensko, ki se je minulo leto povezala v slovensko-italijansko ekipo Zheroquadro Radenska.

Letošnjo sezono, po desetletnem trudi, pa je bil povabljen in uspešno dirka za najmočnejšo slovensko kolesarko ekipo Perutnina Ptuj, ki zaseda

19. mesto med ekipami EU tura. Vrhunec sezone je bila gotovo Kolesarska dirka po Sloveniji z najtežjo letošnjo etapi iz Tržiča na Golte, od koder je tudi večina posnetkov fotoreportaže. Nekaj atraktivnih posnetkov ekipe Pertunine »v akciji« pa je z dirke po Poljski.

p

foto: arhiv B.R.

*Že petdeset let se s soda skače,
pri nas v Velenju pač ne gre drugače.
Srečno – stoletja že naš je pozdrav
in za rudarje vedno bo takšen ostal.
Zato, zelenci, dobro skočite
in tradicijo našo obdržite!*

Velenje
Sp Do 35
LIST
2011

352(497.4 šoštanj)

9006116,6/7

COBISS

KNJARNICA VELENJE

Premogovnik Velenje svojo uspešno zgodbo gradi na temeljih tradicije in lastnega znanja, z najboljšo tehnološko opremo, s pripadnostjo zaposlenih, ki so vrhunsko usposobljeni na različnih področjih, ter s smelo načrtanimi razvojnimi koraki, ki so usmerjeni vse do leta 2054.

**OB 3. JULIJU – PRAZNIKU RUDARJEV PONOSNO ČESTITAMO VSEM
ZAPOSLENIM V SKUPINI PREMGOVNIK VELENJE.**